

نگاه به گذشته

آزمون ۸ مهر ماه ۱۴۰۱ (یازدهم)

دفترچه مشتری

آزمون اختصاصی گروه آزمایشی دوازدهم انسانی

نام درس	معمولاً دانش‌آموزان در هر رده‌ی تراز به چند سؤال از هر ۱۰ سؤال پاسخ می‌دهند.				این قسمت را قبل از شروع آزمون پر کنید
	۷۰۰۰	۶۲۵۰	۵۵۰۰	۴۷۵۰	شما به چند سؤال از هر ۱۰ سؤال پاسخ خواهید داد؟
ریاضی و آمار	۶	۴	۲	۱	
علوم و فنون ادبی	۷	۵	۴	۲	
جامعه‌شناسی	۷	۶	۵	۳	
عربی زبان قرآن	۷	۵	۳	۲	
فلسفه	۷	۶	۴	۲	
روان‌شناسی	۸	۶	۵	۳	

نام و نام خانوادگی:	شمارنده:
تعداد سؤال: ۶۰	مدت پاسخ‌گویی: ۶۵ دقیقه

عنوان مواد امتحانی گروه آزمایشی علوم انسانی، تعداد، شماره سؤالات و مدت پاسخ‌گویی

ردیف	وضعیت پاسخ‌گویی	مواد امتحانی	تعداد سؤال	از شماره	تا شماره	مدت پاسخ‌گویی (به دقیقه)
۱	اجباری	ریاضی و آمار (۲)	۱۰	۱	۱۰	۱۵
۲	اجباری	علوم و فنون ادبی (۲)	۱۰	۱۱	۲۰	۱۰
۳	اجباری	جامعه‌شناسی (۲)	۱۰	۲۱	۳۰	۱۰
۴	اجباری	عربی زبان قرآن (۲)	۱۰	۳۱	۴۰	۱۰
۵	اجباری	فلسفه یازدهم	۱۰	۴۱	۵۰	۱۰
۶	اجباری	روان‌شناسی	۱۰	۵۱	۶۰	۱۰

دانش‌آموزان گرامی برای مشاهده فیلم تحلیل آموزشی این آزمون، بعد از ظهر جمعه، به صفحه مقطع دوازدهم انسانی در سایت www.kanoon.ir مراجعه نمایید و به طور رایگان فیلم‌ها را دریافت کنید. با مشاهده تحلیل آموزشی آزمون، می‌توانید نکات مهم سؤالات را یاد بگیرید و در صورت نیاز، برای خودتان یادداشت کنید. این یادداشت‌ها در دوران جمع‌بندی و برای بازبازی مطالب مفید خواهد بود.

مباحث کل کتاب درسی

پاسخ‌گویی به سؤال‌های این درس برای همه دانش‌آموزان اجباری است.
وقت پیشنهادی: ۱۵ دقیقه

ریاضی و آمار (۲)

۱- ارزش گزاره $(p \Rightarrow \sim p) \wedge (\sim q \Rightarrow q)$ همواره هم‌ارز کدام گزاره است؟

$p \vee \sim q$ (۴)

$p \vee q$ (۳)

$\sim p \wedge q$ (۲)

$p \wedge q$ (۱)

۲- با توجه به جدول مقابل، ارزش گزاره $(\sim q \Rightarrow \sim p)$ همواره چگونه است؟ (T $\equiv$ درست، F $\equiv$ نادرست)

p : مربع هر عدد حقیقی، بزرگتر از خودش است.	q : طول رأس سهمی به معادله $y = ax^2 + bx$ برابر $x = \frac{-b}{2a}$ است.	$\sim q \Rightarrow \sim p$
؟	؟	؟

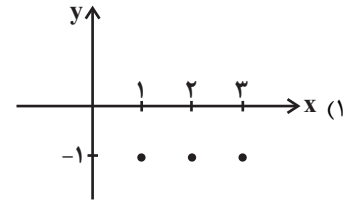
(۲) هم‌ارز با $p \vee \sim q$ (۱) هم‌ارز با $p \wedge q$

T (۴)

F (۳)

۳- کدام یک از تابع‌های زیر، تابع ثابت نیست؟

$$\begin{cases} f: \mathbb{N} \rightarrow \mathbb{R} \\ f(x) = \sqrt{x} \end{cases} \quad (۲)$$

$$\begin{cases} f: \mathbb{R} \rightarrow \mathbb{R} \\ f(x) = \sqrt{2} \end{cases} \quad (۴)$$

$f(x) = \{(1, 2), (3, 2), (5, 2)\}$ (۳)

۴- اگر $f(x) = \begin{cases} -2x+1 & , x > -1 \\ x+3 & , x \leq -1 \end{cases}$ باشد، مقدار تابع به‌ازای $a = f(-1) + f(0)$ کدام است؟

۳ (۴)

-۳ (۳)

۴ (۲)

-۵ (۱)

۵- اگر $f(x) = [x]$ و $g(x) = \text{sign}(x)$ دو تابع با دامنه $-1 \leq x < 1$ باشند، مقدار $\frac{(f+g)(\frac{1}{4})}{(f+g)(-\frac{1}{4})}$ کدام است؟ ([ ] ، نماد جزء صحیح است.) $-\frac{1}{4}$ (۴)

صفر (۳)

۱ (۲)

-۱ (۱)

محل انجام محاسبات

۶- اگر $f = \{(2,0), (3,4), (5,1), (6,7)\}$ و $g = \{(3,2), (2,4), (7,6)\}$ باشند، تابع $\frac{g}{f}$ کدام است؟

- (۱) $\{(2,0), (3, \frac{1}{2})\}$ (۲) $\{(3, \frac{1}{2}), (6, \frac{6}{7})\}$ (۳) $\{(6, \frac{1}{2})\}$ (۴) $\{(3, \frac{1}{2})\}$

۷- شاخص بهای کالا و خدمات به واحد اندازه‌گیری بستگی ... و افزایش شاخص بهای کالاها و خدمات نشان‌دهنده ... رفتن هزینه کالاها است.

- (۱) دارد - پائین   (۲) ندارد - پائین   (۳) ندارد - بالا   (۴) دارد - بالا

۸- شاخص پایه آموزش برای متنی که میانگین تعداد کلمات آن در هر جمله ۸ و درصد کلمات دشوار آن ۳ باشد، کدام است؟

- (۱) ۲   (۲) ۳   (۳) ۴   (۴) ۵

۹- اگر در یک روستا جمعیت فعال ۱۰ هزار نفر باشد و از این جمعیت ۸ هزار نفر شاغل باشند؛ برای آنکه نرخ بیکاری به ۵ درصد برسد، باید چند شغل جدید ایجاد کرد؟

- (۱) ۹۰۰   (۲) ۱۰۰۰   (۳) ۱۲۰۰   (۴) ۱۵۰۰

۱۰- اگر درآمد سالیانه یک شرکت برحسب میلیارد تومان در ۵ سال متوالی به صورت زیر باشد، درآمد سالیانه این شرکت در سال ششم به کمک

سال (x)	۱	۲	۳	۴	۵
درآمد (y)	۱۵	۱۴	۱۸	۲۳	۲۵

برون‌یابی خطی برحسب میلیارد تومان کدام است؟

- (۱) ۲۶   (۲) ۲۷

- (۳) ۲۸   (۴) ۲۹

محل انجام محاسبات

مباحث کل کتاب درسی

پاسخ‌گویی به سؤال‌های این درس برای همه دانش‌آموزان اجباری است.
وقت پیشنهادی: ۱۰ دقیقه

علوم و فنون ادبی (۲)

۱۱- چند مورد از عبارات زیر نادرست است؟

- الف) اساساً مهم‌ترین ویژگی زبانی شعر سبک عراقی درهم‌آمیختگی مختصات نو و کهن است.
 ب) «المعجم فی معاییر اشعار العجم» اثری است از شمس قیس رازی که نثر او در مقدمه ساده و عالمانه و در اصل کتاب، مصنوع است.
 ج) جامی در کتاب «نفحات‌الانس» خود شیوه تذکره‌الاولیای عطار را در بیان حقایق عرفانی و ذکر احوال عارفان به کار برد.
 د) دولت‌شاه سمرقندی کتاب «تذکره دولت‌شاه» را به تشویق امیر علیشیر نوایی نوشت. این کتاب شرح احوال بیش از صد تن از عارفان ایرانی از آغاز تا زمان مؤلف است.
 ه) در قرن یازدهم بها ندادن به شعر ستایشی در ایران، موجب شد که شاعران مدیحه‌سرا برای امرار معاش یا ثروت‌اندوزی راهی دیار هند شوند.

(۱) یک (۲) دو (۳) سه (۴) چهار

۱۲- کدام گزینه هیچ‌یک از ویژگی‌های زبانی، ادبی و فکری سبک هندی را ندارد؟

- (۱) در پیروی از حیات اقامت طمع مدار
 (۲) از صلای ساغر چشم فرنگی‌مشریت
 (۳) آن‌چه سعی است من اندر طلبت بنمایم
 (۴) دلم ز پاس نفس تار می‌شود، چه کنم؟
- ۱۳- همه ابیات فاقد استعاره و دارای تشبیه‌اند؛ به جز ...
- (۱) یاد باد آن که سر کوی توام منزل بود
 (۲) بس بگشتم که بپرسم سبب درد فراق
 (۳) راست چون سوسن و گل از اثر صحبت پاک
 (۴) به سرو و ماه از آن عاشق است قائلانی

۱۴- در کدام گزینه نوع استعاره متفاوت است؟

- (۱) ثمر از بید و گل از سرو نمایان گردید
 (۲) به‌جز از نرگس پر خواب و رخ چون خور او
 (۳) ای ماه من چرا ستم از سر گرفته‌ای
 (۴) ای آفتاب لـرزه فتادست بر دلت

۱۵- کدام بیت، فاقد مجاز و دارای استعاره است؟

- (۱) چون به خاطر آن دو لعل آبدار آید مرا
 (۲) مکن در ترک جام و میل تقوا عیب من ساقی
 (۳) درین جهان نبود فرصت کمر بستن
 (۴) پای ما یک خار را نگذاشت صائب بی‌شکست
- صد بدخشان اشک خونین در کنار آید مرا
 تو می‌دانی بد و نیک جهان را، من نمی‌دانم
 ز خاک تیره کمر بسته چون قلم بر خیز
 آه اگر خار انتقام خود کشد از پای ما

۱۶- کدام بیت در وزن «مفتعلن مفتعلن فاعلن» سروده شده است؟

- (۱) گشت محقق چو چنین وصف متین
کاین حد هند است به فردوس برین
- (۲) حاصل عمرم سه سخن بیش نیست
خام بدم، پخته شدم، سوختم
- (۳) آنکه ز شرم لطف او آتش ناب آب شد
گمشده نعل مرکبش افسر آفتاب شد
- (۴) نیست کسی را نظر به حال کس امروز
وای به مرغی که ماند در قفس امروز

۱۷- وزن کدام بیت با سایر ابیات متفاوت است؟

- (۱) به گاه جوانی تو را شعر گوید
که نیکو بود شاعری در جوانی
- (۲) چنان برکش آواز خنیاگری
که ناهید چنگی به رقص آوری
- (۳) اگر شاعری را تو پیشه گرفتی
یکی نیز بگرفت خنیاگری را
- (۴) نمی بینم از همدمان هیچ برجای
دلیم خون شد از غصه ساقی کجایی

۱۸- کدام بیت، در وزن همسان دولختی سروده شده است؟

- (۱) می میرم و خار غمت، از دل نمی آید برون
خاری که ره در جان کند، آسان نمی آید برون
- (۲) دل بگدازید به غم دیده رسانید به نم
شیشه خمی تا نخورد باده به ساغر نکند
- (۳) آفتابا، نفسی خانه من روشن کن
چند گوشم به در و چشم به روزن باشد
- (۴) چه حيله نهم برهم چون لعل شکر بارت
چندان که کنم حيله بر حيله من خندد

۱۹- مفاهیم «مردم‌گریزی، انزوا، وارستگی، مناعت‌طبع» به ترتیب در کدام ابیات آمده است؟

- (الف) من آبروی خویش بر دونان چرا برم
این خشک‌نان ما چو ز خورشید بهتر است
- (ب) دوری ز خلق، باغ و بهار است پیش ما
دامان دشت، دامن یار است پیش ما
- (ج) مرا به حلقه صحبت مخوان ز تنهایی
که نخل خوش‌ثمر من غنی ز پیوند است
- (د) دست از جهان بشوی که اطفال حادثات
افسانده‌اند میوه این شاخ پست را

- (۱) ج، الف، د، ب (۲) د، ج، ب، الف (۳) ب، ج، د، الف (۴) ب، ج، الف، د

۲۰- مفهوم بیت زیر از حافظ با کدام گزینه قرابت دارد؟

- «ز لعل تو گر یابم انگشتری ز بهار
صد ملک سلیمانم در زیر نگین باشد»
- (۱) برگذرم ز نه فلک گر گذری به کوی من
پای نهم بر آسمان گر به سرم امان دهی
- (۲) از سر هر مژه‌ام خون دل آویخته چون لعل
خواهم ای باد خدا را که به گوشش برسانی
- (۳) مگر نگین سلیمان به دست خسرو ماست
که چون سلیمان مر باد را به فرمان کرد
- (۴) آشنا با لعل جان‌بخش تو هر شب تا سحر
وقت مستی جز لب ما و لب ساغر نبود

مباحث کل کتاب درسی

پاسخ‌گویی به سؤال‌های این درس برای همه دانش‌آموزان اجباری است.
وقت پیشنهادی: ۱۰ دقیقه

جامعه‌شناسی (۲)

۲۱- پاسخ هر یک از پرسش‌های زیر، به ترتیب کدام است؟

- قومی که در اثر تهاجم نظامی شکست می‌خورد، در چه صورت می‌تواند گروه مهاجم را در فرهنگ خود هضم کند و به خدمت گیرد؟
- روحیه تعهد و مسئولیت در فرهنگ جهانی چه نتیجه‌ای را به دنبال دارد؟
- ناتوی فرهنگی و کودتای نظامی، به ترتیب به کدام نوع استعمار اشاره دارد؟

- (۱) فرهنگی غنی و قوی داشته باشد. - ایجاد زمینه گسترش و تحقق عقاید و ارزش‌های جهان‌شمول - استعمار فرانسه و استعمار نو
(۲) هویت فرهنگی‌اش را حفظ کند. - رهایی از قید و بندهای مانع رسیدن انسان به کمال و حقوق انسانی - استعمار نو و استعمار قدیم
(۳) هویت فرهنگی‌اش را حفظ کند. - جلوگیری از قطبی شدن جهان - استعمار نو و استعمار قدیم
(۴) فرهنگی غنی و قوی داشته باشد. - ارائه معیار و میزانی برای سنجش عقاید و ارزش‌های مختلف - استعمار فرانسه و استعمار نو

۲۲- به ترتیب «الف، ب، ج و د» کدام‌اند؟

د	روشنگری قرون هفدهم و هجدهم	ج	شباهت استبداد قومی با استبداد استعماری
غلبه قدرت‌هایی مانند سلجوقیان، خوارزمشاهیان، مغولان و عثمانی در جامعه اسلامی	ب	ادبیات مدرن	الف

- (۱) اجتناب از رویارویی مستقیم با فرهنگ توانمند اسلامی - دئیسم - عدم توجه به سلوک‌های معنوی، مکاشفات و مشاهدات الهی انسان - هضم و جذب گروه‌های مهاجم بیگانه در درون اسلام
(۲) هویت غیراسلامی - عقل‌گرایی و نفی وحی - منعکس‌کننده حالات روانی آدمیان در زندگی روزمره و این جهانی - ممانعت از آشکار شدن کامل ظرفیت‌های فرهنگ اسلامی و ارزش‌های اجتماعی
(۳) عمل کردن در سایه قدرت و سلطه جهان غرب - حس‌گرایی و نفی عقل - منعکس‌کننده حالات روانی آدمیان در زندگی روزمره و این جهانی - عبور عقاید و ارزش‌های جهانی اسلام از مرزهای جغرافیایی و سیاسی جوامع مختلف
(۴) حذف مظاهر فرهنگ اسلامی - بحران معرفتی - توجه به سلوک‌های معنوی، مکاشفات و مشاهدات الهی انسان - ممانعت از آشکار شدن کامل ظرفیت‌های فرهنگ اسلامی و ارزش‌های اجتماعی

۲۳- علت هر یک از موارد زیر کدام است؟

- مواجهه جامعه جهانی با چالش‌های بین فرهنگی
- شکل‌گیری حقوق طبیعی بشر
- ادغام جوامع غیرغربی در نظام جهانی جدید

- (۱) فرهنگ یا فرهنگ‌های غالب و اثرگذار، ویژگی‌های مطلوب را نداشته باشند. - رویگردانی از نگاه معنوی - استعمار
(۲) جامعه جهانی عرصه حضور فعال فرهنگ‌های متفاوت باشد. - حرکت‌های اعتراض‌آمیز رنسانس - سازمان‌های فراماسونری
(۳) فرهنگ یا فرهنگ‌های غالب و اثرگذار، ویژگی‌های مطلوب را نداشته باشند. - حرکت‌های اعتراض‌آمیز رنسانس - سازمان‌های فراماسونری
(۴) جامعه جهانی عرصه حضور فعال فرهنگ‌های متفاوت باشد. - رویگردانی از نگاه معنوی - استعمار

۲۴- در رابطه با «تحولات اقتصادی- سیاسی» کشورهای استعمارزده کدام گزینه درست است؟

- (۱) تک‌محصولی شدن اقتصاد کشورهای استعمارزده ← محدود شدن صادرات کشورهای استعمارزده ← تأمین کردن نیروی کار و مواد خام مورد نیاز کشورهای غربی توسط کشورهای تحت نفوذ ← نامتعادل شدن مبادلات تجاری در سطح جهانی
- (۲) تبدیل شدن کشورهای تحت نفوذ به بازار مصرف کالاهای تولیدشده کشورهای غربی ← تک‌محصولی شدن کشورهای غربی ← وابستگی اقتصادی کشورهای استعمارگر به کشورهای استعمارزده
- (۳) تأمین شدن مواد خام مورد نیاز کشورهای غربی توسط کشورهای تحت نفوذ ← تک‌محصولی شدن کشورهای استعمارزده ← وابستگی اقتصادی کشورهای تحت نفوذ به کشورهای استعمارگر ← ادامه داشتن انتقال ثروت به طرف کشورهای استعمارگر
- (۴) وابستگی کشورهای تحت نفوذ به کشورهای استعمارگر ← نامتعادل شدن مبادلات تجاری در سطح جهانی ← تک‌محصولی شدن کشورهای استعمارزده ← ادامه داشتن انتقال ثروت به طرف کشورهای غربی

۲۵- به ترتیب کدام گزینه، جدول زیر را کامل می‌کند؟

د	ج	محصول سرمایه‌داری از دیدگاه مارکس	اشتراک مالتوس و ریکاردو
از نوع چالش‌هایی است که درون یک فرهنگ و تمدن پدید می‌آید.	با تکیه بر شعار آزادی راه استثمار را برای صاحبان ثروت باز کرد.	الف	ب

- (۱) نظام طبقاتی - کمک به مستمندان را بیهوده می‌دانستند. - لیبرالیسم اولیه - چالش بلوک شرق و غرب
- (۲) سوسیالیسم - نظریه پردازان لیبرال - لیبرالیسم اولیه - چالش بلوک شرق و غرب
- (۳) طبقه - مخالف هر نوع مداخله دولت در اقتصاد بودند. - سوسیالیسم - چالش فقر و غنا
- (۴) نظام طبقاتی - کمک به مستمندان را بیهوده می‌دانستند. - لیبرالیسم اولیه - چالش عارضی

۲۶- عبارت درست در رابطه با جنگ‌ها و تقابل‌های جهانی، کدام است؟

- (۱) طرف‌های درگیر دو جنگ جهانی، در قالب اندیشه‌های امپریالیستی، مارکسیستی و لیبرالیستی رفتار خود را توجیه می‌کردند. بعد از جنگ جهانی دوم صلحی پایدار برقرار شد. از مهم‌ترین عوامل وقوع این دو جنگ، رقابت کشورهای اروپایی بر سر مناطق استعماری بود.
- (۲) از مهم‌ترین عوامل وقوع جنگ جهانی، رقابت کشورهای اروپایی بر سر مناطق استعماری بود. از نظر هانتینگتون در جنگ تمدن‌ها، رقابت و درگیری‌ها بین دولت ملت‌ها به وقوع خواهد پیوست. بعد از جنگ جهانی دوم صلحی پایدار برقرار نشد.
- (۳) در جنگ جهانی اول، برای نخستین بار از بمب اتم استفاده شد. دو جنگ جهانی با درگیری کشورهای اروپایی آغاز شد. تا زمان فروپاشی اتحاد جماهیر شوروی، جنگ سرد بین دو بلوک شرق و غرب ادامه یافت.
- (۴) جنگ جهانی دوم به مرزها محدود نماند و به درون شهرها کشیده شد. جنگ ویتنام زمانی آغاز شد که آتش جنگ کره به تازگی خاموش شده بود. هیچ‌یک از دو جنگ جهانی اول و دوم ظاهر مذهبی و دینی به خود نگرفت.

۲۷- معنا یا مفهوم، علت و پیامد عبارات زیر، به ترتیب کدامند؟

- مشکل سرنوشت‌ساز قرن بیستم از نگاه برخی از متفکران

- فروپاشی حکومت‌ها

- نگاه دنیوی انسان مدرن

(۱) بحران‌های اقتصادی - افزایش دامنه بحران فقر و غنا - نگاه دینی و معنوی به طبیعت را کودکانه می‌شمرد و تصرف در آن را صرفاً با عقل و وحی امکان‌پذیر می‌داند.

(۲) بحران‌های اقتصادی - عدم کنترل بحران‌های اقتصادی - گسترش سریع صنعت و فناوری مدرن را به دنبال داشت.

(۳) بحران‌های زیست‌محیطی - عدم کنترل بحران‌های اقتصادی - نگاه دینی و معنوی به طبیعت را کودکانه می‌پندارد.

(۴) آسیب‌های زیست‌محیطی - عدم کنترل دامنه بحران فقر و غنا - تصرف در طبیعت را تنها با فنون و روش‌های عقلانی و عملی انجام می‌دهد.

۲۸- هر عبارت، به ترتیب به کدام جریان فکری و اجتماعی در جهان اسلام اشاره دارد؟

- با شکل‌گیری استعمار و نفوذ دولت‌های غربی در کشورهای اسلامی شکل گرفتند.

- به خطر غرب و شیوه برخورد دولت‌های اسلامی در برابر غرب توجه کردند.

- اعتراضات آنان از نوع اعتراضاتی بود که طی قرن بیستم در کشورهای غربی نسبت به عملکرد اقتصادی نظام‌های لیبرالیستی و سرمایه‌داری شکل گرفت.

- پیامد حکومت آنان در کشورهای اسلامی، استبداد استعماری بود.

(۱) منورالفکران غرب‌گرا - نخستین بیدارگران اسلامی - نسل دوم روشنفکران - نسل اول روشنفکران

(۲) نسل دوم روشنفکران - نخستین بیدارگران اسلامی - نسل اول روشنفکران - منورالفکران غرب‌گرا

(۳) نسل اول روشنفکران - روشنفکران چپ - نسل دوم روشنفکران - نسل اول روشنفکران

(۴) منورالفکران غرب‌گرا - نخستین بیدارگران اسلامی - نسل اول روشنفکران - روشنفکران چپ

۲۹- کدام ویژگی انقلاب‌های آزادی‌بخش، در تقابل با این ویژگی انقلاب اسلامی ایران قرار می‌گیرد؟

«انقلاب اسلامی ایران تنها یک انقلاب سیاسی نبود؛ بلکه هویتی فرهنگی و تمدنی داشت.»

(۱) انقلاب‌های آزادی‌بخش اغلب در رویارویی با بلوک غرب شکل می‌گرفتند.

(۲) انقلاب‌های آزادی‌بخش اغلب با جنبش‌های چریکی گروه‌ها شکل می‌گرفتند.

(۳) انقلاب‌های آزادی‌بخش در چارچوب نظریه‌های غربی شکل می‌گرفتند.

(۴) انقلاب‌های آزادی‌بخش در قطع وابستگی اقتصادی و فرهنگی توفیقی نداشتند.

۳۰- «جنگ عراق توسط آمریکا»، «ایجاد جریان‌های تروریستی وهابی» و «حمایت از اسلام آمریکایی»، به ترتیب مصادیق کدام شیوه دنیای غرب برای مقابله با

حرکات مستقلی است که در جهان اسلام صورت می‌گیرد؟

(۱) مقابله نظامی و سیاسی - ایجاد اختلافات فرقه‌ای - تبلیغ معنویت‌های کاذب

(۲) تصویرسازی خشن از فرهنگ اسلامی - ایجاد اختلافات فرقه‌ای - تفسیرهای سکولار از اسلام

(۳) حضور مستقیم - تصویرسازی غیرعقلانی از فرهنگ اسلامی - بدل‌سازی نسبت به انقلاب اسلامی

(۴) ایجاد اختلافات فرقه‌ای - تبلیغ معنویت‌های کاذب - تصویرسازی خشن از فرهنگ اسلامی

مباحث کل کتاب درسی

پاسخ‌گویی به سؤال‌های این درس برای همه دانش‌آموزان اجباری است.
وقت پیشنهادی: ۱۰ دقیقه

عربی زبان قرآن (۲)

■ ■ عَيْنُ الْأَنْسَبِ لِلْجَوَابِ عَنِ التَّرْجُمَةِ مِنْ أَوْ إِلَى الْعَرَبِيَّةِ (۳۱ - ۳۴)

۳۱- ﴿ وَ اغْضُضْ مِنْ صَوْتِكَ إِنَّ أَنْكَرَ الْأَصْوَاتِ لَصَوْتُ الْحَمِيرِ ﴾:

- ۱) و صدایت را بالا نبر، زیرا زشت‌ترین صداها، صدای خران است!
- ۲) و صدایت باید پایین باشد، چراکه ناپسندترین صداها برای خران است!
- ۳) و صدایت را پایین بیاور، زیرا زشت‌ترین صداها از آن خر است!
- ۴) و صدایت را پایین بیاور، زیرا زشت‌ترین صداها، قطعاً صدای خرهاست!

۳۲- «لِيَنْظِفَ التَّمَسَّاحُ أَسْنَانَهُ بَعْدَ الطَّعَامِ يَفْتَحُ فَمَهُ عِنْدَ الْإِسْتِرَاحَةِ لِكَيْ يَدْخُلَ فِيهِ الرَّقْرَاقُ!»:

- ۱) تمساح برای اینکه دندان‌هایش را پس از غذا تمیز کند، هنگام استراحت دهانش را باز می‌کند تا مرغ باران وارد آن شود!
- ۲) تمساح برای اینکه دندان‌هایش پس از غذا تمیز شود، هنگام استراحت دهانش را باز می‌کند تا مرغ باران وارد دهان او گردد!
- ۳) برای اینکه دندان‌های تمساح پس از غذا تمیز شود، او هنگام استراحت دهانش را باز می‌کند تا مرغ باران وارد آن شود!
- ۴) باید تمساح دندان‌هایش را پس از غذا تمیز کند، پس هنگام استراحت دهانش را باز می‌کند تا مرغ باران وارد آن شود!

۳۳- «مِنَ النَّصَائِحِ الْمُهَيِّمَةِ الَّتِي قَدَّمَهَا لَنَا الْمُعَلِّمُ هِيَ أَنْ نَقْتَصِدَ فِي اسْتِهْلَاكِ الْمَاءِ لِأَنَّهُ أَثْمَنُ ثَرَوَةٍ عِنْدَنَا!»:

- ۱) از مهم‌ترین پندهایی که آن‌ها را معلم‌مان به ما اهدا کرد آن است که صرفه‌جویی کنیم در مصرف آب، برای اینکه آن ثروت با ارزشی است که نزد ماست!
- ۲) از اندرزهای مهم که معلم آن‌ها را به ما تقدیم کرده است صرفه‌جویی در مصرف آب است، چون که آن با ارزش‌ترین ثروتی است که دارا هستیم!
- ۳) از پندهای مهمی که معلم آن‌ها را به ما تقدیم کرده آن است که در مصرف آب صرفه‌جویی کنیم، زیرا که آن ارزشمندترین دارایی است که ما داریم!
- ۴) از نصیحت‌های مهمی که آن‌ها را معلم به ما عطا می‌کند آن است که در استعمال آب صرفه‌جویی شود، زیرا که آن بهادارترین سرمایه‌ای است که داریم!

۳۴- «آن نویسنده هرگز در زندگی خود به مدرسه نرفته بود!»:

- ۱) ذلک الکاتبُ لم یذهبْ إلى المدرسةِ في حياته أبداً!
  - ۲) ذلک الکاتبُ ما کان قد ذهبَ إلى المدرسةِ في حياته أبداً!
  - ۳) ما کان ذلک الکاتبُ یذهبُ في حياته إلى المدرسةِ أبداً!
  - ۴) ما کان ذلک الکاتبُ ذهبَ أبداً إلى مدرسةٍ في الحياة!
- ۳۵- عَيْنُ الصَّحِيحِ فِي الْمَفْهُومِ: «مَنْ جَرَّبَ الْمُجَرَّبَ حَلَّتْ بِهِ النَّدَامَةُ!»

- ۱) که چون آزموده شود روزگار / به یاد آیدت پند آموزگار
- ۲) بپرهیزید ز گماشتن این گرگ صفتان / آزموده را آزمودن، کار خطاست
- ۳) من آزموده‌ام دل خود را هزار بار / عاقل به اختیار نخواهد هلاک خویش
- ۴) روز محشر هر نهان پیدا شود / هم ز خود هر مجرمی رسوا شود

٣٦- عَيْنِ الصَّحِيحِ فِي ضَبْطِ حَرَكَاتِ الْحُرُوفِ:

- (١) لَمَّا رَأَيْتُ الْأَسْمَاكَ تَتَسَاقَطُ عَلَى الْأَرْضِ مَطْرًا!
 (٢) إِنْ تُطَالِعِي كِتَابَ عِلْمِ الْأَحْيَاءِ يُسَاعِدْكَ لِلنَّجَاحِ!
 (٣) مَا قُبِلَ ذُو الْقَرْنَيْنِ الْهَدَايَا الَّتِي جَاءَ النَّاسُ بِهَا!
 (٤) مَا حَضَرَ إِثْنَانٍ وَخَمْسُونَ تَلْمِيذًا فِي الْمَدْرَسَةِ!

٣٧- عَيْنِ مَا فِيهِ اسْمُ التَّفْضِيلِ:

- (١) قَالَ شَرِطِي الْجَوَازَاتِ: أَحَبُّ مِنْ بَيْنِ الزَّائِرِينَ مِنْ أَحَبِّ حَسِينًا!
 (٢) مَنْ كَانَ اتَّقَى مِنْ بَيْنِنَا فَهُوَ يَعْتَقِدُ الْأَمَانَةَ وَيَجْتَنِبُ الْخِيَانَةَ!
 (٣) لَا خَيْرَ لَنَا فِي مَجَالَسَةِ إِنْسَانٍ غَلَبَتْ شَهْوَتُهُ عَقْلَهُ!
 (٤) مَنْ يَعِيبُ النَّاسَ بِمَا فِيهِ فَهُوَ الْأَحْمَقُ الْمَتَكَبِّرُ!

٣٨- عَيْنِ «مِنْ» شَرْطِيهِ:

- (١) مَنْ صَدَّقَكَ عِنْدَمَا يَعْلَمُ أَنَّكَ تَكْذِبُ عَدُوَّكَ!
 (٢) مَنْ جَعَلَ التَّوَاضُعَ سُلُوكَهُ أَصْبَحَ مَحْبُوبًا عِنْدَ النَّاسِ!
 (٣) مَنْ أَدْرَكَ أَنَّ مِصَاعِبَ الْحَيَاةِ تُقْوِي الْإِنْسَانَ!
 (٤) مَنْ نَفَعَ الْأَخْرِيْنَ بِمَا عِنْدَهُ خَيْرٌ عِنْدَ اللَّهِ!

٣٩- عَيْنِ «ال» يُمَكِّنُ أَنْ تُتْرَجَمَ إِشَارَةً:

- (١) رَأَيْتُ أَفْرَاسًا فِي الْمُبَارَاةِ، كَانَتْ تَلِكُ الْأَفْرَاسِ تُعْجَبُ الَّذِينَ كَانُوا يُشَاهِدُونَهَا وَ يُشْجَعُونَ أَصْحَابَهَا!
 (٢) نَرَى مَفْرَدَاتٍ كَثِيرَةً قَدْ نُقِلَتْ مِنَ الْفَارْسِيَّةِ إِلَى الْعَرَبِيَّةِ فِي ذَلِكَ الْعَصْرِ، تَرْتَبِطُ الْمَفْرَدَاتُ بِبَعْضِ الْبِضَائِعِ الَّتِي مَا كَانَتْ عِنْدَ الْعَرَبِ!
 (٣) شَاهَدْنَا شَابًا مَتَكَبِّرًا كَانَ يَسْبِغُ فِي الْبَحْرِ بَعِيدًا مِنَ الشَّاطِئِ وَ يُشْجَعُهُ الشَّبَابُ الَّذِينَ يُشَاهِدُونَهُ وَ هُوَ لَا يَعْلَمُ أَنَّهُ يُمَكِّنُ أَنْ يَغْرُقَ!

- (٤) بَعْدَ شِرَاءِ الْبِطَاقَةِ وَجَدَ الزَّائِرُ فِيهَا إِشْكَالًا فَذَهَبَ بِهَا إِلَى الْبَائِعِ وَ اسْتَلَمَ بَطَاقَةَ أُخْرَى!

٤٠- عَيْنِ الْمِضَارِعِ لَا يَتَغَيَّرُ زَمَانُهُ فِي التَّرْجَمَةِ:

- (١) كَانَتْ شَيْمِلُ تَدْرِسُ فِي جَامِعَةِ هَارْفَارْدِ أَكْثَرَ مِنْ عَشْرِينَ عَامًا!
 (٢) لَمْ نَسَافِرْ فِي عِطْلَةِ بَدَايَةِ السَّنَةِ بِسَبَبِ شَيْوَعِ الْكُورُونَا فِي الْبَلَدِ!
 (٣) سَنَتَعَلَّمُ مِنْ مَعْلَمِنَا الْفَاضِلِ دَرَسًا لَنْ نَنْسَاهُ فِي حَيَاتِنَا أَبَدًا!
 (٤) لَمْ تَجِيبُونِ أَسْئَلَةَ الْأُسْتَاذِ قَبْلَ فَرَاعَتِهِ مِنَ الْكَلَامِ أَيُّهَا الطَّلَّابُ!

مباحث کل کتاب درسی

پاسخ‌گویی به سؤال‌های این درس برای همه دانش‌آموزان اجباری است.
وقت پیشنهادی: ۱۰ دقیقه

فلسفه یازدهم

۴۱- مسائل فلسفی از چه جهت مشابه مسائل ریاضی هستند؟

- (۱) حل هر دوی آن‌ها غالباً فعالیت فکری را طلب می‌کند.
(۲) حل هر دوی آن‌ها پاسخ‌های قانونمند می‌خواهد.
(۳) حل هر دوی آن‌ها تنها با عملیات فکری امکان‌پذیر است.
(۴) هر دو مربوط به مسائل بنیادین هستی هستند.

۴۲- کدام گزینه در رابطه با بخش اصلی و ریشه‌ای فلسفه نادرست است؟

- (۱) کشف علل طبیعی در بحث آن از هستی قرار می‌گیرد.
(۲) قوانین و احکامی که مربوط به خود هستی و وجود است، هدف شناخت آن قرار می‌گیرند.
(۳) در آن درمی‌یابیم که معرفت به وجود، فرع بر امکان شناخت آن است.
(۴) معرفت و علم به عنوان یکی از اقسام هستی، در داخل همان وجودشناسی قرار می‌گیرد.

۴۳- کدام عبارت توصیف دقیق‌تری از زندانیان داخل غار در تمثیل افلاطون ارائه می‌دهد؟

- (۱) آن‌ها اشیاء واقعی و سروصداها را سایه می‌پندارند.
(۲) زندانیان تفاوتی بین اشیاء واقعی و سایه‌ها قائل نیستند.
(۳) آن‌ها از شرایط خود راضی نیستند ولی امکان رهایی هم وجود ندارد.
(۴) زندانیان تنها چیزی که دیده‌اند فقط سایه‌هاست.

۴۴- عبارت زیر با آموزه کدام‌یک از فیلسوفان پیشاسقراطی تناسب دارد؟

«اثر قلم است، خط راست و خط منحنی»

- (۱) تالس (۲) فیثاغورس (۳) هراکلیتوس (۴) پارمنیدس

۴۵- کدام عبارت نتیجه مجادله میان سقراط و ملتوس درباره اعتقاد به خدا است؟

- (۱) اثبات این نکته که سقراط به خدایان یونان اعتقاد ندارد.
(۲) اثبات نادرستی ادعای ملتوس و بی‌گناهی سقراط
(۳) اثبات پذیرفتن علم و قدرت و عدالت فوق‌بشری
(۴) محکومیت سقراط به دلیل کینه‌ها و حسدهای دشمنانش

۴۶- دربارهٔ امور محسوس کدام عبارت درست است؟

- (۱) با هر ابزاری می‌توانند درک شوند.
(۲) تنها با حواس قابل درک هستند.
(۳) هر چه در جهان غیرمادی است محسوس است.
(۴) تمام پدیده‌های جهان مادی محسوس نیست.

۴۷- شناخت تمایزها و تفاوت‌های اشیا با کمک کدام ابزار، جنبهٔ کاربردی پیدا می‌کند؟

- (۱) حس (۲) عقل (۳) قلب (۴) وحی

۴۸- کدام گزینه دربارهٔ نظرات معرفت‌شناسانهٔ فلاسفهٔ پیش از سقراط نادرست است؟

- (۱) آن‌ها به واقعیت مستقل از ذهن و ضرورت انطباق شناخت با آن قائل بودند.
(۲) بیشتر به شناخت حسی اهمیت می‌دادند و به شناخت عقلی توجه کمتری داشتند.
(۳) پارمنیدس شناخت حسی را به دلیل خطاهایی که در آن رخ می‌دهد، معتبر نمی‌دانست.
(۴) به نظر هراکلیتوس حرکت تنها توسط شناخت حسی دریافت می‌شود و شناخت عقلی اعتبار ندارد.

۴۹- کدام گزینه دربارهٔ جریان‌های فکری در دورهٔ جدید اروپا نادرست می‌باشد؟

- (۱) دکارت اعتقاد به وجود خدا را شناختی ذاتی و غیرتجربی می‌دانست.
(۲) به نظر بیکن، فیلسوفان گذشته با پیروی از ارسطو، بیشتر بر استدلال عقلی تکیه کرده بودند.
(۳) با وجود قائل بودن دکارت به استدلال عقلی محض، شناخت تجربی مورد انکار او قرار نمی‌گرفت.
(۴) کانت معتقد است که مفاهیمی مانند زمان و مکان حاصل همکاری عقل و حس هستند.

۵۰- بر اساس نظر ارسطو، شرط ضروری مانع بودن عقل از افراط و تفریط انسان در شهوت و غضب چیست؟

- (۱) از بین رفتن قدرت شهوت
(۲) از بین رفتن قدرت غضب
(۳) برقراری اعتدال در میان قوای انسان
(۴) رشد عقل و تحصیل معرفت مناسب توسط آن

مباحث کل کتاب درسی

پاسخ‌گویی به سؤال‌های این درس برای همه دانش‌آموزان اجباری است.
وقت پیشنهادی: ۱۰ دقیقه

روان‌شناسی

۵۱- در کدام روش جمع‌آوری اطلاعات، جزئیات کار از قبل مشخص نیست و در جریان کار تعیین می‌شود؟

(۱) مشاهده (۲) مصاحبه (۳) پرسش‌نامه (۴) آزمون

۵۲- کدام گزینه به مرحله متفاوتی از حافظه اشاره می‌کند؟

- (۱) در طی فرایند روان‌درمانی، برخی خاطرات دردناک را هرچه تلاش می‌کنیم به یاد نمی‌آوریم.
(۲) پیش از سه‌سالگی، ساختار مغزی مربوط به حافظه شکل نگرفته است و چیزی از آن موقع به یاد نمی‌آوریم.
(۳) بیماری پس از تصادف و ضربه به سر، خاطرات پیش از تصادف را به یاد نمی‌آورد.
(۴) نام دوست قدیمی‌ام نوک زبانم است.

۵۳- طراحان سؤالات آزمون‌های تستی، اشتباه رایج داوطلبان را به عنوان «گزینه دام» در میان گزینه‌ها جایگذاری می‌کنند تا دانش‌آموزان را به خطا

بیاندازند. اگر دانش‌آموزی به دام این گزینه بیفتد و سؤال را نادرست پاسخ دهد، طراح در تشخیص و انتخاب گزینه دام، کدام‌یک از حالات «ردیابی

درست علامت» را تجربه کرده است؟

- (۱) اصابت (۲) هشدار کاذب
(۳) رد درست (۴) از دست دادن محرک

۵۴- در کدام گزاره از روش‌های تجربی استفاده نشده است؟

- (۱) چند بیمار دارای آسیب مغزی را که دیگر رؤیا نمی‌دیدند، بررسی کردیم و پی بردیم که بخش‌های قدامی مغزشان آسیب دیده است.
(۲) آزمایشی بر روی عده‌ای از بیماران دچار آسیب به بخش قدامی، انجام دادیم و نتیجه گرفتیم که بخش قدامی مسئول ساخت رؤیاهاست.
(۳) با تأمل دریافتیم که معنی دیدن رؤیای حیوانات، عموماً بروز خشم درون فرد است، پس نتیجه می‌گیریم رؤیاهای حیوانات دلالت دارند بر خشم انسان‌ها.
(۴) مطالعه منظمی بر ۳۰۰ بیمار انجام دادیم و با دریافت امواج مغزی‌شان پی بردیم که در ساعاتی خاص، بیشتر رؤیا می‌بینند.

۵۵- دخترخاله پنج‌ساله سارا و سعید به خانه آن‌ها آمده است. سعید و سارا برای سرگرم کردن دخترخاله خود، اسباب‌بازی‌هایشان را در اختیار او می‌گذارند.

سارا عروسک بزرگی آورده و سعید کنسول بازی گران قیمت خود را پیش روی او می‌گذارد. کدام‌یک از این اسباب‌بازی‌ها بیشتر توجه دخترخاله سعید

و سارا را به خود جلب می‌کند؟ چرا؟

- (۱) عروسک - زیرا کودکان بازی انفرادی را بیشتر دوست دارند. (۲) کنسول بازی - زیرا کودکان بازی انفرادی را بیشتر دوست دارند.
(۳) عروسک - زیرا پردازش کودکان ادراکی است. (۴) کنسول بازی - زیرا پردازش کودکان مفهومی است.

۵۶- در فرآیند حل مسئله چه زمانی با مسئله مواجه می‌شویم و چه زمانی احساس مسئله می‌کنیم؟

(۱) زمانی که بدانیم هدف چیست. - زمانی که موقعیت موجود و فعلی، مشخص باشد.

(۲) هنگامی که توانمندی‌ها و امکانات ما محدود باشد. - زمانی که بدانیم هدف چیست.

(۳) زمانی که نسبت به فرآیند آگاه باشیم. - هنگامی که توانمندی‌ها و امکانات ما محدود باشد.

(۴) زمانی که موقعیت موجود و فعلی، مشخص باشد. - زمانی که بدانیم هدف چیست.

۵۷- تصمیم‌گیری‌ها براساس کدام معیار به «ساده و پیچیده» تقسیم می‌شوند و در کدام سبک تصمیم‌گیری، به‌رغم وجود قصد برای تصمیم‌گیری، عملاً

تصمیمی گرفته نمی‌شود؟

(۲) تعداد اولویت‌ها - تکانشی

(۱) تعداد اولویت‌ها - اجتنابی

(۴) اهمیت تصمیم - تکانشی

(۳) اهمیت تصمیم - اجتنابی

۵۸- در مقابله با فشار روانی، فراخوانی روش‌های مقابله‌ای دقیقاً پس از پاسخ به کدام سؤال صورت می‌گیرند؟

(۲) آیا می‌توان عامل فشارآور را به‌طور کلی حذف کرد؟

(۱) آیا خطری مرا تهدید می‌کند؟

(۴) آیا من می‌توانم برای تغییر موقعیت کاری انجام دهم؟

(۳) آیا عامل فشارآور زندگی مرا از حالت عادی خارج کرده است؟

۵۹- کدام گزینه در مورد عوامل انگیزشی رفتار مطرح نمی‌شود؟

(۲) می‌تواند در جهت نیازهای فطری فرد باشد.

(۱) می‌تواند میان انسان و حیوان مشترک باشد.

(۴) می‌تواند ناشی از منابع و عوامل بیرونی باشد.

(۳) نقش کنترل رفتار را به عهده دارد.

۶۰- مریم پیش از امتحان روان‌شناسی از دوست خود به شدت عصبانی شده و شروع به گریه کردن می‌کند؛ او حین امتحان به‌خوبی نمی‌تواند به سؤالات

پاسخ دهد؛ مریم کدام‌یک از علائم فشار روانی را تجربه نکرده است؟

(۴) هیجانی

(۳) رفتاری

(۲) شناختی

(۱) جسمانی

صبح جمعه

۱۴۰۱/۷/۸

نگاه به گذشته

آزمون ۸ مهر ماه ۱۴۰۱ (دهم)

دفترچه مشتری

آزمون اختصاصی

گروه آزمایشی دوازدهم انسانی

نام درس	معمولاً دانش آموزان در هر رده‌ی تراز به چند سؤال از هر ۱۰ سؤال پاسخ می‌دهند.				این قسمت را قبل از شروع آزمون پر کنید شما به چند سؤال از هر ۱۰ سؤال پاسخ خواهید داد؟
	۷۰۰۰	۶۲۵۰	۵۵۰۰	۴۷۵۰	
ریاضی و آمار	۶	۴	۲	۱	
اقتصاد	۸	۶	۵	۲	
علوم و فنون ادبی	۷	۵	۴	۲	
جامعه‌شناسی	۷	۶	۵	۳	
عربی زبان قرآن	۷	۵	۳	۲	
منطق	۷	۶	۴	۲	

نام و نام خانوادگی:	شمارنده:
تعداد سؤال: ۶۰	مدت پاسخ‌گویی: ۶۵ دقیقه

عنوان مواد امتحانی گروه آزمایشی علوم انسانی، تعداد، شماره سؤالات و مدت پاسخ‌گویی

ردیف	وضعیت پاسخ‌گویی	مواد امتحانی	تعداد سؤال	از شماره	تا شماره	مدت پاسخ‌گویی (به دقیقه)
۱	اجباری	ریاضی و آمار (۱)	۱۰	۶۱	۷۰	۱۵
۲	اجباری	اقتصاد	۱۰	۷۱	۸۰	۱۰
۳	اجباری	علوم و فنون ادبی (۱)	۱۰	۸۱	۹۰	۱۰
۴	اجباری	جامعه‌شناسی (۱)	۱۰	۹۱	۱۰۰	۱۰
۵	اجباری	عربی زبان قرآن (۱)	۱۰	۱۰۱	۱۱۰	۱۰
۶	اجباری	منطق	۱۰	۱۱۱	۱۲۰	۱۰

مباحث کل کتاب درسی

پاسخ‌گویی به سؤال‌های این درس برای همه دانش‌آموزان اجباری است.
وقت پیشنهادی: ۱۵ دقیقه

ریاضی و آمار (۱)

۶۱- جواب بزرگتر معادله $1 = 24 - (10x - 6)^2$ چقدر از جواب کوچکتر آن، بیشتر است؟

- (۱) ۴ (۲) ۳ (۳) ۲ (۴) ۱

۶۲- اگر x_1 و x_2 ریشه‌های معادله $2x^2 - x - 4 = 0$ باشند، حاصل عبارت $(5x_1 + 5x_2)^2$ کدام است؟

- (۱) $6/25$ (۲) ۵ (۳) $3/25$ (۴) ۴

۶۳- اگر $x = 3$ جواب معادله $\frac{a+x}{x+3} - 1 = \frac{5-x}{x-4}$ باشد، جواب دیگر معادله کدام است؟

- (۱) ۱۱ (۲) ۱۰ (۳) ۵ (۴) ۷

۶۴- اگر $f(x) = \sqrt{-x^2 - 2x + 5}$ باشد، حاصل $f(\sqrt{2} - 1)$ کدام است؟

- (۱) ۳ (۲) ۱ (۳) ۲ (۴) صفر

۶۵- با توجه به تابع خطی $f(x) = 3x - 1$ ، اگر برد تابع f برابر $R = \{1, 3, 5\}$ باشد، دامنه تابع کدام خواهد بود؟

- (۱) $\{2, 3, 1\}$ (۲) $\{\frac{2}{3}, \frac{4}{3}, 2\}$ (۳) $\{\frac{3}{2}, \frac{3}{4}, 2\}$ (۴) $\{\frac{3}{2}, \frac{4}{3}, 2\}$

۶۶- سهمی $y = -2(x+2)^2 - 3$ محور عرض‌ها را در نقطه‌ای با کدام عرض قطع می‌کند؟

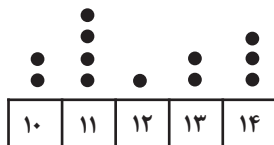
- (۱) -۸ (۲) -۱۱ (۳) ۵ (۴) ۷

۶۷- اگر طول رأس سهمی‌های $y = x^2 + ax$ و $y = -x^2 - bx + 10$ برابر $x = -2$ باشد، مجموع عرض نقاط برخورد دو سهمی کدام است؟

- (۱) ۵ (۲) ۱۰ (۳) -۴ (۴) -۸

۶۸- میانه یک مجموعه از داده‌های مرتب شده و متمایز، برابر با میانگین چهارمین و پنجمین داده و مجموع کل داده‌ها مساوی با ۳۶۰ است. میانگین کل داده‌ها کدام است؟

- (۱) ۳۰ (۲) ۴۰ (۳) ۴۵ (۴) ۳۶

- (۱) ۲ (۲) $\frac{7}{6}$

- (۳) $\frac{13}{11}$ (۴) $\frac{13}{6}$

۷۰- در یک نمودار راداری با ۹ متغیر، زاویه بین دو شعاع متوالی برابر ... درجه است و در نمودار حبابی متغیر سوم با ... متناسب است.

- (۱) ۴۰ - مجذور شعاع دایره‌ها (۲) ۴۵ - شعاع دایره‌ها (۳) ۴۰ - شعاع دایره‌ها (۴) ۴۵ - مجذور شعاع دایره‌ها

محل انجام محاسبات

مباحث کل کتاب درسی

پاسخ‌گویی به سؤال‌های این درس برای همه دانش‌آموزان اجباری است.
وقت پیشنهادی: ۱۰ دقیقه

اقتصاد

۷۱- عبارات کدام گزینه دربردارنده پاسخ صحیح پرسش‌های زیر است؟

(الف) در رابطه با ویژگی‌ها و نقش کارآفرینان، کدام گزینه نادرست است؟

(ب) هر کدام از موارد: «نظم، انضباط، پایداری، اشتیاق و توانایی حل مسئله را دارند»، «منابع را به شکل کارایی مدیریت و هماهنگ می‌کنند.» و «پس‌انداز و خوش‌نامی‌شان را با شجاعت و تدبیر، به میدان می‌آورند تا فعالیت اقتصادی جدیدی را راه‌اندازی کنند»، به ترتیب، مربوط به کدام یک از ویژگی‌های مشترک کارآفرینان موفق می‌باشد؟

(ج) زمانی که اقتصاد کشور گرفتار تورم می‌شود، برای پیش‌گیری از افزایش قیمت‌ها یا کاهش سرعت آن، ... سیاست ... مانند ... را به کار می‌گیرد.

(د) مردم برای حفاظت از پیشرفت‌های اقتصادی خود در مقابل ویروس فقر و هم‌چنین محافظت از یکدیگر در برابر فقر و نابرابری، چگونه می‌توانند عمل کنند؟

(۱) الف) کارآفرین باید بداند که همواره در کارش با موفقیت روبه‌رو می‌شود. (ب) نوآور، یادگیرنده، تیزبین، (ج) شورای عالی پول و اعتبار، سیاست پولی

انبساطی، خرید اوراق مشارکت، (د) ایجاد ثبات در بازار کار، پرداخت مالیات بیشتر و استخدام بیشتر نیروی کار

(۲) الف) کارآفرینان بینشی برای مشاهده فرصت‌های کسب و کار دارند که دیگران از مشاهده آن ناتوانند یا به ذهنشان خطور نمی‌کند. (ب) نوآور،

یادگیرنده، تیزبین، (ج) بانک مرکزی، سیاست پولی انقباضی، فروش اوراق مشارکت، (د) مبارزه با فساد، فقر و بیکاری از طریق حمایت از شرکت‌های

تولیدی و برقراری عدالت

(۳) الف) کسی که می‌خواهد کارآفرین باشد، باید مهارت‌های ابتکار عمل را داشته باشد تا بتواند با جمع کردن عوامل مختلف در کنار هم، کالا یا خدمتی

را تولید کند. (ب) پرانگیزه، سازمان‌دهنده، ریسک‌پذیر، (ج) شورای عالی پول و اعتبار، سیاست پولی انقباضی، خرید اوراق مشارکت، (د) ایجاد نهادهای

توانمندسازی، خیریه، کمک‌های مردمی، تأسیس صندوق‌های قرض‌الحسنه و فعالیت‌های جهادی

(۴) الف) کارآفرین باید بداند که در آغاز کارش ممکن است توانایی مالی لازم برای راه‌اندازی کسب و کارش را نداشته باشد، با این حال می‌تواند کسب و

کار خود را راه‌اندازی کند و سپس با تلاش و سرمایه‌گذاری‌های متعدد، نیازهای مالی خود را برطرف سازد. (ب) پرانگیزه، سازمان‌دهنده، ریسک‌پذیر،

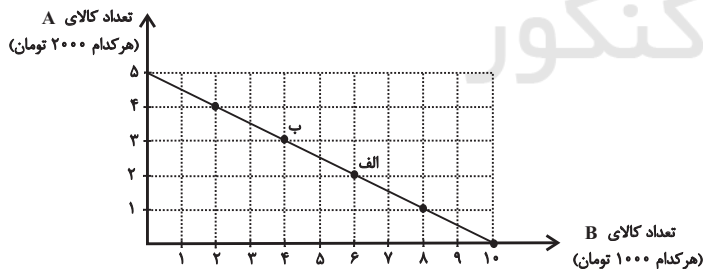
(ج) بانک مرکزی، سیاست پولی انقباضی، فروش اوراق مشارکت، (د) ایجاد نهادهای توانمندسازی، خیریه، کمک‌های مردمی، تأسیس صندوق‌های

قرض‌الحسنه و فعالیت‌های جهادی

۷۲- در نمودار زیر نحوه انتخاب بین دو کالای A و B برای فرد نمایش داده شده است. در این صورت:

(الف) بودجه این فرد چند تومان است؟

(ب) با توجه به این نمودار کدام گزینه نادرست است؟

(۱) الف) ۲۰ هزار تومان، (ب) اگر فرد تمامی بودجه خود را به خرید کالای A اختصاص دهد، می‌تواند ۵ واحد از این کالا را خریداری کند.

(۲) الف) ۱۰ هزار تومان، (ب) اگر فرد تمامی بودجه خود را به خرید کالای B اختصاص دهد، می‌تواند ۱۰ واحد از این کالا را خریداری کند.

(۳) الف) ۲۰ هزار تومان، (ب) در نقطه الف) می‌توانیم ۲ واحد بیشتر از کالای B در مقایسه با نقطه ب) خریداری کنیم.

(۴) الف) ۱۰ هزار تومان، (ب) برای حرکت از نقطه الف) به ب) باید از خرید یک واحد کالای B صرف نظر کنیم تا بتوانیم سه واحد بیشتر از کالای A خریداری کنیم.

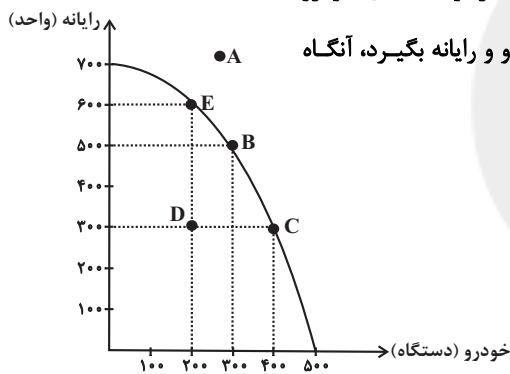
محل انجام محاسبات

۷۳- موارد کدام گزینه تکمیل‌کننده جاهای خالی عبارات زیر است؟

- (الف) تقسیم بار مسئولیت و هم‌افزایی توانایی‌ها از ... کسب و کار ... است.
 (ب) مالکیت کامل سود از ... کسب و کار ... است.
 (ج) پیچیده‌ترین نوع کسب و کار ... است.
 (د) تقسیم سود در شرکت‌ها ... است.
 (ه) توزیع سود احتمالی در تعاونی‌ها در پایان دوره، ... است.

- (۱) (الف) مزایای - شراکتی، (ب) مزایای - شخصی، (ج) شراکت، (د) به تناسب تأثیرگذاری در اداره شرکت، (ه) به نسبت سهام هر عضو
 (۲) (الف) معایب - شخصی، (ب) معایب - شراکتی، (ج) شرکت، (د) به تناسب مالکیت سهام، (ه) به نسبت سهام هر عضو
 (۳) (الف) مزایای - شراکتی، (ب) مزایای - شخصی، (ج) شرکت، (د) به تناسب مالکیت سهام، (ه) به نسبت سرمایه هر عضو
 (۴) (الف) مزایای - شخصی، (ب) معایب - شراکتی، (ج) شراکت، (د) به تناسب تأثیرگذاری در اداره شرکت، (ه) به نسبت سرمایه هر عضو

۷۴- با توجه به منحنی مرز امکانات تولید زیر که مربوط به یک کشور فرضی است که تنها دو کالای خودرو و رایانه را تولید می‌کند:

(الف) در صورتی که تولید کشور در نقطه D باشد و با ناکارایی و وجود نیروی انسانی مازاد در تولید کالای خودرو روبه‌رو باشد و سپس تصمیم به استفاده از کارگران مازاد در تولید بیشتر کالاهای خودرو و رایانه بگیرد، آنگاه تولید به کدام نقطه انتقال می‌یابد؟

- (ب) کدام گزینه در رابطه با هزینه فرصت حرکت از نقطه E به نقطه C صحیح است؟
 (ج) زمانی که تقاضای مردم، برای محصول رایانه افزایش می‌یابد، بر روی مرز امکانات تولید به سمت ... حرکت خواهیم کرد.

(د) کدام گزینه در ارتباط با وضعیت نقطه A نادرست است؟

- (۱) (الف) E، (ب) هزینه فرصت تولید ۳۰۰ واحد رایانه بیشتر، ۲۰۰ دستگاه خودرو است که از تولید آن صرف‌نظر شده است. (ج) چپ و بالا، (د) دستیابی به این نقطه برای کشور با منابع موجود غیرممکن است.
 (۲) (الف) C، (ب) هزینه فرصت تولید ۲۰۰ دستگاه خودروی بیشتر، ۳۰۰ واحد رایانه است که از تولید آن صرف‌نظر شده است. (ج) راست و پایین، (د) زمانی که کشور به تولید در این نقطه می‌رسد، تولید کارا می‌شود.
 (۳) (الف) B، (ب) هزینه فرصت تولید ۲۰۰ دستگاه خودروی بیشتر، ۳۰۰ واحد رایانه است که از تولید آن صرف‌نظر شده است. (ج) چپ و بالا، (د) تولید در این نقطه نشان‌دهنده حداکثر استفاده از منابع تولید است.
 (۴) (الف) B، (ب) هزینه فرصت تولید ۳۰۰ واحد رایانه بیشتر، ۲۰۰ دستگاه خودرو است که از تولید آن صرف‌نظر شده است. (ج) راست و پایین، (د) با توجه به منابع موجود، کشور صرفاً می‌تواند آرزوی رسیدن به این نقطه را داشته باشد.

۷۵- عبارات کدام گزینه دربردارنده پاسخ صحیح پرسش‌های زیر است؟

الف) کدام گزینه در رابطه با مالیات‌ها، صحیح بیان نشده است؟

- ب) به ترتیب هریک از عبارات: «این نوع بیکاری کوتاه‌مدت است و در همه کشورهای وجود دارد»، «نیروی کار ساده در اقتصاد وجود دارد؛ ولی نیروی کار متخصص مورد نیاز است»، «بیکاری‌ای که هنگام رکود اقتصادی رخ می‌دهد.» به کدام نوع از بیکاری اشاره دارد؟
- ج) در حالت رکود اقتصادی، سطح تولید ... و بیکاری ... می‌یابد، در این شرایط معمولاً سیاست‌های ... اعمال می‌شود.
- د) به ترتیب، هر یک از موارد «عهدنامه‌های ننگین و مبالغ جرمه‌های گزاف آن‌ها - تکیه اقتصاد ایران به بیرون از مرزها و قدرت‌های بزرگ - پی‌بردن مردم به توانمندی‌های خود برای ایجاد تحول و تغییر در شیوه حکمرانی سیاسی و زندگی جمعی - نوسازی ایران با صنایع مونتاژ - پدید آمدن نظام نوین در مالیات‌گیری و بودجه‌بندی کشور»، مربوط به کدام بخش از تاریخ معاصر ایران است؟

۱) الف) مالیات بر مصرف، مالیاتی است که مصرف‌کنندگان کالاها را در زمان خرید آن کالا (به همراه قیمت کالا) پرداخت می‌کنند. ب) اصطکاک - ساختاری - دوره‌ای، ج) افزایش - کاهش - انقباضی، د) دوران قاجار - دوران قاجار - بعد از پیروزی انقلاب اسلامی - بعد از پیروزی انقلاب اسلامی - دوران حکومت پهلوی

۲) الف) در مالیات بر دارایی که شاید بتوان گفت مهم‌ترین نوع مالیات است، درآمد و ثروت اشخاص مبنای مالیات است. ب) ساختاری - فصلی - اصطکاک، ج) افزایش - کاهش - انقباضی، د) دوران حکومت پهلوی - دوران حکومت پهلوی - بعد از پیروزی انقلاب اسلامی - دوران حکومت پهلوی - دوران قاجار

۳) الف) دریافت مالیات برای تأمین مالی اهداف و پشتیبانی از فعالیت‌های دولت مانند امنیت و امور قضایی، ضروری است. ب) ساختاری - فصلی - اصطکاک، ج) کاهش - افزایش - انبساطی، د) دوران حکومت پهلوی - دوران حکومت پهلوی - دوران حکومت پهلوی - بعد از پیروزی انقلاب اسلامی - بعد از پیروزی انقلاب اسلامی

۴) الف) در مالیات بر ارزش افزوده، مالیات پرداخت شده تولیدکنندگان قبلی به مالیات بر فروش بعدی اضافه می‌شود. به عبارت دیگر کالا و خدمات واسطه‌ای هم مشمول پرداخت مالیات‌اند. ب) اصطکاک - ساختاری - دوره‌ای، ج) کاهش - افزایش - انبساطی، د) دوران قاجار - دوران حکومت پهلوی - بعد از پیروزی انقلاب اسلامی - دوران حکومت پهلوی - دوران حکومت پهلوی

۷۶- موارد کدام گزینه دربردارنده پاسخ صحیح جاهای خالی عبارات زیر است؟

الف) کشور انگلستان در سال ۱۷۰۱، قانون ... را اعلام کرد.

- ب) در اواخر قرن هجدهم و اوایل قرن نوزدهم، کشورهای ... و ... تعرفه‌های حمایتی متعددی بر کالاهای وارداتی وضع کردند.
- ج) در دهه ۷۰ قرن بیستم، ایالات متحده، مجدداً به سیاست‌های ... روی آورد.

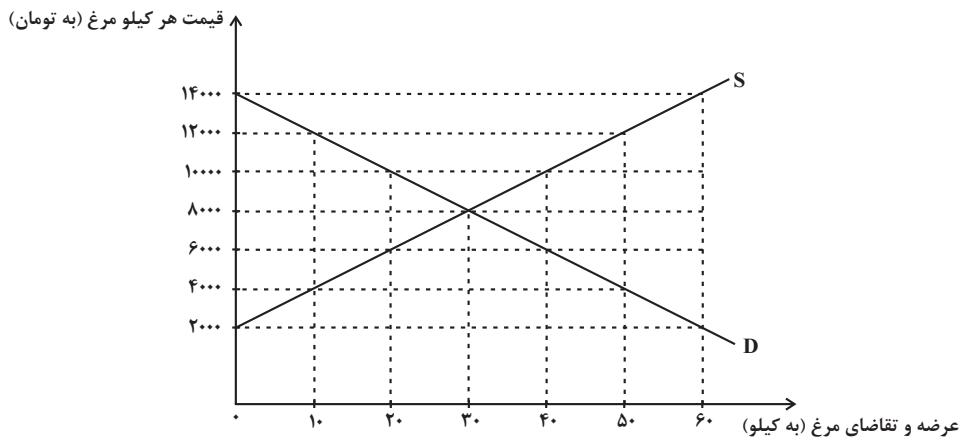
۱) الف) ممنوعیت واردات هر نوع پوشاک با ابریشم ایرانی یا هندی یا چینی، ب) کانادا - مکزیک - فرانسه، ج) محدودکننده در مقابل واردات و صادرات کالاها

۲) الف) ممنوعیت واردات هر نوع پوشاک با ابریشم ایرانی یا هندی یا چینی، ب) آلمان - اروپای شرقی - ایالات متحده، ج) حمایت گرایانه در مقابل تجارت آزاد

۳) الف) ممنوعیت صادرات هر نوع مواد غذایی به کشورهای ایران، هند و یا چین، ب) آلمان - اروپای شرقی - ایالات متحده، ج) حمایت گرایانه در مقابل تجارت آزاد

۴) الف) ممنوعیت صادرات هر نوع مواد غذایی به کشورهای ایران، هند و یا چین، ب) آلمان - اروپای شرقی - ایالات متحده، ج) محدودکننده در مقابل واردات و صادرات کالاها

۷۷- دستگاه زیر، مربوط به منحنی‌های عرضه و تقاضای گوشت مرغ در یک شهر کوچک است، در این صورت:

الف) در قیمت ۶۰۰۰ تومان برای هر کیلو مرغ، بازار با چه وضعیتی روبه‌رو است؟

ب) اگر هزینه تولید هر کیلو مرغ برای تولیدکنندگان ۱۰۰۰ تومان باشد، حداکثر سود تولیدکنندگان در قیمت ۱۲۰۰۰ تومان چقدر است؟

پ) در چه سطحی از قیمت و مقدار، دریافتی تولیدکننده به حداکثر می‌رسد و مقدار آن کدام است؟

ت) دولت در سال‌های اخیر با اجرای سیاست‌های اقتصادی درست، موجب افزایش درآمد سرانه (سهم متوسط هر فرد از درآمد کل) در جامعه شده است. در این صورت در قیمت ۸۰۰۰ تومان، میزان تقاضای جامعه در چه حدودی خواهد بود؟ (سایر عوامل مؤثر بر تقاضا و عرضه ثابت در نظر گرفته می‌شود.)

۱) الف) ۲۰ کیلو کمبود عرضه، ب) ۱۱۰,۰۰۰ تومان، پ) ۱۰,۰۰۰ تومان - ۴۰ کیلو - ۴۰۰,۰۰۰ تومان، ت) بیشتر از ۳۰ کیلو

۲) الف) ۱۰ کیلو کمبود تقاضا، ب) ۷۰,۰۰۰ تومان، پ) ۸,۰۰۰ تومان - ۳۰ کیلو - ۲۴۰,۰۰۰ تومان، ت) ۳۰ کیلو

۳) الف) ۲۰ کیلو مازاد تقاضا، ب) ۷۰,۰۰۰ تومان، پ) ۸,۰۰۰ تومان - ۳۰ کیلو - ۲۴۰,۰۰۰ تومان، ت) بیشتر از ۳۰ کیلو

۴) الف) ۱۰ کیلو مازاد عرضه، ب) ۱۱۰,۰۰۰ تومان، پ) ۱۰,۰۰۰ تومان - ۴۰ کیلو - ۴۰۰,۰۰۰ تومان، ت) کمتر از ۳۰ کیلو

۷۸- در کشوری واقع در شرق آسیا براساس آخرین سرشماری، اطلاعات جدول زیر به‌دست آمده است. اگر جمعیت دانشجویان و دانش‌آموزان و کسانی که بالاتر از ۱۵ سال سن داشته ولی به خواسته خود کار نمی‌کنند برابر با جمعیت بیکار باشد، آنگاه:

الف) جمعیت فعال این کشور، چند نفر است؟

ب) جمعیت کل کشور، برابر با چه عددی است؟

۱) الف) ۱۳,۸۲۲,۵۰۰، ب) ۴۸,۷۴۴,۹۰۰

۲) الف) ۲۷,۶۴۵,۰۰۰، ب) ۴۴,۷۸۴,۹۰۰

۳) الف) ۱۳,۸۲۲,۵۰۰، ب) ۴۴,۷۸۴,۹۰۰

۴) الف) ۲۷,۶۴۵,۰۰۰، ب) ۴۸,۷۴۴,۹۰۰

نرخ بیکاری	۱۲ درصد
جمعیت بیکار	۳,۳۱۷,۴۰۰ نفر
جمعیت زیر ۱۵ سال	$\frac{1}{2}$ جمعیت فعال

محل انجام محاسبات

۷۹- پاسخ سوالات زیر به ترتیب در کدام گزینه آمده است؟

الف) عبارت «علاوه بر هزینه‌های روزمره، برخی هزینه‌های غیرقابل پیش‌بینی نیز هست که در موقعیت‌های خاص پیش می‌آید.» به کدام یک از وظایف پول اشاره دارد؟

ب) چرا رشد اقتصادی یک هدف مشترک است؟

ج) کدام مورد از معایب حساب‌های سپرده سرمایه‌گذاری کوتاه‌مدت به شمار می‌رود؟

۱) الف) وسیله پس‌انداز و حفظ ارزش، ب) زیرا به معنای آن است که کشور در زمینه رشد ثروت، پیشرفت خوبی داشته است. ج) معمولاً مقدار حداقلی باید در این حساب‌ها باشد تا مشمول بستن قرارداد و دریافت سود گردد.

۲) الف) وسیله پس‌انداز و حفظ ارزش، ب) زیرا کشور را قادر می‌سازد کالاها و خدمات بیشتری تولید کند و گام مؤثری برای تأمین نیازها و خواسته‌های شهروندان خود بردارد. ج) نرخ سود این سپرده‌ها می‌تواند هم زمان با کاهش نرخ سود عمومی بانک‌ها کاهش یابد.

۳) الف) وسیله سنجش ارزش، ب) زیرا کشور را قادر می‌سازد کالاها و خدمات بیشتری تولید کند و گام مؤثری برای تأمین نیازها و خواسته‌های شهروندان خود بردارد. ج) نرخ سود این سپرده‌ها می‌تواند هم زمان با کاهش نرخ سود عمومی بانک‌ها کاهش یابد.

۴) الف) وسیله سنجش ارزش، ب) زیرا به معنای آن است که کشور در زمینه رشد ثروت، پیشرفت خوبی داشته است. ج) معمولاً مقدار حداقلی باید در این حساب‌ها باشد تا مشمول بستن قرارداد و دریافت سود گردد.

۸۰- جدول زیر وضعیت توزیع درآمد مربوط به کشوری را در طول یک سال نشان می‌دهد، با توجه به آن:

وضعیت توزیع درآمد در یک کشور	
سهم هر گروه	گروه‌های درآمدی
۵ درصد	سهم دهک اول
۷ درصد	سهم دهک دوم
۸ درصد	سهم دهک سوم
۱۰ درصد	سهم دهک چهارم
۱۰/۵ درصد	سهم دهک پنجم
۱۱ درصد	سهم دهک ششم
۱۱/۵ درصد	سهم دهک هفتم
۱۲ درصد	سهم دهک هشتم
۱۲ درصد	سهم دهک نهم
۱۳ درصد	سهم دهک دهم
۱۰۰ درصد درآمد ملی	۱۰۰ درصد جمعیت کشور

الف) چند درصد از درآمد ملی سهم ۲۰ درصد گروه‌های پردرآمد جامعه و چند درصد دیگر سهم ۴۰ درصد گروه‌های کم‌درآمد خواهد بود؟

ب) کدام شاخص توزیع درآمد در این کشور را مناسب‌تر نشان می‌دهد؟

ج) کدام شاخص بیانگر نامناسب‌تر بودن توزیع درآمد در این کشور است؟

۱) الف) ۲۰ درصد - ۴۰ درصد ب) نسبت ۱۰ درصد بالا به ۴۰ درصد پایین،
ج) نسبت ۲۰ درصد بالا به ۲۰ درصد پایین

۲) الف) ۲۰ درصد - ۴۰ درصد ب) نسبت ۲۰ درصد بالا به ۲۰ درصد پایین،
ج) نسبت ۱۰ درصد بالا به ۴۰ درصد پایین

۳) الف) ۲۵ درصد - ۳۰ درصد ب) نسبت ۲۰ درصد بالا به ۲۰ درصد پایین،
ج) نسبت ۱۰ درصد بالا به ۴۰ درصد پایین

۴) الف) ۲۵ درصد - ۳۰ درصد ب) نسبت ۱۰ درصد بالا به ۴۰ درصد پایین،
ج) نسبت ۲۰ درصد بالا به ۲۰ درصد پایین

محل انجام محاسبات

مباحث کل کتاب درسی

پاسخ‌گویی به سؤال‌های این درس برای همه دانش‌آموزان اجباری است.
وقت پیشنهادی: ۱۰ دقیقه

علوم و فنون ادبی (۱)

۸۱- در مقایسه نثر دوره سامانی و سبک عراقی، کدام گزینه صحیح نیست؟

- ۱) در نثر دوره سامانی، افعال یا اسامی به حکم ضرورت معنی تکرار می‌شوند، اما در دوره عراقی، افعال به قرینه حذف می‌شوند.
- ۲) در دوره سامانی نثر داستانی رونق دارد، اما در سبک عراقی نثر علمی رایج‌تر است.
- ۳) نثر در دوره سامانی ایجاز دارد، اما در سبک عراقی به اطناب می‌گراید.
- ۴) در نثر دوره سامانی، کلمات کم‌کاربرد فارسی رونق دارند، اما در سبک عراقی کلمات مهجور عربی و ترکی کاربرد بیشتری دارند.

۸۲- سبک کدام بیت با بقیه متفاوت است؟

اسیر حکم توام گر تنم بخواهی خست	۱) مطیع امر توام گر دلم بخواهی سوخت
امسال به هش باش که امسال نه پار است	۲) من پار بسی رنج و عنای تو کشیدم
باز گردد یا برآید چیست فرمان شما	۳) عزم دیدار تو دارد جان بر لب آمده
آخر کجا می‌خوانی ام گفتا برون از جان و جا	۴) ای نادره مهمان ما بردی قرار از جان ما

۸۳- سبک نثر عبارت کدام گزینه با بقیه متفاوت است؟

- ۱) و آن نامه بدید، فرمود دبیر خویش را تا از زبان پهلوی به زبان تازی گردانید.
- ۲) اگر او از بهر خانه حاجت خواستی، من حالی حاجت او برآوردمی و روا گردانیدمی.
- ۳) چون اندر وی نگاه کردم و بدیدم اندر وی علم‌های بسیار و حجت‌ها و آیت‌های قرآن و شعرهای نیکو و اندر وی فایده‌ها دیدم بسیار.
- ۴) هاتفی آواز داد که نیکو نجاتی که نجات توست یا حمزه، که به تلفی تو را از تلفی نجات دادیم. از وی پرسیدند: «غریب کیست؟» گفت: «المستوحش من الألفة».

۸۴- کدام عبارت از گلستان سعدی ذکر نشده است؟

- ۱) همه کس را عقل خود به کمال نماید و فرزند خود به جمال.
- ۲) محبت را غایت نیست؛ از بهر آنکه محبوب را نهایت نیست.
- ۳) تنی چند متفق سیاحت بودند و شریک رنج راحت.
- ۴) به نانواده دست نرسد، و نهاده هر کجا هست برسد.

۸۵- وزن کدام بیت، در مقابل آن درست آمده است؟

بسی کسار دشوار کاسان کنند (فعولن فعولن فعولن)	۱) سر و عقل گر خدمت جان کنند
گر نمی‌میرد گرانی می‌کند (فاعلاتن فاعلاتن فعولن)	۲) هر که بی او زندگانی می‌کند
تا همه سوزیم به پروانگی (مفتعلن مفتعلن فاعلن)	۳) پرده برانداز شبی شمع‌وار
که نهد بر چنین صورت دل از دست (مفاعیلن مفاعیلن مفاعیلن)	۴) نشاید گفتن آن کس را دلی هست

۸۶- در کدام بیت، هجای کشیده بیشتری یافت می‌شود؟

- (۱) بر مرگ دل خوش است در این واقعه مرا
- (۲) گفتند خسته گشت فریدون و جان سپرد
- (۳) نقاش را ز نقش تو بیکار شد دو دست
- (۴) دانم که هیچ نیست به خود هیچکس ولیک

۸۷- در کدام بیت هجای کشیده دیده نمی‌شود؟

- (۱) هر جا هوا مطابق میلست نشد، برو
- (۲) که گفته است که کوچک بمان و شاهی کن
- (۳) پلنگ من، دل مغرورم پرید و پنجه به خالی زد
- (۴) به شب‌نشینی زندانیان برم حسرت

۸۸- قافیه‌های کدام ابیات آرایه جناس ساخته‌اند؟

- الف) سیمایی شد هوا و زنگاری دشت
- ب) در قران این جهان با آن جهان
- ج) به یاد باغ طلعتی خیال باغ دارد
- د) دیدنت باعث سرسبزی جان می‌گردد
- ه) ای روی دلربای تو باغ و بهار حسن

(۱) الف، ج (۲) ه، د

- کآب حیات در لب یاقوت‌فام اوست
- زان تیر کز کمان کمینه کسی بجست
- یک دست بر دل است و دگر دست بر سر است
- خود را به یک حساب نباید گرفت سست

- فرق تو با درخت همین پای رفتن است
- امیر باش و به حمام خون، کبیر بمیر
- که عشق، ماه بلند من و رای دست رسیدن بود
- که نقل مجلس‌شان دانه‌های زنجیر است

- ای دوست بیا و بگذر از هر چه گذشت
- این جهان از شرم می‌گردد جهان
- به تیره‌شب ز جام می به کف چراغ دارد
- پیر در سایه سرو تو جوان می‌گردد
- وی خط مشکبار تو نقش و نگار حسن

(۳) ب، الف (۴) د، ب

۸۹- در کدام گزینه آرایه‌های «واژه‌آرایی، موازنه و تشبیه» مشهود است؟

- (۱) پی با نگار خوش‌طرب اندر بهار نه
- (۲) آن چون بهار خانه چین پر از نقش چین
- (۳) او همی پژمرده گردد بی‌بهار دل‌گشای
- (۴) از نظام رسم او شد شغل گیتی بر نظام

۹۰- مفهوم همه ابیات یکسان است؛ به جز:

- (۱) پیری به من رسید، لقب نور و چهره نور
- (۲) پیری رسید و موسم طبع جوان گذشت
- (۳) کنون زمانه دگر گشت و من دگر گشتم
- (۴) شد ز پیری مو سفید و رفت بینایی ز چشم

- می با نگار خوش‌طرب اندر بهار کن
- این چون نگارخانه مانی پر از نگار
- من همی فرسوده گردم بی‌نگار دلستان
- وز نگار کلک او شد کار عالم چون نگار

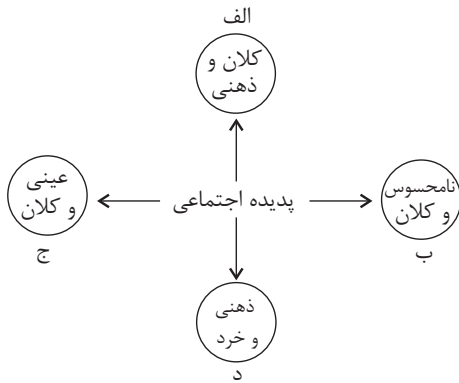
- و آن نور عرضه کرد بر این چشم پر ز آب
- ضعف تن از تحمل رطل گران گذشت
- عصا بیار که وقت عصا و انبان بود
- صبح چون گردید روشن، شمع را برداشتند

مباحث کل کتاب درسی

پاسخ‌گویی به سؤال‌های این درس برای همه دانش‌آموزان اجباری است.
وقت پیشنهادی: ۱۰ دقیقه

جامعه‌شناسی (۱)

۹۱- هر عبارت، به ترتیب به کدام قسمت نمودار مرتبط است؟

- علاقه به پرورش گل خاص

- تصور جهانی بدون تبعیض

- نگرانی از سالمندان

- امنیت اجتماعی

(۲) د - ج - ب - الف

(۱) الف - ب - د - ج

(۴) د - ب - ج - الف

(۳) الف - د - ب - ج

۹۲- با توجه به ویژگی‌های موجودات زنده، دلایل هر یک از عبارات زیر، به ترتیب کدام است؟

«عدم تغییر با اراده اعضا» - «برخورداری از چینش و نظم مناسب» - «عمل کردن در ارتباط با یکدیگر»

(۱) تکوینی بودن عضویت اعضای موجودات زنده - تأمین هدف مشترک خود - حفظ حیات موجود زنده

(۲) تکوینی بودن عضویت اعضای موجودات زنده - تأمین هدف مشترک خود - تأمین نیازهای اعضای دیگر

(۳) وابسته بودن اعضای موجودات زنده - تکوینی بودن عضویت اعضای موجودات زنده - حفظ حیات موجود زنده

(۴) وابسته بودن اعضای موجودات زنده - تکوینی بودن عضویت اعضای موجودات زنده - تأمین نیازهای اعضای دیگر

۹۳- هر عبارت و مفهوم، به ترتیب به کدام مورد اشاره دارد؟

- تکاثر در فرهنگ غربی

- عقل و وحی

- احترام به پدر و مادر در فرهنگ ایران

- استکبار و غلبه بر دیگر جوامع

(۱) آرمان باطل بیرون قلمرو واقعی - دو ابزار مهم برای شناخت عقاید و ارزش‌ها - آرمان حق درون قلمرو واقعی - لایه‌های عمیق باطل

(۲) آرمان باطل درون قلمرو واقعی - دو ابزار مهم برای شناخت عقاید و ارزش‌ها - آرمان حق درون قلمرو واقعی - عقاید و ارزش‌های باطل

(۳) ارزش باطل درون قلمرو واقعی - ابزار شناسایی لایه‌های عمیق - قلمرو واقعی حق بیرون قلمرو آرمانی - عقاید و ارزش‌های باطل

(۴) آرمان باطل درون قلمرو واقعی - دو روش علمی معتبر - آرمان حق بیرون قلمرو واقعی - لایه‌های بنیادین باطل

۹۴- در متن زیر عبارتهای مشخص شده، به ترتیب با کدام موارد ارتباط دارند؟

«انقلاب فرانسه دوره‌ای از دگرگونی‌های اجتماعی - سیاسی به دست ملت فرانسه بود. ساختار اجتماعی فرانسه، سلطنتی با امتیازات فئودالی برای اشراف بود. پس از انقلاب، نظام سلطنتی به جمهوری امپریالیستی تغییر یافت. بعضی از دلایل اجتماعی و سیاسی شروع انقلاب، نتیجه ظهور ایده‌های عصر روشنگری، مثلاً آرزوی آزادی و جمهوریت بود.»

- (۱) انسان کنشگری فعال است. - الزامها و پیامدهای این جهان، سایه خود را بر وجود انسان می‌گستراند. - انسان می‌تواند در جهت تداوم جهان خود حرکت کند. - جهان اجتماعی از بستر خواسته‌های انسان پدید می‌آید.
- (۲) انسان کنشگری منفعل نیست. - انسان در جهانی دیده می‌گشاید که توسط گذشتگان پدید آمده است. - انسان می‌تواند در مسیر حرکت به سوی جهانی جدید گام بردارد. - ساختن جهانی جدید، نیازمند گسترش معرفت، آگاهی و اراده نوین است.
- (۳) انسان کنشگری منفعل نیست. - الزامها و پیامدهای این جهان، سایه خود را بر وجود انسان می‌گستراند. - ساختن جهانی جدید، نیازمند گسترش معرفت، آگاهی و اراده نوین است. - جهان اجتماعی از بستر خواسته‌های انسان پدید می‌آید.
- (۴) انسان در جهانی دیده می‌گشاید که توسط گذشتگان پدید آمده است. - جهان اجتماعی از بستر خواسته‌های انسان پدید می‌آید. - ساختن جهانی جدید، نیازمند گسترش معرفت، آگاهی و اراده نوین است. - انسان کنشگری منفعل نیست.

۹۵- «دانش‌آموزی کتاب درسی خود را به درستی مطالعه می‌کند، مطالب درس را به خوبی یاد می‌گیرد و به پرسش‌های آزمون پاسخ می‌دهد. معلم نیز

متناسب با تلاش او نمره قبولی می‌دهد و او به کلاس بالاتر راه پیدا می‌کند.» پیامد ارادی فعالیت این دانش‌آموز کدام است؟

- (۱) یادگیری درس‌ها
- (۲) مطالعه کتاب درسی
- (۳) راه‌یابی به کلاس بالاتر
- (۴) پاسخ‌گویی به سؤالات امتحانی

۹۶- ویژگی‌های هویتی موارد زیر، به ترتیب در کدام گزینه به درستی آمده است؟

«دانش‌آموز باهوش و سخت‌کوش ایرانی»

- (۱) اکتسابی و اجتماعی - متغیر و انتسابی - فردی و متغیر - اجتماعی و متغیر
- (۲) ثابت و اکتسابی - اکتسابی و اجتماعی - متغیر و اجتماعی - ثابت و فردی
- (۳) اجتماعی و متغیر - فردی و انتسابی - اکتسابی و فردی - انتسابی و ثابت
- (۴) متغیر و اکتسابی - ثابت و اجتماعی - فردی و اکتسابی - اجتماعی و اکتسابی

۹۷- هر یک از موارد زیر، به ترتیب به کدام مفهوم اشاره دارد؟

- شیوه زندگی ناسازگار با عقاید و ارزش‌های یک جهان اجتماعی
- تحول جامعه نبوی به جامعه اموی
- مراض شدن

(۱) تزلزل فرهنگی - تحول فرهنگی منفی - پوچ‌انگاری

(۲) تعارض فرهنگی - تحول فرهنگی منفی - فرهنگ دنیاگریز

(۳) تزلزل فرهنگی - تحول فرهنگی مثبت - از خودبیگانگی فطری

(۴) تعارض فرهنگی - تحول فرهنگی منفی - علل بیرونی تحول هویتی

۹۸- کدام گزینه در ارتباط با ویژگی‌های طبقه سوم در جامعه فئودالی غرب، نادرست است؟

- (۱) شامل صراف و بنا و کفاش و ... بودند. - به علت فواید و کارکردهایی که داشت، تحمل می‌شد. - جهت کسب اعتبار برای خودش به ارزیابی گروه‌های دیگر براساس مفید بودن یا نبودن آن‌ها پرداخت.
- (۲) طبقه‌ای از رعیت بودند که هویت منفی و پست داشتند. - با ارزیابی اشراف با معیار فایده‌مندی آن‌ها را بی‌اعتبار ساخت. - از نظر قانونی و اجتماعی از هیچ اهمیت و اعتباری برخوردار نبود.
- (۳) به علت فواید و کارکردهایی که داشت تحمل می‌شد. - با ارزیابی اشراف با معیار فایده‌مندی آن‌ها را بی‌اعتبار ساخت. - خود را تولیدکننده و مفید و اشراف را مصرف‌کننده و سربار جامعه، معرفی می‌کردند.
- (۴) هویت منفی و پست داشتند. - از نظر قانونی و اجتماعی از هیچ اهمیت و اعتباری برخوردار نبود. - شامل صراف و بنا و ... بودند.

۹۹- به ترتیب صحیح و غلط بودن عبارات زیر را بررسی نمایید.

(الف) اقوام مختلف ایرانی با آنکه هویت‌های فرهنگی متفاوتی داشتند، در عقاید و ارزش‌های آیین زرتشت که با آموزه‌های اساطیری درآمیخته بود، هویت اجتماعی واحدی پیدا کردند.

(ب) مستشرقان از دهه سی به بعد، در حمایت از رویکرد تقلیدی به فرهنگ غرب و هویت‌های کاذبی که از این طریق ساخته می‌شد، آثاری با عناوینی نظیر غرب‌زدگی و بازگشت به خویشتن پدید آوردند.

(ج) تبلور تحولات هویتی در شعارهای انقلابی نمایان می‌شود.

(د) سرزمین، بُعد تاریخی هویت جامعه را می‌سازد و سرگذشت و سرنوشت مشترک افراد یک جامعه، زمینه‌ساز بُعد جغرافیایی هویت جامعه است.

(۱) ص - ص - ص - غ (۲) غ - ص - ص - ص (۳) ص - غ - ص - غ (۴) غ - غ - ص - غ

۱۰۰- کدام گزینه، به ترتیب به سؤالات زیر به درستی پاسخ می‌دهد؟

- شکل‌گیری قدرت اجتماعی پیامد چیست؟

- تبعیت اراده یک انسان از انسان دیگر به چند شکل می‌تواند باشد؟

- مشروعیت قدرت به چه معناست؟

(۱) پذیرش دیگران برای انجام کاری که مطابق میل و اراده ماست، مثلاً از آن‌ها بخواهیم که پیاده‌روی کنند. - تبعیت ناشی از تهدید و ترس و تبعیت ناشی از میل درونی - قدرت براساس خواست و اراده کسانی باشد که بر آن‌ها اعمال می‌شود.

(۲) انسان برای رسیدن به اهداف خود بتواند بر اراده دیگران تأثیر بگذارد و اراده و کار ارادی آنان را به خدمت بگیرد. - تبعیت با کراهت و تبعیت با رضایت - قدرت براساس یک نظام عقیدتی و ارزشی خاصی اعمال شود.

(۳) افراد، نهادها و سازمان‌ها و جوامع بتوانند فعالیت ارادی دیگران را به خدمت بگیرند. - تبعیت با کراهت و تبعیت با رضایت - به معنای قدرتی است که با اکراه طرف مقابل اعمال می‌شود و تا پایان عمر ادامه دارد.

(۴) تأثیرگذاری بیشتر بر اراده دیگران مانند جابه‌جایی یک کودک - تبعیت ناشی از عقلانیت و رضایت و تبعیت ناشی از رضایت و عدالت - قدرت براساس یک نظام عقیدتی و ارزشی خاص اعمال شود.

مباحث کل کتاب درسی

پاسخ‌گویی به سؤال‌های این درس برای همه دانش‌آموزان اجباری است.
وقت پیشنهادی: ۱۰ دقیقه

عربی زبان قرآن (۱)

■ عَيْنُ الْأَنْسَبِ لِلْجَوَابِ عَنِ التَّرْجُمَةِ مِنْ أَوْ إِلَى الْعَرَبِيَّةِ (۱۰۱ - ۱۰۴)

۱۰۱- «تلك الحبة الصغيرة نمت و صارت شجرة ذات غصون طويلة و ثمرات نضرة!»:

(۱) آن دانه کوچکی که رشد کرد و درخت شد دارای شاخه‌های بلند و میوه‌های تازه است!

(۲) آن دانه کوچکی که رشد کرد و درختی که شاخه‌های بلند و میوه‌های خوشمزه دارد!

(۳) آن دانه کوچکی است که رشد می‌کند و درختی می‌شود که شاخه‌های بلند و میوه‌های تروتازه دارد!

(۴) آن دانه کوچکی که رشد کرد و درختی دارای شاخه‌هایی بلند و میوه‌هایی تازه شد!

۱۰۲- «إن يفقد الإعصارُ سرعته تتساقطُ الأسماكُ التي يحملُ معه، من الأعلى إلى الأسفل و تنتشرُ على الأرض!»:

(۱) چنانچه گردباد سرعت خود را از دست بدهد، ماهیانی را که با خود حمل می‌کند از بالا پی‌درپی به پایین می‌اندازد و روی زمین پراکنده می‌کند!

(۲) هرگاه گردباد سرعتش را از دست دهد، ماهیانی را که با خود دارد از بالاترین نقطه پی‌درپی به پایین می‌اندازد و روی زمین پخش می‌کند!

(۳) چنانچه گردباد سرعت خود را از دست بدهد، ماهیانی را که با خود حمل می‌کند از بالا پی‌درپی به پایین می‌افتند و روی زمین پراکنده می‌شوند!

(۴) اگر سرعت گردباد از دست برود، ماهیانی را که با خود داشته باشد از بالاتر پی‌درپی می‌افتند و پایین‌تر روی زمین پخش می‌شوند!

۱۰۳- عَيْنُ الصَّحِيحِ:

(۱) لا يُصَدِّقُ الْعَاقِلُونَ قَوْلَ الْكَاذِبِينَ لِأَنَّهُمْ يَكْذِبُونَ كَثِيرًا! عاقلان سخنان دروغگویان را باور نمی‌کنند، زیرا آنان بسیار دروغ می‌گویند!

(۲) ﴿وَاسْتَغْفِرُوا اللَّهَ إِنَّ اللَّهَ غَفُورٌ رَحِيمٌ﴾: و از خداوند آمرزش خواستند، زیرا خداوند آمرزنده مهربان است!

(۳) نَقَلَ النِّقْطَ عَبْرَ الْأَنْبَابِ أَقْلَ خَطَرًا مِنْ نَقْلِهِ بِنَاقِلَاتِ النِّقْطِ! انتقال نفت از طریق لوله‌ها کم خطرتر از انتقال آن با نفتکش است!

(۴) طُلِبَتْ مِنْهُمَا هَاتَانِ الشَّهَادَتَانِ حَتَّى تُسْتَعْمَدَا لِلْعَمَلِ فِي شَرِكَةٍ! این دو مدرک از آن‌ها خواسته شد تا برای کار در شرکتی به کار گرفته شوند!

١٠٤- عین الخطأ:

- (١) ما كان جسم البطة يتأثر بماء النهر! : بدن اردک تحت تأثیر آب رودخانه قرار نمی گرفت!
- (٢) كيف تُدير رأسك مئة و ستين درجة دون تحريك الجسم! : چگونه سرت را صد و شصت درجه بدون حرکت دادن بدن می چرخانی!

- (٣) هذه قصائد قد أنشدتها بعد الرجوع إلى وطني! : اینها قصیده‌هایی هستند که پس از بازگشت به وطنم آن‌ها را سروده‌ام!
- (٤) تلك الحرباء كانت تستطيع أن تُدير عينيها في اتجاهات مختلفة! : آن آفتاب‌پرست می توانست که چشمش را در جهت‌های مختلفی بچرخاند!

١٠٥- عین الصحیح في المفردات:

- (١) المضيف: صفة للشخص الذي يُكرم من قبل الآخرين و يُساعده الآخرين!
- (٢) المهرجان: مراسمٌ تتعقد لأداء البرامج المختلفة التي لا يحضر الناس فيها!
- (٣) الحُب: بذرة يزرعها و يعرسها الفلاح و البستاني في المزارع و البساتين!
- (٤) الميناء: مكانٌ تُوَقَّف السفن و القوارب و تصدير البضائع!

■ ■ عین الخطأ في الإعراب و التحليل الصرفي: (١٠٦ و ١٠٧)

١٠٦- «و لما رأى المؤمنون الأحزاب قالوا هذا ما وعدنا الله»:

- (١) المؤمنون: اسم - جمع سالم للمذكر (مفرد: المؤمن) - معرب / فاعل و مرفوع، علامة رفعه: الواو
- (٢) الأحزاب: جمع تكسير (مفرد: حزب) - معرّف بأل - معرب / مفعول و منصوب بالفتحة
- (٣) وعد: فعل ماضٍ - متعدّد - معلوم (أو مبني للمعلوم) / فعل و فاعل؛ مفعوله: الله
- (٤) هذا: اسم إشارة للقريب - للمفرد المذكر - مبني / مبتدأ للجملة الاسميّة

١٠٧- «أحبتي هجروني كما تشاء عُداتي!»:

- (١) أحبة: جمع مكسّر (مفردة: حبيب) - معرب / مبتدأ و مرفوع، مضاف و ضمير «الياء»: مضاف اليه
- (٢) هَجَرُوا: فعل ماضٍ - للجمع المذكّر الغائب - متعدّد / فعل و فاعل؛ حرف النّون فيه للوقاية
- (٣) تشاء: فعل مضارع - للغائبية (= للمفرد المؤنث الغائب) - معلوم / فاعله: عُداة
- (٤) عُداة: اسم - جمع مكسّر (مفردة: عادية، مؤنث) - معرب / فاعل و مرفوع

١٠٨- عَيْنِ الصّحيحِ عن أبواب الأفعال:

- (١) هذه المصافي تحوّل النّقط إلى مشتقاته كالبنزين و الزّيوت! (تفعل)
- (٢) قد كُتِبَ هذا الحديث على قبرها: النّاس نيامًا فإذا ماتوا إنتبهوا! (افتعال)
- (٣) إن تُعاقب شاتمك بالصّمت تُرض الله و تُسخط الشيطان! (تفاعل)
- (٤) ذهبت عند صديقي بعد رجوعي من السفر و استلمت نقودي! (استفعال)

١٠٩- عَيْنِ الصّحيحِ في الإعراب:

- (١) لا يجالسُ القرآنَ أحدٌ إلّا يهدى إلى الصراطِ المستقيم!
- (٢) شاهدتِ المديرَةَ الطالبانِ بعد انتهاءِ الدّوامِ المدرسيّ!
- (٣) يعملُ عمالُ الشركةِ المجدّينَ من الصّباحِ إلى المساءِ!
- (٤) سوفَ تنموُ غصونُ الأشجارِ في بدايةِ فصلِ الرّبيعِ!

١١٠- عَيْنِ ما فيه حرف الباء بمعنى «في»:

- (١) قد أسس هذا المكان بأمر مسلم مؤحد!
- (٢) والد صديقي قاضٍ عادل يحكم بالعدل!
- (٣) إنّ هذا الرجل توفى و دُفن بموطنه الأصلي!
- (٤) تعمل الطّالبات بأحكام القرآن ليغفر الله ذنوبهنّ!

مباحث کل کتاب درسی

پاسخ‌گویی به سؤال‌های این درس برای همه دانش‌آموزان اجباری است.
وقت پیشنهادی: ۱۰ دقیقه

منطق

۱۱۱- در کدام گزینه لفظ «خانه» دلالت غیرمطابقی ندارد؟

- (۱) با آمدنش همه خانه غرق در شادی شدند.
(۲) در بازسازی‌های امسال خانه را رنگ کردیم.
(۳) شب خانه روشن می‌شود چون یاد نامت می‌کنم.
(۴) خانه را عوض کردیم تا به محل کارم نزدیک باشد.

۱۱۲- هر یک از مفاهیم «دخترخاله من»، «مدیر این آموزشگاه»، «ویلیام جیمز»، «خانه چوبی» و «این دانش‌آموز کوشا» به ترتیب کلی هستند یا جزئی؟

- (۱) کلی - کلی - جزئی - جزئی - کلی
(۲) کلی - کلی - جزئی - کلی - جزئی
(۳) جزئی - کلی - جزئی - کلی - جزئی
(۴) جزئی - کلی - جزئی - کلی - جزئی

۱۱۳- اگر دامنه شمول تعریفی با مصادیق مفهوم مورد تعریف واقع شده، رابطه عموم و خصوص من وجه داشته باشد؛ تعریف ما ...

- (۱) جامع است ولی مانع نیست.
(۲) هم جامع است و هم مانع.
(۳) جامع نیست ولی مانع است.
(۴) نه جامع است و نه مانع.

۱۱۴- کدام گزینه درباره استقرای تمثیلی نادرست است؟

- (۱) همیشه منجر به مغالطه تمثیل ناروا می‌شود.
(۲) هیچ وقت نتیجه قطعی به دست نمی‌دهد.
(۳) در تعلیم و آموزش کاربرد بیشتری دارد.
(۴) بر پایه برقراری شباهت میان دو امر جزئی است.

۱۱۵- کدام گزینه یک قضیه شخصی است؟

- (۱) دانش‌آموزان کلاس ۳۰۱ باهوش هستند.
(۲) تیم فوتبال ایران به جام جهانی راه یافت.
(۳) سهامداران این شرکت تولیدی ورشکسته شدند.
(۴) کتاب‌های درسی نظام جدید تغییرات عمده‌ای یافته‌اند.

۱۱۶- امکان ندارد هر دو قضیه‌ای که با هم رابطه ... دارند، صادق باشند.

- (۱) تضاد یا تداخل
(۲) تداخل یا تناقض
(۳) تضاد یا تناقض
(۴) تداخل یا تناقض

۱۱۷- در کدام گزینه مغالطه ایهام انعکاس رخ نداده است؟

- (۱) بعضی گیاهان سنگ نیستند (صادق) - بعضی سنگ‌ها گیاه نیستند (صادق)
(۲) هر مثلث سه‌ضلعی است (صادق) - هر سه‌ضلعی مثلث است (صادق)
(۳) بعضی لباس‌ها سفید نیستند (صادق) - بعضی سفیدها لباس نیستند (صادق)
(۴) هر ایرانی آسیایی است (صادق) - بعضی آسیایی‌ها ایرانی هستند (صادق)

۱۱۸- در کدام یک از اشکال قیاس اقترانی، علامت دامنه مصادیق حد وسط در دو مقدمه به کیف قضا یا بستگی دارد؟

- (۱) شکل اول
(۲) شکل دوم
(۳) شکل سوم
(۴) شکل چهارم

۱۱۹- در کدام گزینه قیاسی معتبر به کار رفته است؟

- (۱) بعضی اعمال حرام هستند، هر تهمت‌ی حرام است، پس بعضی اعمال تهمت هستند.
(۲) بعضی جملات تصدیق‌اند، هیچ تصویری تصدیق نیست، پس بعضی جملات تصور نیستند.
(۳) هیچ بازیگری ادیب نیست، بعضی بازیگرها ورزشکار نیستند، پس بعضی ادیبان ورزشکار نیستند.
(۴) بعضی ساعت‌ها دیجیتالی نیستند، هر ساعتی دارای موتور است، بعضی دیجیتال‌ها دارای موتور نیستند.

۱۲۰- روی جلد یک کتاب نوشته شده است: «مشاوران و دبیران خیانتکار دوست ندارند این کتاب را بخوانید»، در این عبارت چه مغالطه‌ای وجود دارد؟

- (۱) مسموم کردن چاه
(۲) توسل به احساسات
(۳) تله‌گذاری
(۴) بزرگ‌نمایی و کوچک‌نمایی

آزمون ۸ مهر ماه ۱۴۰۱ (دوازدهم)

آزمون اختصاصی

گروه آزمایشی دوازدهم انسانی

دفترچه غیر مشترک

نام درس	معمولاً دانش آموزان در هر رده‌ی تراز به چند سؤال از هر ۱۰ سؤال پاسخ می‌دهند.				این قسمت را قبل از شروع آزمون پر کنید شما به چند سؤال از هر ۱۰ سؤال پاسخ خواهید داد؟
	۷۰۰۰	۶۲۵۰	۵۵۰۰	۴۷۵۰	
ریاضی و آمار	۶	۴	۲	۱	
عربی زبان قرآن	۷	۵	۳	۲	
علوم و فنون ادبی	۷	۵	۴	۲	
فلسفه	۷	۶	۴	۲	

نام و نام خانوادگی:	شمارنده:
تعداد سؤال: ۴۰	مدت پاسخ‌گویی: ۵۰ دقیقه

عنوان مواد امتحانی گروه آزمایشی علوم انسانی، تعداد، شماره سؤالات و مدت پاسخ‌گویی

ردیف	مواد امتحانی	تعداد سؤال	از شماره	تا شماره	مدت پاسخ‌گویی (به دقیقه)
۱	ریاضی و آمار (۳)	۱۰	۱۲۱	۱۳۰	۱۵
۲	علوم و فنون ادبی (۳)	۱۰	۱۳۱	۱۴۰	۱۵
۳	عربی زبان قرآن (۳)	۱۰	۱۴۱	۱۵۰	۱۰
۴	فلسفه دوازدهم	۱۰	۱۵۱	۱۶۰	۱۰

ریاضی و آمار (۳)

وقت پیشنهادی: ۱۵ دقیقه

آمار و احتمال
درس ۱۵ شمارش، درس ۱۶ احتمال، درس ۱۷ چرخه آمار در حل
مسائل تا پایان «گام‌های چرخه آمار در حل مسائل»
صفحه‌های (۳۷ تا ۳۷)

۱۲۱- با ارقام $\{0, 2, 3, 4, 5, 7, 8\}$ چند عدد ۴ رقمی کوچکتر از ۸۰۴۲ بدون تکرار ارقام می‌توان نوشت؟

۱۲۰۸ (۴)

۶۰۹ (۳)

۳۴۸ (۲)

۶۰۸ (۱)

۱۲۲- اگر $C(n, 4) = 2P(n-1, 3)$ باشد، حاصل $(n-4)!$ کدام است؟

۶ (۴)

۱۲۰ (۳)

۷۲۰ (۲)

۵۰۴۰ (۱)

۱۲۳- ۲ معلم و ۴ دانش‌آموز به چند طریق می‌توانند در یک ردیف کنار هم قرار گیرند به طوری که ۲ معلم کنار همدیگر نباشند؟

۶ (۴)

۱۲۰ (۳)

۴۸۰ (۲)

۵۶۰ (۱)

۱۲۴- بزرگترین ریشه معادله $(4x^2 - 3x)! = 1$ چند واحد بیشتر از کوچکترین ریشه این معادله است؟

۱/۵ (۴)

۰/۷۵ (۳)

۱/۲۵ (۲)

۱ (۱)

۱۲۵- جواد، مهدی، علی و ۴ دختر در یک ردیف به طور تصادفی می‌نشینند، احتمال آن که در صندلی سوم حتماً جواد یا مهدی نشسته باشد، چقدر است؟

 $\frac{4}{7}$ (۴) $\frac{3}{7}$ (۳) $\frac{2}{7}$ (۲) $\frac{1}{7}$ (۱)

۱۲۶- ۴ بازیگر، ۲ خواننده و یک نویسنده به طور تصادفی در یک ردیف قرار می‌گیرند، احتمال آنکه بین ۲ خواننده حداقل یک بازیگر قرار گیرد، چقدر

است؟

 $\frac{1}{3}$ (۴) $\frac{2}{3}$ (۳) $\frac{2}{5}$ (۲) $\frac{3}{5}$ (۱)

محل انجام محاسبات

۱۲۷- در پرتاب ۳ تاس به طور همزمان، چقدر احتمال دارد تا اعداد رو شده هر ۳ تاس عدد زوج باشند؟

$$\frac{31}{216} \quad (4)$$

$$\frac{3}{8} \quad (3)$$

$$\frac{29}{216} \quad (2)$$

$$\frac{1}{8} \quad (1)$$

۱۲۸- در کیسه‌ای ۴ مهره آبی و ۳ مهره قرمز قرار دارد. ۳ مهره به تصادف از کیسه خارج می‌کنیم. احتمال آن که حداقل یک مهره قرمز باشد، چقدر است؟

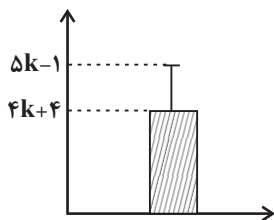
$$\frac{27}{35} \quad (4)$$

$$\frac{31}{35} \quad (3)$$

$$\frac{29}{35} \quad (2)$$

$$\frac{26}{35} \quad (1)$$

۱۲۹- با توجه به نمودار زیر، اگر مقدار میانگین داده‌ها برابر ۴۰ باشد، مقدار واریانس داده‌ها کدام است؟

$$4 \quad (1)$$

$$16 \quad (2)$$

$$5 \quad (3)$$

$$25 \quad (4)$$

۱۳۰- چند تا از موارد زیر در رابطه با چرخه آمار درست است؟

(الف) برای توصیف داده‌های کیفی گزارش درصد باید همیشه با گزارش تعداد همراه باشد.

(ب) در گام پنجم پس از تحلیل داده‌ها، باید بتوانیم با تفسیر نتایج، پاسخی برای مسئله اصلی پیدا کنیم.

(پ) در بهترین حالت می‌توانیم نتایج را فقط به جامعه آماری مورد بررسی تعمیم دهیم و این نتایج قطعی نیستند.

(ت) در گام سوم صرفاً به گزارش معیارها و ارائه نمودارها می‌پردازیم.

$$4 \quad (4)$$

$$3 \quad (3)$$

$$2 \quad (2)$$

$$1 \quad (1)$$

محل انجام محاسبات

علوم و فنون ادبی (۳)

وقت پیشنهادی: ۱۵ دقیقه

تاریخ ادبیات قرن‌های دوازدهم و سیزدهم
پایه‌های اولیه ناهمساز، مراعات نظیر، تلمیح و تشمیر و
کارگاه تحویل فصل
صفحه‌های ۴۰ تا ۴۰

۱۳۱- توضیح مقابل کدام شخصیت صحیح است؟

- ۱) نشاط اصفهانی: پرچمدار بازگشت ادبی و شاخص‌ترین شاعر این دوره که اثر «گنجینه نشاط» مجموعه آثار منظوم و منثور اوست.
- ۲) میرزا محمدصادق امیری فراهانی: سردبیر روزنامه مجلس که بعدها از جانب مظفرالدین‌شاه به ادیب‌الممالک ملقب شد.
- ۳) ایرج میرزا: از نوادگان فتحعلی‌شاه که به‌رغم جایگاه خانوادگی‌اش، در ردیف شاعران انتقادی و آزادی‌خواه مشروطه قرار می‌گیرد.
- ۴) میرزا یوسف‌خان اعتصامی آشتیانی: پدر پروین اعتصامی که نشریه «نوبهار» را که مجله‌ای ادبی محسوب می‌شد، در دوران بیداری به چاپ رساند.

۱۳۲- نویسندگان آثار «خداوندنامه - تاریخ تطور نظم فارسی - سه تابلوی مریم - شمس‌الدین و قمر» به ترتیب در کدام گزینه آمده‌اند؟

- ۱) صبا کاشانی - محمدتقی بهار - میرزاده عشقی - میرزا آقا تبریزی
- ۲) نشاط اصفهانی - ملک‌الشعرا بهار - فرخی یزدی - محمدباقر میرزاخسروی
- ۳) نشاط اصفهانی - محمدتقی بهار - فرخی یزدی - میرزا حبیب اصفهانی
- ۴) فتحعلی‌خان صبا - ملک‌الشعرا بهار - میرزاده عشقی - میرزا حسن‌خان بدیع

۱۳۳- بیت زیر از کیست و کدام عبارت درباره او صحیح است؟

«آتش حب‌الوطن چو شعله فرزند
از دل مؤمن کند به مجمره اسپند»

- ۱) محمدتقی بهار - او شناخت خود از مسائل روز و ادبیات کهن را در خدمت آزادی‌خواهی و وطن‌خواهی درآورد و تنها اثر تاریخی دوره مشروطه به قلم اوست.
- ۲) ادیب‌الممالک فراهانی - دیوان او شامل قصاید، ترجیع‌بندها و مسمطهایی است که بسیاری از حوادث آن روزگار را بیان می‌کند.
- ۳) عارف قزوینی - شعر او ساده و دور از پیچیدگی بود و مضامین وطن‌دوستی و ستیز با نادانی را با آوازی زیبا و پرشور می‌خواند.
- ۴) فرخی یزدی - در دوره هفتم مجلس نماینده مردم شد و علاوه بر شاعری، در نشر هم از پیشگامان ساده‌نویسی بود.

۱۳۴- وزن کدام بیت ناهمساز است؟

- ۱) مرا به هیچ بدادی خلاف شرط محبت
  - ۲) کسی چون چشم از آن رخسار آشناک بردارد
  - ۳) از آن زمان که به زلف تو مبتلاست دلم
  - ۴) هیچ نمیرد آتشی ز آتش دیگر ای پسر
- هنوز با همه عیبت به جان و دل بخریدم
که از روزن تماشایش عنان دود می‌پیچد
اگر به کعبه رود روی بر قفاست دلم
ای دل من ز عشق خون، خون مرا به خون مشو

۱۳۵- وزن بیت زیر، کدام است؟

«چون به در اختیار نیست مرا بار
گرد سرآبرده مراد چه پویم»

- ۱) مفتعلن فاعلاتن مفتعلن فع
- ۲) مفتعلن فاعلن مفتعلن فاعلن
- ۳) مفعول فاعلاتن مفاعیل فاعلن
- ۴) مفتعلن فاعلاتن مفتعلن فع

۱۳۶- کدام بیت قابلیت تقسیم‌بندی هجایی دوگانه را دارد؟

- (۱) گفته‌ام واژه‌ها سکوت کنند
(۲) بگذار که بر شاخه این صبح دلاویز
(۳) با پای من هرجا که می‌خواهی قدم بگذار
(۴) برای سوخته‌دل، بستر و مزار یکی است
- تا تو یک بیت شاهکار شوی
بنشینم و از عشق سرودی بسرایم
با چشم‌هایم گریه بر احوال دنیا کن
تمشک ترش‌لب و تنگ زهر مار یکی است

۱۳۷- کدام بیت تلمیح به داستان‌های پیامبران ندارد؟

- (۱) نه من از پرده تقوا به در افتادم و بس
(۲) ز آتش فرزند آزر گر همی نرگس برست
(۳) حریف عهد مودت شکست و من نشکستم
(۴) با عصای ایمان رو راه وادی ایمن
- پدرم نیز بهشت ابد از دست بهشت
ز آتش تیغ تو روز جنگ روید ارغوان
خلیل بیخ ارادت برید و من نبریدم
کاندر آن چنان وادی نور ازین شجر خیزد

۱۳۸- کدام بیت فاقد «تضمین» است؟

- (۱) روزگاری است سخت بی فریاد
(۲) در نماز خم ابروی چه معنی دارد
(۳) هرگز نمیرد آنکه دلش زنده شد به عشق
(۴) ما خاک راه را به نظر کیمیا کنیم
- رفتنت باز کار دس‌تم داد
گر سر رشته این شعر به عرفان نرسد
عشقی نمرد و مُرد حریف نبرد او
صد درد را به گوشه چشمی دوا کنیم

۱۳۹- در کدام بیت، هر دو آرایه «تشبیه و تلمیح» به کار رفته است؟

- (۱) ابر نوروز از گریستن دیده وامق شده است
(۲) چو موسی جست آتش در بیابان
(۳) تکبر با گدایان در میخانه کم‌تر کن
(۴) فریاد که آن دلبر شیرین سخن از شرم
- تا گل و لاله به رنگ عارض عذرا شدند
بدیدش نور و پس شد غیب تابان
که این‌جا مور بر هم می‌زند تخت سلیمان را
چون غنچه سراپای زبان است و زبان نیست

۱۴۰- چند بیت از ابیات زیر اشاره به مفهوم «اشتقاق وصال» دارند؟

- (الف) ای شوق تو در مذاق چندان که مپرس
(ب) درد عشقی کشیده‌ام که مپرس
(ج) بنمای رخ که باغ و گلستانم آرزوست
(د) ای سرو بلند قامت دوست
(ه) ساقی و مطرب و می جمله مهیاست ولی
- جان را به تو اشتیاق چندان که مپرس
زهر هجری کشیده‌ام که مپرس
بگشای لب که قند فراوانم آرزوست
وه وه که شماپلت چه نیکوست
عیش بی‌یار مهیا نشود یار کجاست؟

من الأشعار المنسوبة إلى الإمام علي (ع)
درس ۱
صفحه‌های ۱ تا ۱۸

وقت پیشنهادی: ۱۰ دقیقه

عربی، زبان قرآن (۳)

■ ■ عَيْنِ الْأَصْحَ وَالْأَدَقِّ فِي الْجَوَابِ لِلتَّرْجُمَةِ مِنْ أَوْ إِلَى الْعَرَبِيَّةِ (۱۴۱ - ۱۴۵)

۱۴۱- ﴿ لَا عِلْمَ لَنَا إِلَّا مَا عَلَّمْنَا ﴾:

- (۱) آن چه را که به ما می آموزی یاد نگرفتیم!
  - (۲) هیچ دانشی نداریم جز آن چیزی که به ما یاد دادی!
  - (۳) برای ما علمی نیست که تو چه چیزی به ما آموختی!
  - (۴) هیچ علمی نداریم جز آن چه تو به ما آموزش داده بودی!
- ۱۴۲- «أَتَزَعُمُ أَنَّكَ جَرِمٌ صَغِيرٌ / وَ فِيكَ انطَوَى الْعَالَمُ الْأَكْبَرُ!»:

- (۱) آیا گمان می کنی جرم تو کوچک است، درحالی که جهان بزرگتر در تو در هم پیچیده می شود!
- (۲) آیا خود را جرم بسیار کوچکی می پنداری، درحالی که دنیایی که درونت قرار گرفته بزرگتر است!
- (۳) آیا گمان می کنی که تو جرم ناچیزی هستی، حال آنکه دنیای بزرگتر در تو به هم پیچیده شده است!
- (۴) آیا می پنداری که تو جرم کوچکی داری، حال آنکه این دنیای پهناور در درونت به هم پیچیده شده است!

۱۴۳- «لَا تُمَيِّتُوا الْقُلُوبَ بِكَثْرَةِ الطَّعَامِ وَالشَّرَابِ فَإِنَّ الْقَلْبَ يَمُوتُ كَالزَّرْعِ إِذَا كَثُرَ عَلَيْهِ الْمَاءُ!»:

- (۱) نباید قلبها با فراوانی طعام و شراب بمیرند زیرا قلب مثل مزرعه است و با آب زیاد می میرد!
- (۲) دلها را با فراوانی غذا و نوشیدنی نمیرانید چرا که دل همانند کشت می میرد هرگاه آب بر آن زیاد شود!
- (۳) دل هایتان را با غذا و نوشیدنی زیاد نکشید چرا که دل مثل نهال می میرد هرگاه که آب را به آن فراوان دهید!
- (۴) با فراوانی غذا و نوشیدنی قلبها را نمیرانید زیرا قلب مانند کشتی است که اگر آب بر آن زیاد شود، خواهد مُرد!

۱۴۴- عَيْنِ الْخَطَا:

- (۱) لَيْتَنَا نَسْتَفِيدُ مِنَ الْفُرْصِ أَكْثَرَ!: کاش ما بیشتر از فرصت‌ها استفاده کنیم!
- (۲) كَأَنَّ الْفُرْصَةَ بَابٌ يُفْتَحُ لِلْمَرَّةِ!: فرصت همچون دری است که برای انسان باز می شود!
- (۳) إِنَّمَا الْفُرْصَةُ كَنْزٌ يُسْتَخْرَجُ مَرَّةً وَاحِدَةً!: همانا فرصت گنجی است که یک بار استخراج می شود!
- (۴) لَعَلَّ النَّاسَ يَسْتَظْفِرُونَ أَنْ يَسْتَفِيدُوا مِنَ الْفُرْصِ!: امید است مردم بتوانند از فرصت‌ها استفاده کنند!

۱۴۵- «هیچ چیزی بهتر از بخشش در هنگام توانمندی نیست!»؛ عَيْنِ الصَّحِيحِ:

- (۱) لَا شَيْءَ أَحْسَنَ مِنَ الْعَفْوِ عِنْدَ الْقُدْرَةِ!
- (۲) مِنْ أَحْسَنِ الْأَشْيَاءِ هُوَ الْعَفْوُ فِي الْقُدْرَةِ!
- (۳) لَيْسَ لِلْأَقْوِيَاءِ شَيْءٌ أَحْسَنَ مِنَ الْعَفْوِ!
- (۴) لَا شَيْءَ حَسَنٍ مِثْلَ الْعَفْوِ عِنْدَ الْقُدْرَةِ!

١٤٦- عین الخطأ عن المفهوم:

- (١) لحم: قسم من الجسم يقع على العظم!
 (٢) داء: الوجد و متضاده هو «الصحة»!
 (٣) موصِل: مادة تمنع عبور تيار الكهرباء أو مثله!
 (٤) جائع: الذي يشعر بحاجة شديدة إلى أكل الطعام!

١٤٧- عین الخطأ للفراغات:

- (١) ..... عمل أنفع من مساعدة المساكين! ← لا
 (٢) هذا التمرين سهلٌ ..... التلاميذ خائفون! ← ولكن
 (٣) ..... الأرض تدور حول الشمس المستعرة! ← ليت
 (٤) أ لا يعلم الانسان ..... الصبر مفتاح النجاح! ← أن
 ١٤٨- عین العبارة التي ما جاء فيها من الحروف المشبهة بالفعل:

- (١) و إن نُطع الضَّالِّين فلن نهتدي أبداً!
 (٢) ليتني لم أستسلم أمام المشاكل و الصَّعوبات!
 (٣) ﴿ فهذا يومُ البعث ولكنكم كنتم لا تعلمون ﴾
 (٤) ﴿ إِنَّا جَعَلْنَاهُ قُرْآنًا عَرَبِيًّا لَعَلَّكُمْ تَعْقِلُونَ ﴾

١٤٩- عین «لا» النافية للجنس:

- (١) لا تتوكَّل إلا على من يبقى!
 (٢) لا المال يبقى و لا الألقاب!
 (٣) لا، إنَّ المؤمن بعيد عن الكذب!
 (٤) لا خوف من الأعداء الحمقى!

١٥٠- عین خبر الحروف المشبهة بالفعل ليس فعلاً:

- (١) لعلَّ المطر ينزل اليوم على أراضي المزارعين!
 (٢) كأنَّ إرضاء جميع النَّاس غاية لا تُدرک!
 (٣) ﴿ إِنَّ اللَّهَ يُحِبُّ الَّذِينَ يُقَاتِلُونَ فِي سَبِيلِهِ صَفًّا... ﴾
 (٤) ﴿ و يقول الكافر يا ليتني كنتُ تُراباً ﴾

هستی و چیستی، جهان ممکنات، جهان علی و معلولی
درس‌های (۲ و ۳)
صفحه‌های (۳۱ تا ۲۱)

وقت پیشنهادی: ۱۰ دقیقه

فلسفه دوازدهم

۱۵۱- قضیه «انسان موجود است» را با کدام یک از قضایای زیر می‌توان مقایسه کرد؟

- (۱) انسان بشر است.
(۲) انسان حیوان است.
(۳) انسان مخلوق است.
(۴) انسان ناطق است.

۱۵۲- گسترش‌دهنده اصل مغایرت وجود و ماهیت در اروپا کدام شخصیت فلسفی بود و آنگاه فلسفه او به دیدگاه‌های کدام فلاسفه بود؟

- (۱) دیوید هیوم - ابن‌خلدون و ملاصدرا
(۲) دیوید هیوم - ابن‌رشد و ابن‌سینا
(۳) توماس آکوئیناس - ابن‌خلدون و ملاصدرا
(۴) توماس آکوئیناس - ابن‌رشد و ابن‌سینا

۱۵۳- آیا در قضیه «مثلث سه‌ضلعی است» حمل محمول بر موضوع نیاز به دلیل دارد؟ چرا؟

- (۱) بله، زیرا ذات و حقیقت مثلث، همان سه‌ضلعی نیست.
(۲) خیر، زیرا وجود و ماهیت مثلث و سه‌ضلعی مغایرت ندارند.
(۳) خیر، زیرا ذات و حقیقت مثلث، همان سه‌ضلعی است.
(۴) بله، زیرا وجود و ماهیت مثلث و سه‌ضلعی مغایرت دارند.

۱۵۴- درباره «واجب‌الوجود بالغیر» کدام گزینه صحیح است؟

- (۱) همه اشیا بی که موجودند، «واجب‌الوجود» هستند، اما به واسطه خودشان، نه علت‌هایشان.
(۲) همه اشیا بی که موجودند، «ممکن‌الوجود» هستند، اما نبودنشان بر بودنشان غلبه دارد.
(۳) همه اشیا بی که موجودند، «واجب‌الوجود» هستند؛ اما به واسطه علت‌هایشان، نه خودشان.
(۴) همه اشیا بی که موجودند، «ممکن‌الوجود» هستند، زیرا امکان وجود و عدم آن‌ها یکسان است.

۱۵۵- در کدام قضایا به ترتیب میان موضوع و محمول در بودن یا نبودن، حالت «تساوی» و «امتناع» برقرار است؟

- (۱) مثلث شکلی سه‌ضلعی است. - عدد هشت زوج است.
(۲) دیوار خانه ما سفید است. - عدد نه زوج است.
(۳) دیوار خانه ما سفید است. - عدد هشت زوج است.
(۴) مثلث شکلی سه‌ضلعی است. - عدد نه زوج است.

۱۵۶- اگر وجود را محمول موضوعات «دریایی از حیوه» و «مربع پنج‌ضلعی» قرار دهیم، چه رابطه‌ای میان آن‌ها برقرار است؟

- (۱) امکانی - امکانی
(۲) امتناعی - امتناعی
(۳) امتناعی - امکانی
(۴) امکانی - امتناعی

۱۵۷- چرا پدیده‌ها خودبه‌خود به وجود نمی‌آیند؟

- (۱) اصل سنخیت میان علت و معلول، نظم و قانونمندی معین میان پدیده‌ها را ضروری می‌داند.
(۲) اصل امتناع اجتماع نقیضین می‌گوید یک چیز نمی‌تواند هم موجود باشد و هم موجود نباشد.
(۳) اصل علیت ارتباط و پیوستگی میان هر شیء و منشأ آن را ضروری می‌داند.
(۴) اصل مغایرت وجود و ماهیت، هستی و چیستی موجودات را متمایز می‌کند.

۱۵۸- کدام اصل، جهان را تابع رابطه‌ای ضروری و حتمی نشان می‌دهد؟

- (۱) سنخیت میان علت و معلول
(۲) مغایرت وجود و ماهیت
(۳) وجوب‌بخشی علت به معلول
(۴) علیت و معلولیت

۱۵۹- به ترتیب دیدگاه‌های زیر، نظر کدام یک از فلاسفه است؟

الف) علیت حاصل توالی پدیده‌هاست.

ب) درک انسان از علیت، درکی فطری است.

- (۱) دکارت - هیوم
(۲) ابن‌سینا - هیوم
(۳) دکارت - ابن‌سینا
(۴) هیوم - دکارت

۱۶۰- لازمه اصل سنخیت میان علت و معلول چیست و وجه اختصاصی موجودات کدام است؟

- (۱) ارتباط و پیوستگی میان شیء و منشأ آن - وجود
(۲) ارتباط و پیوستگی میان شیء و منشأ آن - ماهیت
(۳) نظم و قانونمندی‌های معین میان دسته‌های مختلف پدیده‌ها - وجود
(۴) نظم و قانونمندی‌های معین میان دسته‌های مختلف پدیده‌ها - ماهیت

پاسخنامه

دوازدهم انسانی

۱ مهر ۱۴۰۱

بنیاد علمی آموزشی قلمچی (وقف عام)

دفتر مرکزی: خیابان انقلاب بین صبا و فلسطین پلاک ۹۲۳ - بنیاد علمی آموزشی قلمچی (وقف عام) ۶۴۶۳-۰۲۱

«تمام داری‌ها و درآمدهای بنیاد علمی آموزشی قلمچی وقف عام است بر گسترش دانش و آموزش»

پدید آورندگان آزمون

طراحان به ترتیب حروف الفبا

نام طراحان	نام درس
محمد بحیرایی، ابوالفضل بهاری، محمدابراهیم تونزده‌جانی، محمد حمیدی، احمدرضا ذاکرزاده، امیر زراندوز، جواد زنگنه قاسم‌آبادی، علیرضا عبدی، سعید عزیزخانی، امیر محمودیان	ریاضی و آمار
نسرین جعفری، سارا شریفی، مهدی ضیایی	اقتصاد
سیدعلیرضا احمدی، محسن اصغری، عزیز الیاسی‌پور، سیدعلیرضا علویان، فرهاد علی‌نژاد، مجتبی فرهادی، کاظم کاظمی، یاسین مهدیان، حسینعلی موسی‌زاده، رضا نوروزیگی	علوم و فنون ادبی
روح‌اله اصغری، نوید امساک، ولی برجی، محمد جهان‌بین، حسین رضایی، اسماعیل علی‌پور، کاظم غلامی، حمیدرضا قائد امینی، مرتضی کاظم شیرودی، محمدعلی کاظمی نصرآبادی، سیدمحمدعلی مرتضوی، علی محسن‌زاده، رضا معصومی، پیروز وچان	عربی زبان قرآن
آزیتا بیدقی، فاطمه صفری، ارغوان عبدالملکی	جامعه‌شناسی
نیما جواهری، محمد رضایی‌بقا، کیمیا طهماسبی، حسن صدری	فلسفه و منطق
حمیدرضا توکلی، مهدی جاهدی، مهسا عفتی، فرهاد علی‌نژاد	روان‌شناسی

گزینشگران و ویراستاران

نام درس	گزینشگر	مسئول درس	ویراستاران
ریاضی	محمد بحیرایی	محمد بحیرایی	ایمان چینی‌فروشان، مهدی ملارمضانی، علی ارجمند
اقتصاد	مهدی ضیایی	سارا شریفی	فاطمه صفری
علوم و فنون ادبی	سیدعلیرضا احمدی، فرهاد علی‌نژاد	سیدعلیرضا احمدی، فرهاد علی‌نژاد	یاسین مهدیان، سیدعلیرضا علویان، امیرحسین واحدی
جامعه‌شناسی	ارغوان عبدالملکی	ارغوان عبدالملکی	فاطمه صفری
عربی زبان قرآن	سید محمدعلی مرتضوی، نوید امساک	سید محمدعلی مرتضوی، نوید امساک	درویشعلی ابراهیمی، اسماعیل علی‌پور
فلسفه و منطق	کیمیا طهماسبی، محمد رضایی‌بقا	کیمیا طهماسبی، محمد رضایی‌بقا	فرهاد علی‌نژاد
روان‌شناسی	مهسا عفتی	مهسا عفتی	فرهاد علی‌نژاد، فاطمه صفری

گروه فنی و تولید

مدیر گروه	سید محمدعلی مرتضوی
مسئول دفترچه	زهره دامیار
گروه مستندسازی	مدیر: مازیار شیروانی‌مقدم، مسئول دفترچه: زهره قموشی
حروف چین و صفحه‌آرا	مهشید ابوالحسنی
ناظر چاپ	حمید عباسی

ریاضی و آمار (۲)

۱- گزینه «۲»

(امیر زرندوز)

اگر p درست باشد $\sim p$ نادرست است و $(p \Rightarrow \sim p)$ هم نادرست می شود ولی اگر p نادرست باشد $\sim p$ درست بوده و $(p \Rightarrow \sim p)$ هم درست خواهد بود؛ پس گزاره $(p \Rightarrow \sim p)$ همواره هم‌ارز با $\sim p$ است. در مورد $(\sim q \Rightarrow q)$ برعکس است؛ یعنی اگر q درست باشد کل گزاره درست و اگر q نادرست باشد کل گزاره نادرست است؛ پس گزاره $(\sim q \Rightarrow q)$ هم‌ارز با q است، لذا ارزش کل گزاره متن سؤال هم‌ارز با $\sim p \wedge q$ خواهد بود.

(ریاضی و آمار (۲)، آشنایی با منطق و استلال ریاضی، صفحه‌های ۲ تا ۱۱)

۲- گزینه «۴»

(امیر زرندوز)

گزاره p نادرست است، چون مثلاً $\left(\frac{1}{2}\right)^2 = \frac{1}{4}$ است و می‌دانیم $\frac{1}{4}$ کوچکتر از $\frac{1}{2}$ است. گزاره q درست است؛ پس داریم:

$$(\sim q \Rightarrow \sim p) \equiv (\sim T \Rightarrow \sim F) \equiv (F \Rightarrow T) \equiv T$$

(ریاضی و آمار (۲)، آشنایی با منطق و استلال ریاضی، صفحه‌های ۲ تا ۱۱)

۳- گزینه «۲»

(علیرضا عبیدی)

در گزینه «۲» برد بیش از یک عضو دارد و ثابت نیست.

به‌عنوان مثال:

$$x = 2 \rightarrow f(2) = \sqrt{2}$$

$$x = 3 \rightarrow f(3) = \sqrt{3}$$

(ریاضی و آمار (۲)، تابع، صفحه‌های ۲۵ تا ۳۳)

۴- گزینه «۱»

(علیرضا عبیدی)

ابتدا مقدار a را به‌دست می‌آوریم:

$$f(0) = -2(0) + 1 = 1$$

$$f(-1) = (-1) + 3 = 2$$

$$\Rightarrow a = 2 + 1 = 3$$

مقدار تابع به‌ازای $a = 3$ برابر است با:

$$f(a) = f(3) = (-2 \times 3) + 1 = -5$$

(ریاضی و آمار (۲)، تابع، صفحه‌های ۲۵ تا ۳۳)

۵- گزینه «۴»

(مهمر بفرایی)

ابتدا تابع‌های f و g در دامنه $-1 \leq x < 1$ را به‌صورت چندضابطه‌ای می‌نویسیم:

$$g(x) = \begin{cases} -1, & -1 \leq x < 0 \\ 0, & x = 0 \\ 1, & 0 < x < 1 \end{cases}$$

$$f(x) = \begin{cases} -1, & -1 \leq x < 0 \\ 0, & x = 0 \\ 0, & 0 < x < 1 \end{cases}$$

$$\Rightarrow \begin{cases} (f+g)\left(\frac{1}{2}\right) = 1 \\ (f+g)\left(-\frac{1}{2}\right) = -2 \end{cases}$$

$$\Rightarrow \text{عبارت} = -\frac{1}{2}$$

(ریاضی و آمار (۲)، تابع، صفحه‌های ۳۹ تا ۵۳)

۶- گزینه «۴»

(مهمر بفرایی)

ابتدا دامنه تابع $\frac{g}{f}$ را به‌دست می‌آوریم:

$$D_{\frac{g}{f}} = D_g \cap D_f - \{x \mid f(x) = 0\}$$

$$= \{2, 3\} - \{2\} = \{3\}$$

$$\Rightarrow \left(\frac{g}{f}\right)(3) = \frac{g(3)}{f(3)} = \frac{2}{4} = \frac{1}{2}$$

$$\Rightarrow \frac{g}{f} = \left\{ \left(3, \frac{1}{2}\right) \right\}$$

(ریاضی و آمار (۲)، تابع، صفحه‌های ۳۹ تا ۵۳)

۷- گزینه «۳»

(امیر زرندوز)

شاخص بهای کالاها و خدمات به واحد اندازه‌گیری بستگی ندارد و افزایش آن نشان‌دهنده بالا رفتن هزینه کالاهاست.

(ریاضی و آمار (۲)، آمار، صفحه‌های ۵۸ و ۵۹)

۸- گزینه «۳»

(مهمر بفرایی)

$\left[\frac{x}{4}\right]$ (میانگین تعداد کلمات جمله + درصد کلمات دشوار) = شاخص پایه آموزش

$$= \left[\frac{(3+8) \times 0}{4}\right] = \left[\frac{4}{4}\right] = 1$$

(ریاضی و آمار (۲)، آمار، صفحه ۶۲)

۹- گزینه «۴»

(ممر بهیاری)

فرض کنیم که x هزار نفر شغل جدید ایجاد شود:

$$10 - 8 = 2 \text{ (۲ هزار نفر بیکارند)}$$

$$\frac{2-x}{10} \times 100 = 5 \Rightarrow 2-x = \frac{5}{10} \Rightarrow 2-x = 0.5$$

$$\Rightarrow x = 1.5 \text{ هزار نفر}$$

بنابراین باید ۱۵۰۰ شغل جدید ایجاد شود.

(ریاضی و آمار (۲)، آمار، صفحه‌های ۶۰ و ۶۱)

۱۰- گزینه «۳»

(ممر بهیاری)

ابتدا مقدار میانگین $\bar{x}$ و $\bar{y}$ را به دست می‌آوریم:

$$\bar{x} = \frac{1+2+3+4+5}{5} = 3$$

$$\bar{y} = \frac{15+14+18+23+25}{5} = 19$$

معادله خط گذرا از دو نقطه $\left[\begin{matrix} 3 \\ 19 \end{matrix} \right]$ و $\left[\begin{matrix} 5 \\ 25 \end{matrix} \right]$ را می‌نویسیم:

$$m = \frac{25-19}{5-3} = \frac{6}{2} = 3$$

$$y - 25 = 3(x - 5) \xrightarrow{x=6} y - 25 = 3(6 - 5) \\ \Rightarrow y = 3 + 25 = 28$$

(ریاضی و آمار (۲)، آمار، صفحه‌های ۶۷ تا ۷۰)

علوم و فنون ادبی (۲)

۱۱- گزینه «۲»

(مجتبی قهراری)

تشریح موارد نادرست:

«ب»: نثر کتاب المعجم، در مقدمه مصنوع و در اصل کتاب، ساده و عالمانه است.

«د»: این کتاب شرح احوال بیش از صد تن از «شاعران» ایرانی از آغاز تا زمان مؤلف است.

(علوم و فنون ادبی (۲)، سبک‌شناسی و تاریخ ادبیات، صفحه‌های ۱۶، ۱۸، ۱۹، ۳۶ و ۶۰)

۱۲- گزینه «۳»

(سینعلی موسی‌زاده)

اعتقاد به قضا و قدر از ویژگی‌های فکری سبک عراقی است که در این بیت دیده می‌شود. بیت سروده حافظ شیرازی است.

تشریح گزینه‌های دیگر:

گزینه «۱»: در این بیت به معنی بیشتر توجه شده و پیام آن در تک‌بیت خلاصه شده است که هر دو از ویژگی‌های فکری سبک هندی هستند و اسلوب معادله دارد که از ویژگی‌های ادبی سبک هندی است. بیت از صائب است.

گزینه «۲»: استفاده از واژه‌های عامیانه (خمیازه) و مضمون‌سازی (خمیازه کشیدن گل)، به ترتیب از ویژگی‌های زبانی و فکری سبک هندی هستند. بیت سروده بیدل دهلوی است.

گزینه «۴»: «می‌شود، چه کنم؟» ردیفی طولانی و خوش‌آهنگ است که از ویژگی‌های ادبی سبک هندی است. ضمناً ترکیب «پاس نفس» هم ترکیبی نو است که مضمونی بدیع ساخته است و در سبک هندی بیشتر دیده می‌شود. بیت از صائب تبریزی است.

(علوم و فنون ادبی (۲)، سبک‌شناسی، صفحه‌های ۳۷، ۳۸ و ۸۱ تا ۸۳)

۱۳- گزینه «۱»

(سیدعلیرضا احمدی)

بیت گزینه «۱» فاقد تشبیه و استعاره است.

تشریح سایر گزینه‌ها:

گزینه «۲»: تشبیه: «مفتی عقل» / فاقد استعاره

گزینه «۳»: تشبیه: «چون سوسن» / فاقد استعاره

گزینه «۴»: تشبیهات: ماه هستی، سروقد، سرو هستی و ماه‌سیما / فاقد استعاره

(علوم و فنون ادبی (۲)، بیان، ترکیبی)

۱۴- گزینه «۴»

(کاظم کاظمی)

منادا واقع شدن «آفتاب» استعاره مکنیه و تشخیص است.

تشریح سایر گزینه‌ها:

گزینه «۱»: «سرو» در مصراع دوم استعاره مصرحه از یار شاعر است.

گزینه «۲»: «ترگس» استعاره مصرحه از چشمان یار است.

گزینه «۳»: «ماه» استعاره مصرحه از معشوق شاعر است.

(علوم و فنون ادبی (۲)، بیان، صفحه‌های ۷۳ و ۷۴)

۱۵- گزینه «۳»

(یاسین مهریان)

«کمر بسته بودن قلم»: استعاره مکنیه / فاقد مجاز. «جهان» در معنای حقیقی خود به کار رفته است.

تشریح سایر گزینه‌ها:

گزینه «۱»: «صد» مجاز از کثرت و زیادی / «لعل» استعاره از لب

گزینه «۲»: «ترک جام» مجاز از ترک شراب‌نوشی / فاقد استعاره

گزینه «۴»: «پا» مجاز از کف پا / انتقام‌گیری خار: استعاره مکنیه

(علوم و فنون ادبی (۲)، بیان، ترکیبی)

۱۶- گزینه «۲»

(سیدعلیرضا علویان)

وزن این بیت «مفتعلن مفتعلن فاعلن» است. وزن گزینه «۱»، مفتعلن مفتعلن مفتعلن؛ گزینه «۳»، مفتعلن مفتعلن مفتعلن و وزن گزینه «۴»، مفتعلن فاعلاتن مفتعلن فع می‌باشد.

(علوم و فنون ادبی (۲)، موسیقی شعر، ترکیبی)

جامعه‌شناسی (۲)

۲۱- گزینه «۱»

(فاطمه صفری)

قومی که در اثر تهاجم نظامی شکست می‌خورد، اگر هویت فرهنگی‌اش را حفظ کند با ضعیف شدن تدریجی قدرت نظامی مهاجم، می‌تواند استقلال سیاسی خود را به دست آورد و اگر فرهنگی غنی و قوی داشته باشد، می‌تواند گروه مهاجم را در فرهنگ خود هضم کند و به خدمت گیرد. فرهنگ جهانی باید روحیه تعهد و مسئولیت را در انسان‌ها ایجاد کند تا زمینه گسترش و تحقق عقاید و ارزش‌های جهان‌شمول را فراهم آورد. ناتوی فرهنگی اشاره به استعمار فرانسه و کودتای نظامی مربوط به استعمار نو است.

(جامعه‌شناسی (۲)، فرهنگ جهانی، صفحه‌های ۱۶، ۲۱، ۲۴ و ۲۵)

۲۲- گزینه «۲»

(فاطمه صفری)

شباهت استبداد قومی با استبداد استعماری: هر دو دارای هویت غیراسلامی بودند.

روشنگری قرون هفدهم و هجدهم: عقل‌گرایی و نفی وحی ادبیات مدرن: منعکس‌کننده حالات روانی آدمیان در زندگی روزمره و این جهانی

غلبه قدرت‌هایی مانند سلجوقیان، خوارزمشاهیان، مغولان و عثمانی در جامعه اسلامی: ممانعت از آشکار شدن کامل ظرفیت‌های فرهنگ اسلامی و ارزش‌های اجتماعی آن

(جامعه‌شناسی (۲)، ترکیبی، صفحه‌های ۲۹، ۳۱، ۴۰ و ۴۴)

۲۳- گزینه «۴»

(فاطمه صفری)

هنگامی که جامعه جهانی عرصه حضور فعال فرهنگ‌های متفاوت باشد، تعاملات، گفت‌وگوها و برخوردهای فرهنگی و تمدنی رخ خواهد داد، در این صورت، چالش‌های جامعه جهانی نیز از نوع چالش‌های بین فرهنگی و تمدنی خواهند بود.

در قرون وسطی، رفتارهای دنیوی، توجیه دینی می‌شد. حرکت‌های اعتراض‌آمیز رنسانس، به جای بازگشت به سوی حقیقت الهی انسان، به رویگردانی از نگاه معنوی منجر شد. بدین ترتیب، به جای حقوق فطری الهی انسان، حقوق طبیعی بشر شکل گرفت.

استعمار مهم‌ترین عامل ادغام جوامع غیرغربی در نظام جهانی جدید بود.

(جامعه‌شناسی (۲)، فرهنگ معاصر غرب و نظام نوین جهانی، صفحه‌های ۵۲، ۵۵ و ۶۰)

۱۷- گزینه «۲»

(کاتلم کاطمی)

وزن بیت گزینه «۲»: فعولن فعولن فعولن فعل

وزن ابیات سایر گزینه‌ها: فعولن فعولن فعولن فعولن

(علوم و فنون ادبی (۲)، موسیقی شعر، صفحه ۶۴)

۱۸- گزینه «۴»

(یاسین موریان)

این بیت، در وزن «مفعول مفاعیلن مفعول مفاعیلن» سروده شده است که وزنی همسان دولختی (دوری) به‌شمار می‌آید.

وزن سایر گزینه‌ها:

گزینه «۱»: مستفععلن مستفععلن مستفععلن (همسان تک‌پایه‌ای)

گزینه «۲»: مفتعلن مفتعلن مفتعلن مفتعلن (همسان تک‌پایه‌ای)

نکته: صرفاً این‌که در پایان نیم‌مصراع‌های بیت مکث داشته باشیم، دلیل کافی برای دولختی بودن وزن بیت نیست؛ بلکه حتماً باید ارکان عروضی بیت، یک در میان تکرار شوند. (در پایان نیم‌مصراع‌های گزینه‌های «۱» و «۲»، مکث وجود دارد ولی وزن آن‌ها، همسان تک‌پایه‌ای است.)

گزینه «۳»: فعلاتن فعلاتن فعلاتن فععلن (همسان تک‌پایه‌ای)

(علوم و فنون ادبی (۲)، موسیقی شعر، صفحه‌های ۱۸ تا ۹۲)

۱۹- گزینه «۳»

(مصسن اصغری)

مردم‌گریزی: دوری از خلق (بیت ب)

انزوا: مرا از تنهایی به حلقه صحبت مخوان (بیت ج)

وارستگی: دست از جهان بشوی (بیت د)

ممانعت طبع: چرا آبروی خود را پیش آدم‌های پست ببرم؟ (بیت الف)

(علوم و فنون ادبی (۲)، مفهوم، ترکیبی)

۲۰- گزینه «۱»

(مصسن اصغری)

در بیت صورت سؤال حافظ می‌گوید اگر از لب معشوق امان بگیرد و مورد توجه او واقع شود، به مقام والای پادشاهی و بزرگی دست یافته است؛ این مفهوم از بیت گزینه «۱» نیز برداشت می‌شود.

تشریح سایر گزینه‌ها:

گزینه «۲»: گریان بودن عاشق در فراق یار

گزینه «۳»: قدرتمندی معشوق یا ممدوح

گزینه «۴»: بی‌نصیب بودن عاشق از معشوق

(علوم و فنون ادبی (۲)، مفهوم، صفحه ۴۱)

۲۴- گزینه «۳»

(کتاب آبی)

با تأمین شدن مواد خام مورد نیاز کشورهای غربی توسط کشورهای تحت نفوذ (استعمارزده) و تک‌محصولی شدن کشورهای استعمارزده، آن‌ها قدرت چانه‌زنی خود را در اقتصاد جهانی از دست دادند و این موجب وابستگی اقتصادی آنان به کشورهای استعمارگر شد، به دلیل این وابستگی مبادلات تجاری در سطح جهانی نامتعادل شد و انتقال ثروت به طرف کشورهای غربی ادامه پیدا کرد.

(پایه‌شناسی (۲)، فرهنگ معاصر غرب و نظام نوین جهانی، صفحه‌های ۶۵ و ۶۶)

۲۵- گزینه «۱»

(آزیتا بیرقی)

محصول سرمایه‌داری از دیدگاه مارکس ← نظام طبقاتی اشتراک مالتوس و ریکاردو ← کمک به مستمندان را بیهوده می‌دانستند. با تکیه بر شعار آزادی راه استثمار را برای صاحبان ثروت باز کرد ← لیبرالیسم

چالش درون فرهنگی ← چالش بلوک شرق و غرب

(پایه‌شناسی (۲)، پالاش‌های جهانی، صفحه‌های ۷۶ تا ۷۸، ۸۰ و ۸۱)

۲۶- گزینه «۴»

(ارغوان عبدالملکی)

از مهم‌ترین عوامل وقوع این دو جنگ، رقابت کشورهای اروپایی بر سر مناطق استعماری بود. دو جنگ جهانی، با درگیری کشورهای اروپایی آغاز شد. هیچ‌یک از این دو جنگ، منشأ دینی نداشت و ظاهر مذهبی و دینی نیز به خود نگرفت. طرف‌های درگیر در این دو جنگ، در قالب اندیشه‌های ناسیونالیستی، لیبرالیستی و سوسیالیستی، رفتار خود را توجیه می‌کردند. بر این اساس این دو جنگ ریشه در فرهنگ غرب داشتند. با این همه، دو جنگ اول و دوم به کشورهای اروپایی و غربی محدود نشدند، بلکه همه جهان را درگیر خود ساختند. بعد از جنگ جهانی دوم نیز، صلحی پایدار برقرار نشد. جنگ ویتنام جهنمی‌ترین جنگ قرن بیستم نام گرفت. این جنگ زمانی آغاز شد که آتش جنگ کره به تازگی خاموش شده بود. در این دو جنگ، نیروهای آمریکا و شوروی در برابر یکدیگر صف‌آرایی کردند.

(پایه‌شناسی (۲)، پالاش‌های جهانی، صفحه‌های ۸۴ تا ۸۶)

۲۷- گزینه «۳»

(آزیتا بیرقی)

مشکل سرنوشت‌ساز قرن بیستم ← بحران زیست‌محیطی
 علت فروپاشی حکومت‌ها ← عدم کنترل بحران‌های اقتصادی
 نگاه دنیوی انسان مدرن ← نگاه دینی و معنوی به طبیعت را کودکانه می‌شمارد.

(پایه‌شناسی (۲)، پالاش‌های جهانی، صفحه‌های ۹۳ تا ۹۵)

۲۸- گزینه «۱»

(آزیتا بیرقی)

با شکل‌گیری استعمار و نفوذ دولت‌های غربی در کشورهای اسلامی شکل گرفت ← منورالفکران غرب‌گرا
 به خطر غرب برای جوامع اسلامی توجه داشتند ← نخستین بیدارگران اسلامی

اعتراضات آنان از نوع اعتراضاتی بود که طی قرن بیستم در کشورهای غربی نسبت به عملکرد اقتصادی نظام‌های لیبرالیستی و سرمایه‌داری شکل گرفت
 ← نسل دوم روشنفکران

پایامد حکومت آنان در کشورهای اسلامی استبداد استعماری بود ←
 منورالفکران غرب‌گرا (نسل اول روشنفکران)

(پایه‌شناسی (۲)، بیداری اسلامی و جهان پریر، صفحه‌های ۱۰۹، ۱۱۱ تا ۱۱۳)

۲۹- گزینه «۴»

(کتاب آبی)

انقلاب‌های آزادی‌بخش در قطع وابستگی اقتصادی و فرهنگی توفیقی نداشتند؛ در مقابل انقلاب اسلامی ایران، قطب‌بندی شرق و غرب را پشت سر گذاشت و یک قطب‌بندی جدید فرهنگی و تمدنی را به‌وجود آورد.

(پایه‌شناسی (۲)، بیداری اسلامی و جهان پریر، صفحه‌های ۱۱۹ و ۱۲۰)

۳۰- گزینه «۳»

(ارغوان عبدالملکی)

دنیای غرب، صرف نظر از بحران‌های معرفتی و معنوی خود، برای تأمین نیازهای اقتصادی و سیاسی ناگزیر از مقابله با حرکت مستقلی است که در جهان اسلام شکل گرفته است و به این منظور فعالیت‌های زیر را انجام می‌دهد:

- مقابله نظامی و سیاسی از طریق حضور مستقیم؛ مانند آنچه در افغانستان و عراق رخ داده است.

- تصویرسازی خشن و غیرعقلانی از فرهنگ اسلامی از طریق سازمان‌دهی و شکل‌دهی جریان‌های تروریستی و هابی

- تفسیرهای سکولار از اسلام و حمایت از اسلام آمریکایی برای بدل‌سازی نسبت به انقلاب اسلامی

(پایه‌شناسی (۲)، بیداری اسلامی و جهان پریر، صفحه‌های ۱۳۲ و ۱۳۳)

عربی زبان قرآن (۲)

۳۱- گزینه «۴»

(روح الله اصغری)

بررسی سایر گزینه‌ها:

«أَغْضُضْ مِنْ صَوْتِكَ»: صدایت را پایین بیاور (رد گزینه‌های ۱ و ۲) / «أَصْوْتُ»: قطعاً صدای (رد گزینه‌های ۲ و ۳) / «خَمِيرٌ»: خران (رد گزینه ۳). (ترجمه)

۳۲- گزینه «۱»

(ولی برهی - ابهر)

«لِ» (لام ناصبه): برای اینکه (رد گزینه ۴) / «بِنِظْفٍ» (مضارع معلوم): تمیز کند (رد گزینه‌های ۲ و ۳) / «أَسَانَهُ»: دندان‌هایش (رد گزینه ۳) / «يَدْخُلُ فِيهِ»: وارد آن شود (رد گزینه ۲). (ترجمه)

۳۳- گزینه «۳»

(علی مسن زاده)

«النَّصِيحَةُ الْمُهَيَّمَةُ الَّتِي»: نصیحت‌های مهمی که (رد گزینه ۱) / «قَدَّمَهَا»: آن‌ها را اهدا کرده است (رد گزینه ۴) / «لَنَا الْمُعَلِّمُ»: معلم به ما (رد گزینه ۱) / «أَنْ نَقْتَصِدَ»: که صرفه‌جویی کنیم (رد گزینه‌های ۲ و ۴) / «أَثْمَنُ»: ارزشمندترین (رد گزینه ۱)

(ترجمه)

۳۴- گزینه «۲»

(ولی برهی - ابهر)

«ترفته بود» (ماضی بعید): ما کان ذَهَبٌ، ما کان قَدْ ذَهَبَ (رد گزینه‌های ۱ و ۳) / «زندگی خود»: حیاته (رد گزینه ۴) / «مدرسه» (معرفه): المدرسة (رد گزینه ۴).

(ترجمه)

۳۵- گزینه «۲»

(مسین رضایی)

با ترجمه کردن مصراع صورت سؤال (هر کس آزموده‌ای را بیازماید پشیمان می‌شود!) درمی‌یابیم که این بیت و بیت گزینه «۲» هم‌مفهوم‌اند.

تشریح گزینه‌های دیگر:

گزینه «۱»: مفهوم بیت: روزگار همانند آموزگاری است که به انسان تجربه و علم می‌آموزد.

گزینه «۳»: مفهوم بیت: عاقل به انتخاب و اختیار خود، خود را به هلاکت نمی‌اندازد.

گزینه «۴»: مفهوم بیت: روز قیامت هر چه پنهان کرده‌ایم، آشکار می‌شود و گناه‌کاران رسوا می‌گردند.

(مفهوم)

۳۶- گزینه «۴»

(پیروز و جان)

غلط‌های سایر گزینه‌ها:

۱- تَسَاقَطُ (تَسَاقَطُ) ۲- يُسَاعِدُكَ (يُسَاعِدُكَ) ۳- مَاقِبِلَ (مَا قَبِلَ)

(ضبط حرکات)

۳۷- گزینه «۲»

(مهمر میوان‌بین - قاتنات)

واژه «أتقی» اسم تفضیل است. در گزینه «۱»، «أحب» اول فعل مضارع اول شخص مفرد است و «أحب» دوم فعل ماضی سوم شخص مفرد است؛ در گزینه «۳»، «خیر» چون اسم لای نفی جنس است لذا اسم تفضیل نمی‌باشد؛ و در گزینه «۴» هم «أحمق» بر عیب دلالت می‌کند.

نکات مهم درسی:

اگر وزن «أفعل، أفعی و أفل» بر زیبایی، عیب و رنگ دلالت کند اسم تفضیل محسوب نمی‌شود، بلکه صفت ساده است.

أحمق: نادان، أعمی: نابینا، أصم: ناشنوا

(قواعد اسم)

۳۸- گزینه «۲»

(اکام غلامی)

با توجه به ساختار و معانی عبارات، تنها گزینه «۲» می‌تواند شرطیه باشد: (۱) کسی که تو را تأیید کند زمانی که می‌داند تو دروغ می‌گویی، دشمن توست. (دقت کنید که «یعلم» بعد از یک قید زمان آمده و متعلق به آن است و «تکذب» نیز خبر آن محسوب می‌شود).

(۲) هر کس تواضع را رفتار خود قرار دهد نزد مردم محبوب می‌شود. («جعل» فعل شرط و «یُصبح» جواب آن است).

(۳) چه کسی درک کرده است که سختی‌های زندگی انسان را تقویت می‌کند. («تَقْوَى» خبر «أَنْ» است).

(۴) کسی که با آنچه دارد به دیگران سود برساند بهترین بنده خداست.

(انواع جملات)

۳۹- گزینه «۲»

(ولی برهی - ابهر)

طبق تأکید کتاب زمانی که اسم نکره‌ای در یک عبارت به کار رود و همان اسم در ادامه عبارت همراه «ال» تکرار شود می‌توان در ترجمه «ال» از اسم‌های اشاره (این و آن) استفاده کرد. در گزینه «۱» «أفراساً» نکره است اما در ادامه، اسم همراه «ال» با اسم اشاره به کار رفته است. در گزینه «۲» «مفردات» نکره است و در ادامه، این اسم همراه «ال» به کار رفته است و می‌توان در ترجمه «المفردات» از (این یا آن) استفاده کرد. در گزینه «۳» «شابتاً» نکره است، اما در ادامه «الشباب» که جمع است و ارتباطی به «شابتاً» ندارد به کار رفته است و نمی‌توان در ترجمه آن، از اشاره استفاده کرد. در گزینه «۴» «البطاقة» معرفه به «ال» است و در ادامه عبارت، «بطاقة» به صورت نکره آمده است و ارتباطی با اسم قبلی ندارد.

(قواعد اسم)

۴۰- گزینه «۴»

(مفهم بچوان بین- قنانات)

زمان فعل مضارع با حروفی نظیر «س»، «سوف» و «لن» به زمان آینده تبدیل می‌شود و با حرف «لم» به گذشته ساده منفی یا گذشته نقلی منفی تبدیل می‌شود و در اسلوب «کان + مضارع» هم به ماضی استمراری تغییر می‌یابد. نکته مهم درسی:

حرف «لم» را با ادات پرسشی «ایم» اشتباه نگیرید؛ «لم» برای گذشته ساده منفی استفاده می‌شود، در حالی که «ایم» برای پرسش به کار می‌رود.

(قواعد فعل)

فلسفه یازدهم

۴۱- گزینه «۳»

(کیمیا طوماسی)

مسائل فلسفی از این جهت که فقط با عملیات فکری حل می‌شوند مشابه مسائل ریاضی هستند.

(فلسفه یازدهم، پیستی فلسفه، صفحه ۱۰)

۴۲- گزینه «۱»

(حسن صدری)

فیلسوفان تلاش می‌کنند قوانین و احکامی را که مربوط به خود هستی و وجود است به دست آورند؛ مثلاً بدانند که آیا در هستی قانون علیت جاری است یا نه. (نه کشف علت و معلول‌ها در موجودات طبیعی)

(فلسفه یازدهم، ریشه و شاخه‌های فلسفه، صفحه ۱۳)

۴۳- گزینه «۴»

(کیمیا طوماسی)

زندانیان داخل غار تنها چیزی که دیده‌اند فقط سایه‌هاست.

تشریح سایر گزینه‌ها:

گزینه «۱»: آن‌ها سایه‌ها را واقعی می‌پندارند نه برعکس.

گزینه «۲»: زندانیان شناختی از اشیاء واقعی ندارند تا بخواهند بین آن‌ها و سایه‌ها تفاوت قائل شوند.

گزینه «۳»: آن‌ها به شرایط خودشان عادت کرده‌اند و از آن شرایط هم راضی هستند. چون شناختی از عالم خارج غار ندارند.

(فلسفه یازدهم، فلسفه و زندگی، صفحه ۲۵)

۴۴- گزینه «۳»

(حسن صدری)

عبارت صورت سؤال سخنی است از هراکلیتوس که پیرو آموزه او مبتنی بر وحدت اضداد است. او عقیده داشت که اموری که با هم ضد هستند، می‌توانند با یکدیگر جمع شوند؛ مثلاً دامنه کوه، هم سربالایی است و هم سرپایینی. درباره یک لیوان که تا نصف آن آب است، هم می‌توان گفت نیم لیوان خالی است و هم می‌توان گفت نیم آن پر است و این دو جمله تضادی با یکدیگر ندارند. پس وجود این اضداد است که جهان را می‌سازد و گریزی از ستیز و تضاد نیست.

(فلسفه یازدهم، آغاز تاریخی فلسفه، صفحه ۳۱)

۴۵- گزینه «۲»

(کیمیا طوماسی)

گزینه‌های «۱»، «۳» و «۴» در مناظره استفاده شد، اما نتیجه مجادله آن است که ادعای ملتوس در بی‌اعتقادی سقراط به خدا نادرست است و او بی‌گناه است.

(فلسفه یازدهم، زندگی براساس اندیشه، صفحه‌های ۳۰ و ۳۱)

۴۶- گزینه «۲»

(حسن صدری)

امر محسوس، امری است که با حواس یا ابزاری که با حواس کار می‌کنند قابل درک است.

(فلسفه یازدهم، امکان شناخت، صفحه ۳۴)

۴۷- گزینه «۲»

(کیمیا طوماسی)

شناخت تمایزها و تفاوت‌های اشیاء توسط حس این امکان را به انسان می‌دهد که به کمک عقل خود از اشیای متفاوت استفاده‌های مختلف بکند.

(فلسفه یازدهم، ابزارهای شناخت، صفحه ۵۱)

۴۸- گزینه «۴»

(نیم پواهری)

هراکلیتوس، علاوه بر حس به عقل هم اهمیت می‌داد. او معتقد بود که شناخت حسی اعتبار دارد و ما وجود حرکت در این جهان را از طریق حس درمی‌یابیم و درک می‌کنیم.

(فلسفه یازدهم، نگاهی به تاریخچه معرفت، صفحه ۵۹)

۴۹- گزینه «۴»

(کیمیا طوماسی)

کانت بر آن است که قوه ادراکی انسان تصوراتی مثل زمان و مکان و مفاهیمی مانند علیت را نزد خود دارد و آن‌ها را از راه حس و تجربه به دست نمی‌آورد.

(فلسفه یازدهم، نگاهی به تاریخچه معرفت، صفحه‌های ۶۳ و ۶۵)

۵۰- گزینه «۴»

(حسن صدری)

به اعتقاد ارسطو، شهوت و غضب همواره در معرض افراط و تفریط هستند اما عقل می‌تواند مانع این افراط و تفریط شود؛ البته شرط لازم برای چنین امری این است که خود عقل رشد کرده و به درجات مناسبی از معرفت دست یابد تا خودش دچار افراط و تفریط نشود.

(فلسفه یازدهم، انسان موجود اطلاق‌گرا، صفحه ۱۷)

روان‌شناسی

۵۱- گزینه «۲»

(فرهار علی نژاد)

در مصاحبه، محقق ضمن گفت‌وگو و براساس پاسخ‌هایی که از مصاحبه‌شونده دریافت می‌کند، پرسش بعدی خود را معلوم و مصاحبه را هدایت می‌کند؛ بنابراین، در این روش، جزئیات کار ضمن مصاحبه تعیین می‌شوند و از قبل معلوم نیستند.

(روان‌شناسی، روان‌شناسی؛ تعریف و روش مورد مطالعه، صفحه ۲۸)

۵۲- گزینه «۲»

(ممدیرضا توکلی)

سایر گزینه‌ها در مرحله‌ی بازیابی مشکل دارند و گزینه «۲» در مرحله‌ی آندوزش (ذخیره‌سازی).

دقت کنید که شکل نگرفتن ساختار مغز باعث ثبت‌نشدن خاطرات می‌شود؛ نه بازیابی‌نشدن آن‌ها.

(روان‌شناسی، حافظه و علل فراموشی، صفحه ۹۱)

۵۳- گزینه «۱»

(مهوری باهری)

محرك هدف طراح سؤال چهارگزینه‌ای، در هنگام تشخیص و انتخاب گزینه‌ی دام «اشتباه دانش‌آموز» است. یعنی زمانی که گزینه‌ی دام به دست دانش‌آموز انتخاب شود، طراح به‌درستی محرك هدف خود را انتخاب کرده است؛ پس وضعیت «اصابت» محقق شده است. از سوی دیگر محرك هدف دانش‌آموز در مواجهه با گزینه‌ی دام «عدم انتخاب گزینه‌ی دام» است و اگر این گزینه را انتخاب کند، «هشدار کاذب» رخ داده است.

(روان‌شناسی، اساس، توبه، ادراک، صفحه ۷۷)

۵۴- گزینه «۳»

(ممدیرضا توکلی)

دقت کنید که در گزینه «۳»، چیزی بررسی و آزموده نشده و صرفاً براساس تفکرات یک نفر می‌باشد و دارای بنیان و شواهد عینی نیست. در واقع روش کسب معرفت در این گزینه شهود و دریافت درونی فرد است.

(روان‌شناسی، روان‌شناسی؛ تعریف و روش مورد مطالعه، صفحه‌های ۱۱ و ۱۲)

۵۵- گزینه «۳»

(مهوری باهری)

پردازش قالب در دوره‌ی کودکی «پردازش ادراکی» است. یعنی کودکان بیشتر تحت تأثیر ویژگی‌های ظاهری اشیاء قرار می‌گیرند تا ویژگی‌های کیفی؛ پس دخترخاله ۵ ساله سارا و سعید به سبب کودک بودن بیشتر تحت تأثیر بزرگی عروسک سارا قرار می‌گیرد تا گران‌قیمت بودن کنسول بازی سعید.

(روان‌شناسی، روان‌شناسی رشد، صفحه ۳۸)

۵۶- گزینه «۲»

(مهوری باهری)

اصولاً زمانی با مسئله مواجه می‌شویم که امکانات ما محدود باشد و زمانی احساس مسئله می‌کنیم که بدانیم هدف چیست. وقتی هدف روشن نباشد، درک ما از مسئله ناقص خواهد بود.

(روان‌شناسی، تفکر (۱) حل مسئله، صفحه ۱۱۶)

۵۷- گزینه «۱»

(فرهار علی نژاد)

براساس معیار «تعداد اولویت‌ها» می‌توان تصمیم‌گیری را به انواع ساده و پیچیده تقسیم کرد.

در سبک اجتنابی، فرد قصد دارد تصمیم بگیرد، اما هیچ‌گاه تصمیم وی عملی نمی‌شود. به عبارت دیگر، فرد «دست دست می‌کند» و «کار امروز را به فردا می‌اندازد».

(روان‌شناسی، تفکر (۲) تصمیم‌گیری، صفحه‌های ۱۳۹ و ۱۴۶)

۵۸- گزینه «۴»

(فرهار علی نژاد)

در فرایند مقابله، فرد ابتدا براساس برداشت اولیه‌ی خود، موقعیت را ارزیابی می‌کند (آیا خطری مرا تهدید می‌کند؟)، اگر پاسخ این سؤال مثبت باشد، فرد کنترل شخصی‌اش را ارزیابی می‌کند: آیا من می‌توانم برای تغییر موقعیت کاری انجام دهم؟ بعد از پاسخ به این سؤال اخیر است که روش‌های مقابله‌ای فرد برای کاهش فشار روانی فراخوانی می‌شوند.

در مورد گزینه «۲» باید گفت هر عامل فشارآوری را نمی‌توان به‌طورکلی حذف کرد؛ بلکه گاهی روش‌های مقابله‌ای در برابر فشارهای روانی مثل ازدست دادن یک فرد عزیز، فقط برای کاهش فشار روانی مورد استفاده قرار می‌گیرند.

(روان‌شناسی، روان‌شناسی سلامت، صفحه ۱۹۸)

۵۹- گزینه «۳»

(ممدیرضا توکلی)

نگرش نقش کنترل رفتار را به عهده دارد، اما انگیزه که میان انسان و حیوان مشترک است، نقش تعدیل و تنظیم رفتار را ندارد.

(روان‌شناسی، انگیزه و نگرش، صفحه‌های ۱۶۱ و ۱۶۲)

۶۰- گزینه «۱»

(موسا عفتی)

فشار روانی چهار نوع علامت دارد که عبارت‌اند از:

۱- جسمانی

۲- شناختی (ناتوانی در حل مسائل)

۳- رفتاری (گریه کردن)

۴- هیجانی (عصبانی شدن)

مریم علائم شناختی، رفتاری و هیجانی را تجربه کرده است، اما علامت جسمانی ندارد.

(روان‌شناسی، روان‌شناسی سلامت، صفحه ۱۹۷)

ریاضی و آمار (۱)

۶۱- گزینه «۴»

(امیر زراندوز)

در معادله داده شده، داریم:

$$(10x - 6)^2 = 25 \Rightarrow 10x - 6 = \pm 5$$

$$\Rightarrow \begin{cases} 10x - 6 = 5 \Rightarrow 10x = 11 \Rightarrow x = \frac{11}{10} \\ 10x - 6 = -5 \Rightarrow 10x = 1 \Rightarrow x = \frac{1}{10} \end{cases}$$

$$\Rightarrow \text{تفاضل جوابها} = \frac{11}{10} - \frac{1}{10} = 1$$

(ریاضی و آمار (۱)، معادله درجه دوم، صفحه‌های ۱۹ تا ۲۷)

۶۲- گزینه «۱»

(امیر زراندوز)

می‌دانیم مجموع ریشه‌های معادله درجه دوم $(ax^2 + bx + c = 0)$ از

$$\text{رابطه } x_1 + x_2 = \frac{-b}{a} \text{ به دست می‌آید:}$$

$$\begin{aligned} (\Delta x_1 + \Delta x_2)^2 &= \left(\Delta(x_1 + x_2) \right)^2 = \left(\Delta \times \frac{-(-1)}{2} \right)^2 \\ &= \left(\frac{\Delta}{2} \right)^2 = \left(\frac{2}{5} \right)^2 = \frac{4}{25} \end{aligned}$$

(ریاضی و آمار (۱)، معادله درجه دوم، صفحه‌های ۲۷ تا ۳۲)

۶۳- گزینه «۱»

(امیر رضا ذاکر زاده)

 $x = 3$ جواب معادله است، پس در آن صدق می‌کند.

$$\frac{a+x}{x+3} - 1 = \frac{5-x}{x-4} \xrightarrow{x=3} \frac{a+3}{3+3} - 1 = \frac{5-3}{3-4} \Rightarrow a = -9$$

حال $a = -9$ را در معادله قرار داده و آن را حل می‌کنیم تا جواب دیگر به دست آید.

$$\text{در مخرج مشترک ضرب می‌کنیم: } \frac{-9+x}{x+3} - 1 = \frac{5-x}{x-4} \xrightarrow{\times(x+3)(x-4)} \rightarrow$$

$$(-9+x)(x-4) - (x+3)(x-4) = (5-x)(x+3)$$

$$\Rightarrow x^2 - 13x + 36 - x^2 + x + 12 = 5x + 15 - x^2 - 3x$$

$$\Rightarrow x^2 - 14x + 33 = 0 \Rightarrow (x-3)(x-11) = 0 \Rightarrow \begin{cases} x = 3 \\ x = 11 \end{cases}$$

هر دو جواب قابل قبول هستند.

(ریاضی و آمار (۱)، معادله درجه دوم، صفحه‌های ۳۳ تا ۳۸)

۶۴- گزینه «۳»

(علیرضا عبیدی)

با جای‌گذاری $\sqrt{2}-1$ جای x داریم:

$$f(\sqrt{2}-1) = \sqrt{-(\sqrt{2}-1)^2 - 2(\sqrt{2}-1)} + 5$$

$$= \sqrt{-(2-2\sqrt{2}+1) - 2\sqrt{2}+2} + 5$$

$$= \sqrt{-2+2\sqrt{2}-1-2\sqrt{2}+2} + 5 = \sqrt{4} = 2$$

(ریاضی و آمار (۱)، تابع، صفحه‌های ۵۰ تا ۵۵)

۶۵- گزینه «۲»

(علیرضا عبیدی)

برای به‌دست آوردن دامنه با استفاده از برد کافی است که مقادیر موجود در

برد را به جای $f(x)$ قرار بدهیم و x مورد نظر را به‌دست آوریم:

y	$f(x) = 3x - 1$
۱	$3x - 1 = 1 \Rightarrow 3x = 2 \Rightarrow x = \frac{2}{3}$
۳	$3x - 1 = 3 \Rightarrow 3x = 4 \Rightarrow x = \frac{4}{3}$
۵	$3x - 1 = 5 \Rightarrow 3x = 6 \Rightarrow x = 2$

$$D_f = \left\{ \frac{2}{3}, \frac{4}{3}, 2 \right\}$$

(ریاضی و آمار (۱)، تابع، صفحه‌های ۵۰ تا ۶۲)

۶۶- گزینه «۲»

(علیرضا عبیدی)

تابع y در نقطه‌ای با محور y ها (عرض‌ها) برخورد می‌کند که $x = 0$ باشد.

$$\left. \begin{aligned} y &= -2(x+2)^2 - 3 \\ x &= 0 \end{aligned} \right\} \Rightarrow y = -2(0+2)^2 - 3$$

$$= -2(4) - 3 = -11$$

(ریاضی و آمار (۱)، تابع، صفحه‌های ۶۳ تا ۷۰)

۶۷- گزینه «۲»

(امیر مضموریان)

در توابع درجه دوم $y = ax^2 + bx + c$ ، طول رأس سهمی برابر

$$\frac{-a}{2} = -2 \Rightarrow a = 4$$

$$\frac{-b}{2a} \text{ است؛ بنابراین:}$$

$$\Rightarrow y = x^2 + 4x$$

$$y = -x^2 - bx + 10 \Rightarrow x \text{ رأس سهمی} = \frac{b}{-2} = -2 \Rightarrow b = 4$$

$$\Rightarrow y = -x^2 - 4x + 10$$

در نمودار جابجایی متغیر سوم متناسب با مجذور شعاع دایره‌ها است. اما اگر شعاع دایره‌ها را دقیقاً متناسب با مقادیر متغیر سوم در نظر بگیریم اختلاف ظاهری اندازه دایره‌ها گمراه‌کننده خواهد بود.

(ریاضی و آمار، (۱)، نمایش داده‌ها، صفحه‌های ۱۱۰ تا ۱۱۷)

اقتصاد

۷۱- گزینه «۴»

(سارا شریفی)

الف) بررسی قسمت «الف» گزینه‌ها:

گزینه «۱»: نادرست است؛ کارآفرین باید بداند که در آغاز کارش ممکن است با موفقیت کمتر یا عدم موفقیت روبه‌رو شود.

گزینه «۲»: درست است.

گزینه «۳»: درست است.

گزینه «۴»: نادرست است؛ کارآفرین باید توانایی مالی لازم برای راه‌اندازی کسب و کارش داشته باشد.

ب) عبارت «نظم، انضباط، پایداری، اشتیاق و توانایی حل مسئله را دارند.» به ویژگی پرنگیزه بودن کارآفرینان موفق اشاره دارد.

عبارت «منابع را به شکل کارایی مدیریت و هماهنگ می‌کنند.» به ویژگی سازمان‌دهنده بودن کارآفرینان موفق اشاره دارد.

عبارت «پس‌انداز و خوش‌نامی‌شان را با شجاعت و تدبیر، به میدان می‌آورند تا فعالیت اقتصادی جدیدی را راه‌اندازی کنند.» به ویژگی ریسک‌پذیر بودن کارآفرینان موفق اشاره دارد.

ج) زمانی که اقتصاد کشور گرفتار تورم می‌شود، برای پیشگیری از افزایش قیمت‌ها یا کاهش سرعت آن، بانک مرکزی سیاست کاهش نقدینگی یا همان کاهش حجم پول در گردش (سیاست پولی انقباضی) را به کار می‌گیرد.

یکی از روش‌هایی که بانک مرکزی کشورها برای کنترل تورم و تنظیم نقدینگی در گردش به کار می‌گیرد، سیاست بازار باز (فروش اوراق مشارکت) است. در این روش بانک مرکزی می‌تواند با فروش اوراق مشارکت به‌طور مستقیم از مقدار نقدینگی در دست مردم بکاهد.

د) مردم برای حفاظت از پیشرفت‌های اقتصادی خود در مقابل ویروس فقر مسئولیت دارند. آن‌ها می‌توانند از طریق ایجاد نهادهای توانمندسازی، خیریه و کمک‌های مردمی و نیز تأسیس صندوق‌های قرض‌الحسنه و فعالیت‌های جهادی، از یکدیگر در برابر خطر فقر و نابرابری، محافظت کنند.

(اقتصاد، ترکیبی، صفحه‌های ۵، ۶، ۹۰ و ۱۰۳)

برای به دست آوردن محل برخورد دو سهمی، ضابطه‌هایشان را مساوی هم قرار می‌دهیم:

$$x^2 + 4x = -x^2 - 4x + 10$$

$$2x^2 + 8x - 10 = 0 \xrightarrow{+2} x^2 + 4x - 5 = 0$$

$$\Rightarrow (x+5)(x-1) = 0$$

$$\Rightarrow \begin{cases} x = 1 \\ x = -5 \end{cases}$$

x های به دست آمده را در یکی از سهمی‌ها جایگذاری می‌کنیم:

$$y = x^2 + 4x \Rightarrow \begin{cases} x = 1 : y = 5 \\ x = -5 : y = 5 \end{cases}$$

(ریاضی و آمار، (۱)، کار با داده‌های آماری، صفحه‌های ۶۳ تا ۷۰)

۶۸- گزینه «۳»

(معمربراهیم توزندهانی)

وقتی تعداد داده‌ها زوج باشد، میانگین دو داده وسط برابر میانه می‌شود. در این جا با توجه به صورت سؤال و اینکه داده‌ها متمایز هستند، دو داده وسط چهارمین و پنجمین داده هستند. پس تعداد داده‌ها کلاً ۸ تا می‌باشند. بنابراین می‌توان نوشت:

$$\text{میانگین کل داده‌ها} = \frac{360}{8} = 45$$

(ریاضی و آمار، (۱)، کار با داده‌های آماری، صفحه‌های ۸۵ تا ۸۸)

۶۹- گزینه «۴»

(معمربهرایی)

با توجه به نمودار نقطه‌ای و تعداد نقاط، ۱۲ داده داریم:

$$\bar{x} = \frac{2 \times 10 + 4 \times 11 + 12 + 2 \times 13 + 3 \times 14}{12} = \frac{144}{12} = 12$$

$$\Rightarrow \sigma^2 = \frac{2(10-12)^2 + 4(11-12)^2 + (12-12)^2 + 2(13-12)^2 + 3(14-12)^2}{12}$$

$$= \frac{8 + 4 + 0 + 2 + 12}{12} = \frac{26}{12} = \frac{13}{6}$$

(ریاضی و آمار، (۱)، کار با داده‌های آماری، صفحه‌های ۱۰۵ و ۱۰۶)

۷۰- گزینه «۱»

(معمربهرایی)

در نمودار راداری داریم:

$$\text{زاویه بین دو شعاع متوالی} = \frac{360^\circ}{\text{تعداد متغیرها}}$$

$$\Rightarrow \alpha = \frac{360^\circ}{9} = 40^\circ$$

۷۲- گزینه «۴»

(سارا شریفی)

(الف) هر نقطه بر روی نمودار خط بودجه، نشان‌دهنده مقدار کالای A و کالای B است که فرد می‌تواند بخرد.

در نقطه «ب» می‌توان ۳ عدد کالای A و ۴ عدد کالای B خرید، در نتیجه خواهیم داشت:

$$= 6,000 + 4,000 = (3 \times 2,000) + (4 \times 1,000) = \text{بودجه فرد}$$

$$\text{هزار تومان} = 10 = \text{تومان } 10,000 =$$

(ب) در نقطه (الف) می‌توانیم ۲ واحد از کالای A و ۶ واحد از کالای B را خریداری کنیم.

در نقطه (ب) می‌توانیم ۳ واحد از کالای A و ۴ واحد از کالای B را خریداری کنیم.

بنابراین گزینه «۴» نادرست است. برای حرکت از نقطه (الف) به (ب) باید از خرید دو واحد کالای B صرف نظر کنیم تا بتوانیم یک واحد بیشتر از کالای A خریداری کنیم.

(اقتصاد، اصول انتخاب درست، صفحه ۲۸)

۷۳- گزینه «۳»

(سارا شریفی)

(الف) تقسیم بار مسئولیت و هم‌افزایی توانایی‌ها از «مزایای کسب و کار شراکتی» است.

(ب) مالکیت کامل سود از «مزایای کسب و کار شخصی» است.

(ج) پیچیده‌ترین نوع کسب و کار «شرکت» است.

(د) دارایی هر شرکت به تعداد معینی سهم تقسیم می‌شود و هرکس با خرید سهام شرکت به سهام‌دار آن تبدیل می‌شود که به اندازه سهمش مالکیت نسبی آن را دارد و در منافع و مسئولیت‌ها به همان اندازه سهیم است. (ه) در تعاونی‌ها، توزیع سود احتمالی در پایان دوره به نسبت سرمایه هر عضو است.

(اقتصاد، انتخاب نوع کسب و کار، صفحه‌های ۱۳ تا ۲۰)

۷۴- گزینه «۳»

(مهروی ضیائی)

(الف) نیروی کار مازاد، بین دو صنعت تقسیم می‌شود. نیمی از کارگران مازاد به تولید کالای خودرو و نیمی دیگر به تولید کالای رایانه می‌پردازند، در این حالت از نقطه (D) به نقطه (B) جابه‌جا می‌شویم.

(ب) در نقطه (E) میزان تولید رایانه، ۶۰۰ واحد است، یعنی ۳۰۰ واحد بیشتر از تولید این کالا در نقطه (C). اما در نقطه (E) میزان تولید خودرو ۲۰۰ دستگاه می‌شود، یعنی ۲۰۰ دستگاه کمتر از نقطه (C). بنابراین هزینه فرصت تولید ۲۰۰ دستگاه خودروی بیشتر، ۳۰۰ واحد رایانه است که از تولید آن صرف نظر شده است.

(ج) زمانی که تقاضای مردم، برای محصول رایانه افزایش می‌یابد، بر روی منحنی مرز امکانات تولید به سمت چپ و بالا حرکت خواهیم کرد.

(د) نقاط خارج از منحنی مرز امکانات تولید مانند نقطه A غیرقابل دستیابی است و منابع کافی برای تولید آن وجود ندارد؛ بنابراین کشور صرفاً می‌تواند آرزوی رسیدن به آن را داشته باشد.

(اقتصاد، مرز امکانات تولید، صفحه‌های ۳۷ تا ۴۴)

۷۵- گزینه «۴»

(سارا شریفی)

بررسی قسمت «الف» گزینه‌ها:

گزینه «۱»: درست است.

گزینه «۲»: نادرست است. در مالیات بر درآمد، درآمد افراد و شرکت‌ها (و نه ثروت آنها) مبنای مالیات است. شاید بتوان گفت که مالیات بر درآمد اشخاص مهم‌ترین نوع مالیات است.

گزینه «۳»: درست است.

گزینه «۴»: نادرست است. در مالیات بر ارزش افزوده، مالیات پرداخت شده تولیدکنندگان قبلی از مالیات بر فروش بعدی کسر می‌شود؛ به عبارت دیگر کالا و خدمات واسطه‌ای از پرداخت مالیات معاف می‌شوند.

(ب) بیکاری اصطلاحاً: این نوع بیکاری شامل کسانی می‌شود که شغل قبلی خود را به دلایلی رها کرده و به امید یافتن شغلی بهتر در جست‌وجو هستند. همچنین شامل کسانی است که به تازگی در حال ورود به بازار کار هستند. این نوع بیکاری کوتاه‌مدت است و در همه کشورهای وجود دارد.

بیکاری ساختاری: بیکاری‌ای که ناشی از عدم تطبیق بین افراد جویای کار و انواع شغل‌های موجود به دلایلی از جمله عدم تطابق مهارت‌هاست. مثلاً نیروی کار ساده در اقتصاد وجود دارد؛ ولی نیروی کار متخصص مورد نیاز است.

بیکاری دوره‌ای: بیکاری‌ای که هنگام رکود اقتصادی رخ می‌دهد. در دوره رکود، تولید کاهش می‌یابد و به همین دلیل شرکت‌ها استخدام خود را متوقف می‌کنند یا بخشی از نیروهای خود را بیکار می‌کنند.

(ج) در حالت رکود اقتصادی که سطح تولید «کاهش» و بیکاری «افزایش» می‌یابد، معمولاً سیاست‌های «انبساطی» اعمال می‌شود.

(د) دوران قاجار - دوران حکومت پهلوی - بعد از پیروزی انقلاب اسلامی - دوران حکومت پهلوی - دوران حکومت پهلوی

(اقتصاد، ترکیبی، صفحه‌های ۶۰، ۶۱، ۶۲، ۶۳، ۸۷، ۱۰۳ و ۱۰۷ تا ۱۱۰)

۷۶- گزینه «۲»

(کتاب آبی)

الف) کشور انگلستان در سال ۱۷۰۱، قانون ممنوعیت واردات هر نوع پوشاک با ابریشم ایرانی یا هندی یا چینی را اعلام کرد.

ب) در اواخر قرن هجدهم و اوایل قرن نوزدهم، کشورهای آلمان، اروپای شرقی و ایالات متحده، تعرفه‌های حمایتی متعددی بر کالاهای وارداتی وضع کردند. (در جهت تقویت و حمایت از صنایع داخلی خود)

ج) در دهه ۷۰ قرن بیستم، ایالات متحده، مجدداً به سیاست‌های حمایت گرایانه در مقابل تجارت آزاد روی آورد.

(اقتصاد، تجارت بین‌الملل، صفحه ۷۴)

۷۷- گزینه «۳»

(نسرین معفری)

الف) در بازار هنگامی «کمبود عرضه (مازاد تقاضا)» اتفاق می‌افتد که قیمت از سطح قیمت تعادلی پایین‌تر باشد. در نتیجه، گروهی از مصرف‌کنندگان موفق به خرید کالای مورد نیاز خود نخواهند شد. در قیمت ۶۰۰۰ تومان بازار با مازاد تقاضا یا کمبود عرضه‌ای معادل ۲۰ کیلو (کیلو ۲۰ = ۴۰ - ۲۰) مواجه است.

ب) در قیمت ۱۲,۰۰۰ تومان، ۵۰ کیلو مرغ برای فروش عرضه شده است ولی تقاضاکنندگان تنها ۱۰ کیلو مرغ تقاضا دارند، در نتیجه خواهیم داشت:

قیمت هر واحد $\times$ حداکثر مقدار به فروش رفته = درآمد تولیدکنندگان

تومان $12,000 \times 10 = 120,000$ = درآمد تولیدکنندگان در قیمت ۱۲,۰۰۰ تومان

هزینه هر واحد $\times$ مقدار تولید شده = هزینه تولید

تومان $50 \times 1,000 = 50,000$ = هزینه تولید

هزینه - درآمد = سود تولیدکنندگان

تومان $120,000 - 50,000 = 70,000$ = سود تولیدکنندگان

پ)

در سطح قیمت ۸۰۰۰ تومان و مقدار ۳۰ کیلو تولیدکننده بیشترین دریافتی را دارد.

تومان $8,000 \times 30 = 240,000$ = بیشترین دریافتی

ت) با فرض ثابت بودن قیمت کالا، تقاضا برای کالای معمولی به صورت مثبت با درآمد ارتباط دارد. افزایش در درآمد سبب افزایش در مقدار تقاضای کالای

معمولی در هر قیمت می‌شود. بنابراین با افزایش درآمد افراد، در قیمت ۸۰۰۰ تومان، میزان تقاضای جامعه بیشتر از ۳۰ کیلو خواهد بود.

(اقتصاد، بازار پیست و چگونه عمل می‌کند؟، صفحه‌های ۵۰ تا ۵۳)

۷۸- گزینه «۲»

(نسرین معفری)

$1000 \times \frac{\text{جمعیت بیکار ۱۵ ساله و بیشتر}}{\text{جمعیت فعال ۱۵ ساله و بیشتر}} = \text{نرخ بیکاری}$

$$\Rightarrow 12 = \frac{3,317,400}{\text{جمعیت فعال}} \times 1000$$

$$\Rightarrow \text{نرخ بیکاری} = \frac{3,317,400 \times 1000}{12} = 27,645,000$$

$$\text{نفر} = \frac{27,645,000}{2} = 13,822,500 = \text{جمعیت فعال} \times \frac{1}{2} = \text{جمعیت زیر ۱۵ سال}$$

طبق فرض مسئله داریم:

جمعیت دانشجویان و دانش‌آموزان و کسانی که بالاتر از ۱۵ سال سن داشته ولی به خواسته خود کار نمی‌کنند = جمعیت غیرفعال = جمعیت بیکار

$$= 3,317,400 \text{ نفر}$$

جمعیت فعال + جمعیت غیرفعال = جمعیت ۱۵ سال و بالاتر

$$\text{نفر} = 3,317,400 + 27,645,000 = 30,962,400 = \text{جمعیت ۱۵ سال و بالاتر}$$

جمعیت زیر ۱۵ سال + جمعیت ۱۵ سال و بالاتر = جمعیت کل

$$\text{نفر} = 3,317,400 + 30,962,400 = 34,279,800$$

(اقتصاد، رکود، بیکاری و فقر، صفحه‌های ۸۵ و ۸۶)

۷۹- گزینه «۲»

(مهوری ضیائی)

الف) وسیله پس‌انداز و حفظ ارزش: شما نیازهای گوناگونی دارید که با پرداخت پول، آنها را برطرف می‌کنید. بعضی نیازها هر روزه و بعضی در طول زمان پیش می‌آید و فرد همواره باید مقداری پول را برای رفع نیازهای آینده خود نگهداری کند. علاوه بر هزینه‌های روزمره، برخی هزینه‌های غیرقابل پیش‌بینی نیز هست که در موقعیت‌های خاص پیش می‌آید.

ب) رشد اقتصادی یک هدف مشترک است، زیرا کشور را قادر می‌سازد کالاها و خدمات بیشتری تولید کند و گام مؤثری برای تأمین نیازها و خواسته‌های شهروندان خود بردارد.

ج) معایب حساب‌های سپرده سرمایه‌گذاری کوتاه‌مدت:

- این حساب‌ها نرخ سود کمتری نسبت به حساب‌های دیگر پس‌انداز دارند.

- نرخ سود این سپرده‌ها می‌تواند هم‌زمان با کاهش نرخ سود عمومی بانک‌ها کاهش یابد.

(اقتصاد، ترکیبی، صفحه‌های ۹۸، ۱۱۸ و ۱۵۴ و ۱۵۵)

۸۰- گزینه «۴»

(مهری ضیائی)

(الف)

= سهم ۲۰ درصد گروه‌های پردرآمد جامعه از درآمد ملی
 درصد $25 = 12 + 13 =$ سهم دهک دهم + سهم دهک نهم
 = سهم ۴۰ درصد گروه‌های کم‌درآمد جامعه از درآمد ملی
 سهم دهک چهارم + سهم دهک سوم + سهم دهک دوم + سهم دهک اول
 درصد $30 = 5 + 7 + 8 + 10 =$

(ب و ج)

$$\frac{10\% \text{ درصد بالا}}{40\% \text{ درصد پایین}} = \frac{13}{5+7+8+10} = \frac{13}{40} = 0.325$$

$$\frac{20\% \text{ درصد بالا}}{20\% \text{ درصد پایین}} = \frac{12+13}{5+7} = \frac{25}{12} = 2.08$$

مشاهده می‌شود که محاسبه توزیع درآمد به روش $\frac{10\% \text{ درصد بالا}}{40\% \text{ درصد پایین}}$ وضعیت توزیع درآمد را مناسب‌تر و روش $\frac{20\% \text{ درصد بالا}}{20\% \text{ درصد پایین}}$ وضعیت توزیع درآمد را نامناسب نشان می‌دهد، زیرا هر چقدر این نسبت بیشتر باشد توزیع درآمد در آن جامعه نامناسب‌تر است و بالعکس.

(اقتصاد، رشد و پیشرفت اقتصادی، صفحه‌های ۱۲۳ و ۱۲۴)

علوم و فنون ادبی (۱)

۸۱- گزینه «۲»

(عزیز الیاسی پور)

محتوای نثر در دوره سامانی بیشتر علمی است و گاهی نثرهای حماسی، تاریخی و دینی هم دیده می‌شوند. در سبک عراقی، نثر داستانی، تمثیلی و عرفانی رواج دارد.

توجه کنید که رواج اصطلاحات علمی و فنی در دوره عراقی، دلیل بر این نیست که محتوای اکثر متون این دوره، علمی است.

در مورد گزینه «۳» باید گفت «اطناب» مشخصاً در کتاب درسی ذیل ویژگی‌های نثر عراقی نیامده است، اما «آوردن مترادف‌ها و توصیفات فراوان» ویژگی‌ای است که اطناب در نثر را نتیجه می‌دهد و البته واضح است که ایجاز نثر دوره سامانی به هیچ وجه در نثر عراقی وجود ندارد.

(علوم و فنون ادبی (۱)، سبک‌شناسی، صفحه‌های ۶۴ و ۸۵)

۸۲- گزینه «۲»

(عزیز الیاسی پور)

در بیت گزینه «۲» که از منوچهری است، معشوق مقامی پایین دارد و شاعر به او هشدار می‌دهد و او را به نوعی تهدید می‌کند؛ بنابراین در این بیت با معشوق زمینی سبک خراسانی سروکار داریم. در ابیات دیگر گزینه‌ها، معشوق مقامی والا دارد و شاعر در برابر او متواضعانه سخن می‌گوید و گوش به فرمان اوست؛ پس این ابیات مربوط به سبک عراقی هستند. (بیت گزینه ۱ از سعدی، بیت گزینه ۳ از حافظ و بیت گزینه ۴ از مولاناست).

ضمناً در بیت گزینه «۲»، واژه «پار» از واژه‌های کهنی است که بیشتر در سبک خراسانی دیده می‌شوند.

(علوم و فنون ادبی (۱)، سبک‌شناسی، صفحه‌های ۶۳ و ۸۵)

۸۳- گزینه «۴»

(عزیز الیاسی پور)

استفاده از عبارت عربی در گزینه «۴»، متناسب با سبک دوره غزنوی و سلجوقی است. این عبارت از «کشف‌المحجوب» انتخاب شده است. عبارت‌های سایر گزینه‌ها، ویژگی‌های نثر دوره سامانی را دارند.

تشریح سایر گزینه‌ها:

گزینه «۱»: «زبان ساده، ایجاز، تکرار کلمه «زبان» - عبارت از مقدمه شاهنامه ابومنصوری انتخاب شده است.

گزینه «۲»: «زبان ساده، ایجاز، کاربرد شکل‌های کهن فعل ماضی استمراری (خواستی - برآوردی - روا گردانیدی) - عبارت از ترجمه تفسیر طبری است.

گزینه «۳»: «زبان ساده، تکرار کلمات (اندر وی - بسیار)، افزایش کاربرد نشانه جمع فارسی (ها) - عبارت مربوط به تاریخ بلعیمی است.

(علوم و فنون ادبی (۱)، سبک‌شناسی، صفحه‌های ۶۴ و ۶۵)

۸۴- گزینه «۲»

(فرهاد علی‌نژاد)

عبارت گزینه «۲» از تذکرةالاولیای عطار نیشابوری انتخاب شده است، ولی بقیه عبارات، قطعاتی از گلستان سعدی هستند. هر چهار عبارت در کتاب درسی ذکر شده‌اند، ولی با توجه به مفهوم عبارت دوم (عرفان و صحبت از محبوب آسمانی) نیز می‌توان تفکیکی میان عبارت گزینه «۲» و دیگر عبارات برقرار کرد.

(علوم و فنون ادبی (۱)، تاریخ ادبیات و سبک‌شناسی، صفحه‌های ۵۲، ۵۴ و ۵۵)

۸۵- گزینه «۳»

(یاسین موریان)

بیت گزینه «۳»، در وزن «مفتعلن مفتعلن فاعلن» سروده شده است.

تشریح سایر گزینه‌ها:

گزینه «۱»: فعولن فعولن فعولن فعل

گزینه «۲»: فاعلاتن فاعلاتن فاعلن

گزینه «۴»: مفاعیلن مفاعیلن فعولن

(علوم و فنون ادبی (۱)، موسیقی شعر، صفحه‌های ۶۹ و ۷۰)

۸۶- گزینه «۴»

(یاسین موریان)

در این بیت، در مجموع پنج هجای کشیده به‌کار رفته است: «هیچ»، «نیست»، «هیچ» در هیچکس، «ساب» در حساب و «رفت» در گرفت.

نکته مهم درسی:

هجاهای کشیده انتهای مصراع‌ها را همیشه بلند به‌حساب می‌آوریم.

تشریح سایر گزینه‌ها:

گزینه «۱»: «مرگ»، «شست» در خوش‌ست، «یات» در حیات و «قوت» در یاقوت‌فام = ۴ هجای کشیده

گزینه «۲»: «تند» در گفتند، «گشت» و «تیر» = ۳ هجای کشیده

گزینه «۳»: «قاش» در نقاش، «کار» در بیکار، «دست» و «دست» = ۴ هجای کشیده

(علوم و فنون ادبی (۱)، موسیقی شعر، صفحه‌های ۴۸ و ۴۹)

۸۷- گزینه «۴»

(سیدعلیرضا علویان)

در این بیت هیچ هجای کشیده‌ای به چشم نمی‌خورد. در گزینه «۱»، درخت (رخت)؛ در گزینه «۲»، است، امیر (میر) و کبیر (بیر) و در گزینه «۳»، عشق و دست هجای کشیده هستند.

نکته: هجای کشیده پایان مصراع و نیم مصراع، هجای بلند در نظر گرفته می‌شود.

(علوم و فنون ادبی (۱)، موسیقی شعر، صفحه ۴۸)

۸۸- گزینه «۴»

(کاتلم کاطمی)

(ب) جهان (دنیا)، جهان (جهنده): جناس همسان

(د) جان و جوان: جناس ناهمسان افزایشی

(علوم و فنون ادبی (۱)، بدیع لفظی، ترکیبی)

۸۹- گزینه «۴»

(کاتلم کاطمی)

واژه‌آرایی: تکرار واژه‌های نظام، شد، او / موازنه: مقابل هم قرار گرفتن کلمات هم‌وزن در هر دو مصراع / تشبیه: کار عالم چون نگار

تشریح گزینه‌های دیگر:

گزینه «۱»: تشبیه ندارد.

گزینه «۲»: موازنه ندارد.

گزینه «۳»: تشبیه ندارد.

(علوم و فنون ادبی (۱)، بیان و بدیع، ترکیبی)

۹۰- گزینه «۱»

(مسن اصفری)

مفهوم مشترک ابیات مرتبط: افسوس شاعر از گذر جوانی و فرارسیدن روزگار پیری

مفهوم بیت گزینه «۱»: در توصیف پیر و مرشدی نوری

(علوم و فنون ادبی (۱)، مفهومی، صفحه ۶۵)

جامعه‌شناسی (۱)

۹۱- گزینه «۴»

(آزیتا بیدری)

علاقه به پرورش گل خاص ← ذهنی و خرد

تصور جهانی بدون تبعیض ← نامحسوس و کلان

نگهداری از سالمندان ← عینی و کلان

امنیت اجتماعی ← کلان و ذهنی

(جامعه‌شناسی (۱)، زندگی اجتماعی، صفحه‌های ۲۷ و ۲۸)

۹۲- گزینه «۱»

(کتاب آبی)

- عضویت اعضای موجودات زنده و روابط و ساختار آن‌ها تکوینی است، یعنی براساس آگاهی و اراده اعضا به‌وجود نمی‌آیند و به همین دلیل با اراده اعضا تغییر نمی‌کنند.

- اعضا برای تأمین هدف مشترک خود، از چینش و نظم مناسب برخوردارند.

- اعضا برای حفظ و تداوم حیات موجود زنده، در ارتباط با یکدیگر عمل می‌کنند.

(جامعه‌شناسی (۱)، زندگی اجتماعی، صفحه‌های ۱۷ و ۱۸)

۹۳- گزینه «۲»

(آزیتا بیدری)

تکثیر در فرهنگ غرب ← آرمان باطل درون قلمرو واقعی

عقل و وحی ← دو ابزار مهم برای شناخت عقاید و ارزش‌ها

احترام به پدر و مادر در فرهنگ ایران ← آرمان حق درون قلمرو واقعی

استکبار و غلبه بر دیگر جوامع ← عقاید و ارزش‌های باطل

(جامعه‌شناسی (۱)، زندگی اجتماعی، صفحه‌های ۵۳، ۵۴، ۵۶ و ۵۸)

۹۴- گزینه «۲»

(ارغوان عبدالملکی)

- اقدام ملت فرانسه برای انقلاب نشان دهنده این است که انسان کنشگری فعال است و موجودی منفعل نیست.

- نظام سلطنتی فرانسه حکایت از جهانی دارد که توسط گذشتگان پدید آمده است.

- تغییر نظام سلطنتی بیانگر حرکت به سوی جهانی جدید است.

- ایده‌های عصر روشنگری بیانگر گسترش معرفت، آگاهی و اراده نوین است.

(پایه‌شناسی (۱)، زندگی اجتماعی، صفحه ۴۳)

۹۵- گزینه «۴»

(کتاب آبی)

برای این دانش آموز، یاد گرفتن درس‌ها، پیامد طبیعی و غیرارادی فعالیت اوست، اما پاسخ دادن به پرسش‌های امتحانی و دادن نمره قبولی (راهیابی به کلاس بالاتر) توسط معلم، پیامد ارادی کنش اوست که اولی به اراده خود او و دومی به اراده معلم، وابسته است. مطالعه کتاب درسی نیز کنش اوست.

(پایه‌شناسی (۱)، زندگی اجتماعی، صفحه ۷)

۹۶- گزینه «۳»

(فاطمه صفری)

دانش آموز: اجتماعی، اکتسابی و متغیر
باهوش: فردی، انتسابی و ثابت
سخت کوش: فردی، اکتسابی و متغیر
ایرانی: اجتماعی، انتسابی و ثابت

(پایه‌شناسی (۱)، هویت، صفحه‌های ۶۳ و ۶۴)

۹۷- گزینه «۲»

(فاطمه صفری)

تعارض فرهنگی همان شیوه زندگی ناسازگار با عقاید و ارزش‌های یک جهان اجتماعی است.

تحول جامعه نبوی به جامعه اموی، تحول فرهنگی منفی بود.

مرتاض شدن اشاره به جهان اجتماعی با فرهنگ دنیاگریز دارد.

(پایه‌شناسی (۱)، هویت، صفحه‌های ۹۱ تا ۹۳)

۹۸- گزینه «۲»

(آزیتا بیرقی)

طبقه سوم جامعه فئودالی غرب، طبقه‌ای از مردم عادی بودند که هویت منفی و پست داشتند. با ارزیابی اشراف با معیار فایده‌مندی آن‌ها را بی‌اعتبار ساختند و از نظر قانونی و اجتماعی از هیچ اهمیت و اعتباری برخوردار نبود.

(پایه‌شناسی (۱)، هویت، صفحه ۸۴)

۹۹- گزینه «۴»

(فاطمه صفری)

تشریح موارد نادرست:

الف) اقوام مختلف ایرانی با آنکه هویت‌های اجتماعی متفاوتی داشتند، در عقاید و ارزش‌های آیین زرتشت که با آموزه‌های اساطیری درآمیخته بود، هویت فرهنگی واحدی پیدا کردند.

ب) متفکران ایرانی از دهه سی به بعد، در نقد رویکرد تقلیدی به فرهنگ غرب و هویت‌های کاذبی که از این طریق ساخته می‌شد، آثاری با عناوینی نظیر غرب‌زدگی و بازگشت به خویشتن پدید آوردند.

د) سرزمین بعد جغرافیایی هویت جامعه را می‌سازد. افرادی که مدت زیادی با هم زندگی کرده‌اند، سرگذشت و سرنوشت مشترکی پیدا می‌کنند که به صورت خاطره جمعی و مشترک درمی‌آید و از نسلی به نسل دیگر انتقال می‌یابد. این خاطره در گذر زمان، متراکم و مستحکم می‌شود و بعد تاریخی هویت جامعه را می‌سازد.

(پایه‌شناسی (۱)، هویت، صفحه‌های ۱۰۴ تا ۱۰۷)

۱۰۰- گزینه «۲»

(ارغوان عبدالملکی)

- شکل‌گیری قدرت اجتماعی پیامد این است که انسان برای رسیدن به اهداف خود بتواند بر اراده دیگران تأثیر بگذارد و اراده و کار ارادی آنان را به خدمت بگیرد.

- انواع اشکال تبعیت: ۱- تبعیت با کراهت ۲- تبعیت با رضایت

- مشروعیت قدرت: قدرت براساس یک نظام عقیدتی و ارزشی خاصی اعمال شود.

(پایه‌شناسی (۱)، هویت، صفحه‌های ۱۱۷ تا ۱۱۹)

عربی زبان قرآن (۱)

۱۰۱- گزینه «۴»

(اسماعیل علی پور)

«تلك الحبة الصغيرة نمت»: آن دانه کوچک رشد کرد (رد گزینه‌های ۱ و ۳)
/ «صارت شجرة»: درختی شد (رد گزینه‌های ۱ و ۳) / «ذات غصون طويلة»: دارای شاخه‌هایی طولانی (صفت شجرة) (رد سایر گزینه‌ها) / «ثمرات نضرة»: میوه‌های تروتازه (رد گزینه ۲)

(ترجمه)

۱۰۲- گزینه «۳»

(ممر پهان بین- خاناتان)

«إن»: اگر، چنانچه (رد گزینه ۲) / «یفقد»: از دست بدهد (رد گزینه ۴) / «سرعته»: سرعتش، سرعت خود (رد گزینه ۴) / «تساقط»: پی‌درپی می‌افتند (رد گزینه‌های ۱ و ۲) / «الأسماك الّتی تحمل معه»: ماهیانی را که با خود حمل می‌کند (رد گزینه ۴) / «من الأعلى إلى الأسفل»: از بالا به پایین (رد گزینه‌های ۲ و ۴) / «تنتشر»: پخش (پراکنده) می‌شود (رد گزینه‌های ۱ و ۲).

(ترمیمه)

۱۰۳- گزینه «۴»

(مرتفی کاظم شیروردی)

دو فعل «طَلَبْتُ: خواسته شد» و «تُسْتَحْدَمُ: به کار گرفته شوند» مجهول می‌باشند.

بررسی سایر گزینه‌ها:

گزینه «۱»: کلمه «قَوْلٌ سخن» مفرد است.

گزینه «۲»: فعل «اسْتَعْفَرُوا: آمرزش بخواهید» امر است (چون عین الفعل آن کسر دارد).

گزینه «۳»: «نِقَائِلُ النَّفْطِ: نفتکش‌ها» جمع است.

(ترمیمه)

۱۰۴- گزینه «۴»

(ولی بریی- ابهر)

«غَیْبِيهَا» مثنی است که در این گزینه مفرد ترجمه شده است و نمی‌تواند صحیح باشد و باید به صورت (دو چشمش یا چشمانش) ترجمه شود. (ترجمه درست عبارت: آن آفتاب پرست می‌توانست که چشمانش را در جهت‌های مختلفی بچرخاند). دقت کنیم که اسم‌های مثنی هرگاه مضاف واقع شوند «نون» آن‌ها حذف می‌شود. در این گزینه «غَیْبِيْنِ» به ضمیر «ها» اضافه شده و نون آن حذف شده است.

(ترمیمه)

۱۰۵- گزینه «۴»

(پیروز وهان)

بندر: مکانی برای توقف کشتی‌ها و قایق‌ها (کشتی کوچک) و صادرات کالا

تشریح سایر گزینه‌ها:

گزینه «۱»: مهمان‌نواز: صفتی برای شخصی است که از طرف دیگران اکرام می‌شود و دیگران به او کمک می‌کنند.

گزینه «۲»: جشنواره: مراسمی است که برای انجام برنامه‌های مختلفی برگزار می‌شود که مردم در آن حضور نمی‌یابند.

گزینه «۳»: عشق: دانه‌ای است که کشاورز و باغبان آن را در مزرعه‌ها و باغ‌ها کشت می‌کنند و می‌کارند.

(واژگان)

۱۰۶- گزینه «۳»

(سیرمهر علی مرتضوی)

در گزینه «۳»، «مفعوله: الله» نادرست است؛ «وَعَدَ» فعل ماضی به معنی «وعدده داد» است، «الله» فاعل آن و ضمیر «نا» مفعول آن است. (ترجمه: .... گفتند این چیزی است که خدا به ما وعده داد).

(تلیل صرفی و اعراب)

۱۰۷- گزینه «۴»

(سیرمهر علی مرتضوی)

در گزینه «۴»، «مفرده: عادی، مؤنث» نادرست است؛ «عُدَاة» جمع مکسر «عادی» (به معنی: دشمن) است و مذکر محسوب می‌شود.

(تلیل صرفی و اعراب)

۱۰۸- گزینه «۲»

(اسماعیل علی پور)

«انتبهوا» فعل ماضی ثلاثی مزید از باب «افتعال» است و سه حرف اصلی آن «ن ب ه» می‌باشد.

بررسی سایر گزینه‌ها:

گزینه «۱»: «تَحَوَّلَ» فعل مضارع از باب تفعیل است (از آن‌جا که بعد از آن مفعول (النفط) آمده پس نمی‌تواند «تَحَوَّلَ» و ماضی باب تفعیل باشد).

گزینه «۳»: «تُعَاقِبُ» فعل مضارع از باب مفاعلة است.

گزینه «۴»: «اسْتَلَمْتُ» فعل ماضی از باب افتعال است و سه حرف اصلی آن «س ل م» می‌باشد.

(قواعد فعل)

۱۰۹- گزینه «۱»

(اسماعیل علی پور)

«القرآن» مفعول و منصوب است / «أَحَدٌ» فاعل و مرفوع است.

نظایر سایر گزینه‌ها:

گزینه «۲»: «الطالبان» مفعول است پس باید منصوب باشد و علامت نصب در اسم مثنی «ین» است: «الطالبین»

گزینه «۳»: «المجدین» صفت «عمّال» است پس باید مرفوع باشد و علامت رفع در جمع سالم مذکر «ون» است: «المجدون»

گزینه «۴»: «غصون» فاعل و مرفوع است اما دقت کنید که جمع مکسر است و نه جمع سالم مذکر پس حرف آخر آن باید ضمّه داشته باشد: «غصون»

(قواعد اسم)

۱۱۰- گزینه «۳»

(مفرد علی کافمی نهم آبروی)

در گزینه «۳»، «بموطنه» به صورت «در وطنش» ترجمه می‌شود. (ترجمه عبارت: این مرد درگذشت و در وطن اصلی‌اش دفن شد!)
در سایر گزینه‌ها، حرف جرّ «ب» به صورت «به» ترجمه می‌شود.

(انواع هملاط)

منطق

۱۱۱- گزینه «۴»

(حسن صدری)

در گزینه «۴» خانه دلالت مطابقی دارد و منظور خود خانه است. در گزینه‌های دیگر دلالت‌ها التزامی و تضمنی (به معنای اعضای خانه، دیوارهای خانه و فضای داخل خانه) هستند.

(منطق، لفظ و معنا، صفحه‌های ۱۴ و ۱۵)

۱۱۲- گزینه «۲»

(کیمیا طهماسبی)

مفاهیم جزئی: ویلیام جیمز - این دانش آموز کوشا
مفاهیم کلی: دخترخاله من - مدیر این آموزشگاه - خانه چوبی

(منطق، مفهوم و مصداق، صفحه‌های ۲۰ و ۲۱)

۱۱۳- گزینه «۴»

(حسن صدری)

در صورتی که رابطه عموم و خصوص من وجه برقرار باشد، یعنی تعریف ما تنها بخشی از مفاهیم مورد نظر را پوشش می‌دهد، نه همه آن‌ها را (جامع نیست) و بخشی از مصداق بی‌ارتباط را نیز دربرمی‌گیرد (مانع نیست).

(منطق، اقسام و شرایط تعریف، صفحه ۳۵)

۱۱۴- گزینه «۱»

(کیمیا طهماسبی)

تنها در صورتی که بنا بر وجود شابهتی جزئی سایر احکام دو امر را بدون هیچ مبنایی یکسان فرض بگیریم مغالطه تمثیل ناروا رخ می‌دهد، نه اینکه هر استقرای تمثیلی یک مغالطه تمثیل ناروا باشد.

(منطق، اقسام استرلال استقرایی، صفحه‌های ۴۲ و ۴۳)

۱۱۵- گزینه «۲»

(نیم پواهری)

یک قضیه هنگامی شخصیه است که درباره یک مجموعه مشخص سخن می‌گوییم. در این حالت محمول به کل مجموعه نسبت داده شده است نه به

تک‌تک افراد آن. برای یافتن محصوره یا شخصیه بودن قضایای حملی تنها نگاه کردن به موضوع قضیه کافی نیست و روش صحیح به این شکل است:
اگر محمول تنها یک‌بار بر کل موضوع حمل شد، قضیه شخصیه است (مانند گزینه ۲). اما اگر محمول چند بار، (در هر بار) بر هر یک از اعضای موضوع حمل شد، قضیه ما شخصیه نبوده و محصوره است (مانند گزینه‌های ۱ و ۳ و ۴).

(منطق، قضیه حملی، صفحه ۵۸)

۱۱۶- گزینه «۴»

(حسن صدری)

در دو رابطه تضاد و تناقض هیچگاه امکان ندارد دو طرف قضیه صادق باشند. (منطق، امکام قضایا، صفحه‌های ۶۳ و ۶۴)

۱۱۷- گزینه «۴»

(نیم پواهری)

در گزینه‌های «۱»، «۲» و «۳» ایهام انعکاس وجود دارد، ولی در گزینه «۴» مغالطه‌ای وجود ندارد.

توضیح این که بحث صدق و کذب به مغالطه ربطی ندارد. در گزینه‌های «۱» و «۳» سالبه جزئی به سالبه جزئی عکس شده و در گزینه «۲» موجبه کلی به موجبه کلی عکس شده است که مغالطه ایهام انعکاس است. ولی در گزینه «۴» موجبه کلی به موجبه جزئی عکس شده است که مغالطه نیست.

(منطق، امکام قضایا، صفحه‌های ۶۷ تا ۶۹)

۱۱۸- گزینه «۲»

(کیمیا طهماسبی)

کیف جمله علامت دامنه مصادیق «محمول قضیه» را تعیین می‌کند. صورت سؤال به عبارتی دیگر می‌شود اینکه در کدام شکل قیاس اقترازی حد وسط در هر دو مقدمه محمول است که جواب شکل دوم می‌باشد.

(منطق، قیاس اقترازی، صفحه‌های ۷۳ و ۷۴)

۱۱۹- گزینه «۲»

(نیم پواهری)

تشریح سایر گزینه‌ها:

گزینه «۱»: حد وسط در هر دو مقدمه علامت منفی دارد.

گزینه «۳»: هر دو مقدمه سالبه هستند.

گزینه «۴»: محمول نتیجه (دارای موتور) دارای علامت مثبت است اما در مقدمه دوم علامت آن منفی است.

(منطق، قیاس اقترازی، صفحه‌های ۷۴ و ۷۷)

۱۲۰- گزینه «۱»

(حسن صدری)

در مغالطه مسموم کردن چاه، فرد مغالطه‌گر بدون ذکر دلیل، تنها ویژگی‌های ناشایست و نامناسبی را به یک نظریه یا پیروان آن نسبت می‌دهد تا هیچ‌کس جرئت نکند به آن نظر توجه کند یا آن را بپذیرد.

در اینجا هم نویسنده این کتاب، روی جلد کتاب خود، به مخالفان مطالعه آن، بدون کوچک‌ترین توضیحی لقب خیانتکار داده است.

(منطق، سنسگری در فکر، صفحه ۱۰۸)

ریاضی و آمار (۳)

۱۲۱- گزینه «۱»

(ابوالفضل بهاری)

چون می‌خواهیم اعداد کوچکتر از ۸۰۴۲ باشند، یکبار حالتی را حساب می‌کنیم که هزارگان ۸ باشد و بار دیگر حالتی را محاسبه می‌کنیم که هزارگان غیر ۸ باشد.

$$۸ = \text{هزارگان} : \frac{1}{\{8\}} \times \frac{1}{\{0\}} \times \frac{2}{\{2,3\}} \times \frac{4}{4} = ۸$$

$$\bullet \text{ هزارگان غیر } ۸ \text{ و } ۰ : \frac{5}{5} \times \frac{6}{6} \times \frac{5}{5} \times \frac{4}{4} = ۶۰۰$$

$$\text{طبق اصل جمع} \rightarrow ۶۰۰ + ۸ = ۶۰۸$$

(ریاضی و آمار (۳)، آمار و احتمال، صفحه‌های ۲ تا ۳)

۱۲۲- گزینه «۳»

(ابوالفضل بهاری)

$$C(n, 4) = \frac{n!}{4!(n-4)!} = \frac{n(n-1)(n-2)(n-3)}{4!}$$

$${}^2P(n-1, 3) = 2 \left(\frac{(n-1)!}{(n-1-3)!} \right)$$

$$\Rightarrow 2 \left(\frac{(n-1)(n-2)(n-3)(n-4)!}{(n-4)!} \right)$$

$$= 2((n-1)(n-2)(n-3))$$

$$\frac{n(n-1)(n-2)(n-3)}{4!} = 2((n-1)(n-2)(n-3))$$

$$\Rightarrow \frac{n}{4!} = 2 \Rightarrow n = 2(4!) = 48$$

$$\Rightarrow n = 48$$

$$\text{مطلوب سؤال} : (n-43)! \Rightarrow (48-43)! \Rightarrow 5! = 120$$

(ریاضی و آمار (۳)، آمار و احتمال، صفحه‌های ۵ تا ۱۱)

۱۲۳- گزینه «۲»

(ابوالفضل بهاری)

این ۶ نفر به $۷۲۰ = 6! = ۷۲۰$ حالت می‌توانند کنار یکدیگر قرار بگیرند.

از اصل متمم استفاده می‌کنیم، یعنی ابتدا تعداد حالت‌هایی که ۲ معلم کنار هم قرار بگیرند را محاسبه می‌کنیم:

$$\underline{M_1} \underline{M_2} \underline{d_1} \underline{d_2} \underline{d_3} \underline{d_4} \Rightarrow 5! \times 2! = 240$$

$$\text{تعداد حالت‌های مطلوب} = 720 - 240 = 480$$

(ریاضی و آمار (۳)، آمار و احتمال، صفحه‌های ۲ تا ۸)

۱۲۴- گزینه «۲»

(امیرضا زاکر زاده)

از آنجا که $۰! = 1$ و $1! = 1$ هستند، داریم:

$$4x^2 - 3x = 0 \Rightarrow x(4x - 3) = 0 \Rightarrow \begin{cases} x = 0 \\ 4x - 3 = 0 \Rightarrow x = \frac{3}{4} \end{cases}$$

$$4x^2 - 3x = 1 \Rightarrow 4x^2 - 3x - 1 = 0 \xrightarrow{a+b+c=0} \begin{cases} x = 1 \\ x = \frac{c}{a} = -\frac{1}{4} \end{cases}$$

$$1 - \left(-\frac{1}{4}\right) = \frac{5}{4} = 1/25$$

(ریاضی و آمار (۳)، آمار و احتمال، صفحه‌های ۵ و ۶)

۱۲۵- گزینه «۲»

(پور زنگنه قاسم آباری)

7 نفر به $7!$ حالت می‌توانند کنار یکدیگر بنشینند، پس $n(S) = 7!$

در پیشامد خواسته شده صندلی سوم یکی از دو نفر جواد یا مهدی باید نشسته باشد؛ پس:

صندلی سوم دو حالت دارد (جواد یا مهدی) و 6 صندلی دیگر $6!$ حالت:

$$n(A) = 2 \times 6!$$

$$\Rightarrow P(A) = \frac{2 \times 6!}{7!} = \frac{2}{7}$$

(ریاضی و آمار (۳)، آمار و احتمال، صفحه‌های ۱۳ تا ۲۱)

۱۲۶- گزینه «۳»

(امیر ممبریان)

ابتدا تعداد اعضای فضای نمونه را به دست می‌آوریم:

$$n(S) = 7!$$

برای به دست آوردن تعداد اعضای پیشامد، شمارش حالات نامطلوب ساده‌تر است. بنابراین این سؤال را از اصل متمم حل می‌کنیم:

کل حالات قرارگیری 7 نفر در کنار هم، $7!$ است.

حالات نامطلوب آن است که بین 2 خواننده هیچ بازیگری قرار نگیرد که شامل 2 حالت است:

(الف) 2 خواننده در کنار یکدیگر باشند: $2! \times 6!$

(ب) بین 2 خواننده یک نویسنده قرار گیرد: $2! \times 5!$

تعداد حالات مطلوب برابر است با: $7! - 2! \times 6! - 2! \times 5!$

$$= 5!(6 \times 7 - 2 \times 6 - 2) = 5!(42 - 12 - 2) = 5! \times 28$$

$$\Rightarrow P(A) = \frac{5! \times 28}{7!} = \frac{28}{7 \times 6} = \frac{28}{42} = \frac{2}{3}$$

(ریاضی و آمار (۳)، آمار و احتمال، صفحه‌های ۱۳ تا ۲۱)

علوم و فنون ادبی (۳)

(رضا نوروزیگی)

۱۳۱- گزینه «۲»

بررسی گزینه‌های نادرست:

گزینه «۱»: پرچمدار بازگشت ادبی و شاخص‌ترین شاعر آن دوره «صبای کاشانی» است.

گزینه «۳»: یکی از دلایلی که ایرج‌میرزا را نمی‌توان در ردیف شاعران آزادی‌خواه مشروطه قرار داد، همین جایگاه خانوادگی اوست و دلیل دیگر هم تفکرات شخصی‌اش.

گزینه «۴»: مجله «نوبهار» به مدیریت ملک‌الشعرای بهار چاپ شد. میرزا یوسف‌خان اعتصامی نشریه «بهار» را منتشر کرد.

(علوم و فنون ادبی (۳)، تاریخ ادبیات، صفحه‌های ۱۴ و ۱۶ تا ۱۸)

(فرهاد علی‌نژاد)

۱۳۲- گزینه «۴»

«خداوندنامه» مثنوی حماسی فتحعلی‌خان صبا کاشانی است.

«تاریخ تطور نظم فارسی» نوشته محمدتقی بهار (ملک‌الشعرا) است.

«سه تابلوی مریم» (ایده‌آل)، نمایش‌نامه‌ای منظوم و مهم‌ترین اثر میرزاده عشقی است.

«شمس‌الدین و قمر» رمانی نوشته میرزا حسن‌خان بدیع است که از دیگر آثار او می‌توان به «داستان باستان» اشاره کرد.

(علوم و فنون ادبی (۳)، تاریخ ادبیات، صفحه‌های ۱۳ و ۱۶ تا ۱۹)

(فرهاد علی‌نژاد)

۱۳۳- گزینه «۲»

بیت صورت سؤال، سروده ادیب‌الممالک فراهانی است و توضیح گزینه «۲» نیز درباره او صدق می‌کند. هرچند با دانستن شاعر بیت، پاسخ سؤال مشخص می‌شود، اما گزینه‌های دیگر را هم بررسی می‌کنیم.

تشریح سایر گزینه‌ها:

گزینه «۱»: تنها اثر قابل توجه تاریخی در دوره مشروطه، «تاریخ بیداری ایرانیان» به قلم ناظم‌الاسلام کرمانی است.

گزینه «۳»: توضیح درباره عارف صدق می‌کند اما بیت صورت سؤال سروده او نیست.

گزینه «۴»: فرخی از پیشگامان ساده‌نویسی نثر محسوب نمی‌شود.

(علوم و فنون ادبی (۳)، تاریخ ادبیات و سبک‌شناسی، صفحه‌های ۱۶ تا ۱۸، ۲۰ و ۲۷)

(کاظم کاشانی)

۱۳۴- گزینه «۳»

وزن بیت: مفاعلهن فاعلاتن مفاعلهن فاعلهن (ناهمسان)

۱۲۷- گزینه «۱»

(سعیر عزیزقانی)

تعداد کل حالت‌های پرتاب سه تاس:

$$n(S) = 6^3 = 216$$

تعداد حالت‌های زوج آمدن سه تاس:

$$n(A) = \begin{matrix} \text{حالت زوج در هر تاس} \\ \uparrow \\ 3 \end{matrix} \times 3 \times 3 = 27$$

$$\Rightarrow P(A) = \frac{n(A)}{n(S)} = \frac{27}{216} = \frac{1}{8}$$

(ریاضی و آمار (۳)، آمار و احتمال، صفحه‌های ۱۴ تا ۲۱)

۱۲۸- گزینه «۳»

(مهمر بفرایی)

ابتدا مقدار $n(S)$ را به دست می‌آوریم:

$$n(S) = \binom{7}{3} = \frac{7!}{4! \times 3!} = \frac{7 \times 6 \times 5}{3 \times 2 \times 1} = 35$$

حال متمم پیشامد خواسته شده یعنی حالتی که هر سه مهره خارج شده آبی باشند را به دست می‌آوریم:

$$n(A') = \binom{4}{3} = \frac{4!}{1! \times 3!} = 4$$

$$\Rightarrow P(A') = \frac{4}{35}$$

$$\xrightarrow{\text{پیشامد مطلوب}} P(A) = 1 - \frac{4}{35} = \frac{31}{35}$$

(ریاضی و آمار (۳)، آمار و احتمال، صفحه‌های ۲۱ تا ۲۷)

۱۲۹- گزینه «۲»

(مهمر بفرایی)

با توجه به بلندی مستطیل (طول مستطیل) مقدار میانگین برابر است با $4k + 4$ و از طرفی طبق صورت سؤال برابر ۴۰ است در نتیجه:

$$4k + 4 = 40 \Rightarrow k = 9$$

بلندی میله برابر انحراف معیار است. بنابراین:

$$\sigma = 5k - 1 - 40 = 5k - 41$$

$$\xrightarrow{k=9} \sigma = 5 \times 9 - 41 = 4$$

$$\Rightarrow \sigma^2 = 4^2 = 16$$

(ریاضی و آمار (۳)، آمار و احتمال، صفحه‌های ۳۵ تا ۳۷)

۱۳۰- گزینه «۳»

(امیر زاندوز)

موارد (الف)، (ب) و (پ) درست هستند.

در مورد (ت) در گام چهارم به گزارش معیارها و ارائه نمودارها و دیگر نتایج آماری می‌پردازیم.

(ریاضی و آمار (۳)، آمار و احتمال، صفحه‌های ۳۴ تا ۳۷)

وزن سایر ابیات:

گزینۀ «۱»: مفاعیلن فعلاتن مفاعیلن فعلاتن (همسان دولختی)

گزینۀ «۲»: مفاعیلن مفاعیلن مفاعیلن مفاعیلن (همسان تک پایه‌ای)

گزینۀ «۴»: مفتعلن مفاعیلن مفتعلن مفاعیلن (همسان دولختی)

(علوم و فنون ادبی (۳)، موسیقی شعر، ترکیبی)

۱۳۵- گزینۀ «۴»

بیت، در وزن «مفتعلن فاعلات مفتعلن فع» سروده شده است.

(علوم و فنون ادبی (۳)، موسیقی شعر، صفحه ۲۴)

۱۳۶- گزینۀ «۲»

(سیدعلیرضا علویان)

وزن این بیت «مفعول مفاعیل مفاعیل فعولن» یا «مستفعل مستفعل مستفعل مستفعل» است. تقطیع بیت:

(مصراع ۱: بگ ذار / ک بر شاخ / ی این صبح / د لا ویز) ..... (مصراع ۲:

بن شی ن / م عَز عشق / س رُو دی ب / س ر ا یم)

(علوم و فنون ادبی (۳)، موسیقی شعر، صفحه ۲۶)

۱۳۷- گزینۀ «۳»

(کاکظم کاکظمی)

در این بیت هیچ تلمیحی به کار نرفته است و واژه «خلیل» در معنای «دوست» اشاره‌ای به داستان حضرت ابراهیم (ع) ندارد.

تشریح گزینه‌های دیگر:

گزینۀ «۱»: به داستان بیرون رانده شدن حضرت آدم (ع) از بهشت اشاره دارد.

گزینۀ «۲»: به داستان سرد شدن آتش نمرود بر حضرت ابراهیم (ع) به اذن خداوند اشاره دارد.

گزینۀ «۴»: به داستان حضرت موسی (ع) و رسیدن ندای حق تعالی به او در جانب راست کوه طور و نمایان شدن آتش (نور) بر درختی در آنجا اشاره دارد.

(علوم و فنون ادبی (۳)، بریع معنوی، صفحه‌های ۳۱ و ۳۲)

۱۳۸- گزینۀ «۴»

(سیدعلیرضا علویان)

این بیت از خواجهی کرمانی و فاقد تضمین می‌باشد که حافظ به تأثیر از آن، بیت «آنان که خاک را به نظر کیمیا کنند // آیا بود که گوشه چشمی به ما کنند» را سروده است.

تشریح سایر گزینه‌ها:

گزینۀ «۱»: بیت سروده علی اکبر باغی تبار است که مصراع اول آن تضمین از مسعود سعد سلمان می‌باشد.

گزینۀ «۲»: بیت سروده غلامرضا طریقی است که عبارت «در نمازم خم ابروی تو» تضمین از حافظ است.

گزینۀ «۳»: بیت از شهریار می‌باشد که مصراع اول آن وام گرفته از حافظ است.

نکته: در ابیاتی که تضمین دارند، معمولاً از تفاوت‌های زبانی و سبکی مصراع‌های بیت می‌توان دریافت که بیت تضمین دارد؛ مانند بیت گزینۀ «۱».

(علوم و فنون ادبی (۳)، بریع معنوی، صفحه‌های ۳۳ و ۳۴)

۱۳۹- گزینۀ «۱»

(یاسین مهریان)

تلمیح: اشاره دارد به دل‌باختگی وامق و عذرا به یکدیگر و گریه شدید وامق در غم فراق / تشبیه: ابری که باران می‌بارد، به چشم وامق که از آن اشک می‌آید، مانند شده است.

تشریح سایر گزینه‌ها:

گزینۀ «۲»: تلمیح: اشاره دارد به ماجرای گم‌شدن حضرت موسی در بیابان و این‌که وی نوری را آتش می‌پنداشت. / فاقد تشبیه «چو» در این بیت، حرف ربط است.

گزینۀ «۳»: تلمیح: اشاره دارد به حکومت عظیم حضرت سلیمان / فاقد تشبیه

گزینۀ «۴»: فاقد تلمیح / تشبیه: دلبر شیرین‌سخن به غنچه مانند شده است.

(علوم و فنون ادبی (۳)، بریع معنوی، ترکیبی)

۱۴۰- گزینۀ «۳»

(فرهاد علی‌نژاد)

در بیت «الف»، شاعر دقیقاً مفهوم اشتیاق به وصال را بیان می‌کند. در بیت «ج»، شاعر چهره یار را مانند باغ و گلستانی می‌داند که در صورت وصال، بر او رخ می‌نماید. در بیت «ه» نیز شاعر عیش بدون حضور یار را نمی‌پسندد و شادی و عیش خود را به وصال یار و حضور او گره می‌زند.

تشریح ابیات دیگر:

(ب) شکایت از فراق و هجران یار و سوختن در آتش عشق او

(د) ستایش جمال و زیبایی معشوق

(علوم و فنون ادبی (۳)، مفهوم، صفحه‌های ۲۲، ۲۴ و ۲۸)

عربی، زبان قرآن (۳)

۱۴۱- گزینه «۲»

(سیر مفعولی مرتضوی)

«لا علم لنا»: هیچ دانشی نداریم (رد گزینه ۱) / «إلّا»: جز (رد گزینه‌های ۱ و ۳) / «ما»: آن چه، آن چیزی که (رد گزینه ۳) / «علّمنا»: به ما یاد دادی (رد گزینه‌های ۱ و ۴)

(ترجمه)

۱۴۲- گزینه «۳»

(رضا معصومی)

«أ تزعم»: آیا گمان می‌کنی / «أنک»: که تو / «جرم صغیر»: جرم ناچیزی هستی (رد سایر گزینه‌ها) / «فیک»: در تو / «انطوی»: به هم پیچیده شده است (رد گزینه‌های ۱ و ۲) / «العالم الأكبر»: دنیای بزرگتر (رد گزینه‌های ۲ و ۴)

(ترجمه)

۱۴۳- گزینه «۲»

(نوبیر امساکلی)

«لا تمیتوا»: (فعل نهی مخاطب) نمیرانید (رد گزینه ۱) / «القلوب»: دل‌ها را (رد گزینه ۳) / «كثرة الطّعام و الشّراب»: فراوانی غذا و نوشیدنی (رد گزینه ۳) / «یومت»: می‌میرد (رد گزینه ۴) / «كالزّرع»: همانند کشت (رد گزینه‌های ۱ و ۴) / «إذا»: هرگاه، اگر (رد گزینه ۱) / «كثّر»: (در اینجا) زیاد شود (رد گزینه‌های ۱ و ۳) / «الماء»: آب

(ترجمه)

۱۴۴- گزینه «۳»

(سیر مفعولی مرتضوی)

در گزینه «۳»، «إنّما» به معنی «فقط، تنها» است که نادرست ترجمه شده است. دقت کنید «إنّ» از حروف مشبّهة بالفعل و به معنی «قطعاً، همانا» است، اما «إنّما» به معنی «فقط، تنها» به کار می‌رود.

(ترجمه)

۱۴۵- گزینه «۱»

(نوبیر امساکلی)

«هیچ چیزی .... نیست»: («لا» نفی جنس) لا شیء (رد گزینه‌های ۲ و ۳) / «بهتر از»: أحسن من (رد گزینه‌های ۲ و ۴) / «بخشش»: العفو / «در هنگام توانمندی»: عند القُدرة (رد گزینه ۳)

(ترجمه)

۱۴۶- گزینه «۳»

(سیر مفعولی مرتضوی)

رسانا: ماده‌ای که مانع عبور جریان برق یا مانند آن می‌شود! (نادرست)

تشریح گزینه‌های دیگر:

گزینه «۱»: گوشت: قسمتی از بدن که روی استخوان قرار دارد! (درست)

گزینه «۲»: بیماری: درد و متضاد آن سلامتی است! (درست)

گزینه «۴»: گرسنه: کسی که احساس نیاز شدیدی به خوردن غذا می‌کند! (درست)

(واژگان)

۱۴۷- گزینه «۳»

(نوبیر امساکلی)

با توجه به مفهوم عبارت، «لیت (کاش)» برای جای خالی مناسب نیست، می‌توان از حرف مشبّه «إنّ (قطعاً)» استفاده کرد. (ترجمه عبارت: قطعاً زمین اطراف خورشید فروزان می‌چرخد!)

(انواع جملات)

۱۴۸- گزینه «۱»

(همیدرضا قائد امینی)

در گزینه «۱»، «إنّ» ادات شرط است و نباید آن را با حروف مشبّهة بالفعل اشتباه بگیریم. در سایر گزینه‌ها به ترتیب: «لیت، لکن، إنّ و لعلّ» از حروف مشبّهة بالفعل هستند.

نکته مهم درسی: «إنّ» و «أنّ» از حروف مشبّهة بالفعل هستند، اما «إنّ» (اگر) از ادوات شرط است و «أنّ» (که) نیز از حروفی است که بر سر فعل مضارع می‌آیند. باید مراقب باشیم آن‌ها را با حروف مشبّهة بالفعل اشتباه نگیریم.

(انواع جملات)

۱۴۹- گزینه «۴»

(سیر مفعولی مرتضوی)

در گزینه «۴»، «لا» بر سر اسم نکره «خوف» آمده و از نوع نفی جنس است. (ترجمه: هیچ ترسی از دشمنان نادان نیست!)

دقت کنید برای یافتن «لا» نفی جنس، به دنبال حرف «لا» می‌گردیم که بر سر یک اسم نکره آمده باشد و معنای «هیچ .... نیست» بدهد.

(انواع جملات)

۱۵۰- گزینه «۲»

(سیر مفعولی مرتضوی)

صورت سؤال، گزینه‌ای را می‌خواهد که در آن، خبر حروف مشبّهة بالفعل، یک فعل نباشد.

در گزینه «۲»، «كأنّ» از حروف مشبّهة بالفعل، «إرضاء» اسم آن و «غایة» خبر آن است. دقت کنید فعل «لا تُدرک» جمله وصفیه برای اسم نکره قبل از خود است.

تشریح گزینه‌های دیگر:

گزینه ۱: «لعل» از حروف مشبّهة بالفعل، «المطر» اسم آن و «ینزل» خبر آن است.

گزینه ۳: «إن» از حروف مشبّهة بالفعل، «الله» اسم آن و «یُحِبُّ» خبر آن است.

گزینه ۴: «لیت» از حروف مشبّهة بالفعل، ضمیر متصل «ی» اسم آن و «کنت» خبر آن است.

(انواع یملات)

فلسفه دوازدهم

۱۵۱- گزینه ۳»

(مفهم رضایی بقا)

با توجه به اینکه بشر، حیوان و ناطق، همان ذات و حقیقت انسان است، پس حمل آن‌ها بر انسان نیازی به دلیل ندارد.

اما از آنجا که حمل موجود و مخلوق بر انسان نیازمند دلیل است، پس قضایای «انسان موجود است» با «انسان مخلوق است» قابل مقایسه است.

(فلسفه دوازدهم، هستی و پیستی، صفحه‌های ۷)

۱۵۲- گزینه ۴»

(مفهم رضایی بقا)

یکی از فیلسوفان بزرگ اروپا به نام «توماس آکوئیناس» که با فلسفه ابن‌سینا آشنا بود، اصل مغایرت وجود و ماهیت را در اروپا گسترش داد. او فلسفه تومیسیم را در اروپا پایه‌گذاری نمود که بیشتر متکی به دیدگاه‌های ابن‌سینا و تا حدودی ابن‌رشد، دیگر فیلسوف مسلمان بود.

(فلسفه دوازدهم، هستی و پیستی، صفحه‌های ۶ و ۷)

۱۵۳- گزینه ۳»

(مفهم رضایی بقا)

از آنجا که ذات و حقیقت مثلث و سه‌ضلعی یکسان است، یعنی سه‌ضلعی بیان‌کننده ذات و حقیقت مثلث است، پس حمل سه‌ضلعی بر مثلث در قضیه «مثلث سه‌ضلعی است» نیاز به دلیل ندارد.

(فلسفه دوازدهم، هستی و پیستی، صفحه‌های ۵ و ۷)

۱۵۴- گزینه ۳»

(مفهم رضایی بقا)

در حال حاضر، همه اشیا یی که موجودند، «واجب‌الوجود» هستند، اما به واسطه علت‌هایشان، نه به واسطه خودشان. به عبارت دیگر این‌ها «واجب‌الوجود بالغیر» هستند.

(فلسفه دوازدهم، همان ممکنات، صفحه ۱۲)

۱۵۵- گزینه ۲»

(مفهم رضایی بقا)

در رابطه امکانی، میان بودن یا نبودن حالت تساوی وجود دارد که به کمک علت، کفه بودن سنگین‌تر می‌شود. قضیه «دیوار خانه ما سفید است». رابطه امکانی دارد. قضیه «عدد نه زوج است». یک قضیه امتناعی و محال است.

(فلسفه دوازدهم، همان ممکنات، صفحه‌های ۹ و ۱۱)

۱۵۶- گزینه ۴»

(مفهم رضایی بقا)

امکان وجود «دریایی از جیوه» وجود دارد، گرچه در حال حاضر چنین چیزی موجود نباشد. اما امکان وجود «مربع پنج‌ضلعی» محال است، زیرا مربع ضرورتاً باید فقط چهار ضلع مساوی داشته باشد.

(فلسفه دوازدهم، همان ممکنات، صفحه ۱۱)

۱۵۷- گزینه ۲»

(مفهم رضایی بقا)

فلاسفه مسلمان می‌گویند، ذهن انسان نمی‌پذیرد که یک چیز هم موجود باشد و هم موجود نباشد. این قاعده را منطق‌دانان و فیلسوفان، اصل امتناع اجتماع نقیضین نامیده‌اند. انسان براساس این اصل، درمی‌یابد که پدیده‌ها خود به خود به وجود نمی‌آیند؛ زیرا اینکه چیزی خودش به وجود بدهد، به معنای آن است که چیزی که نیست، قبلاً باشد تا بتواند خودش را به وجود بیاورد و این، همان اجتماع نقیضین است که محال بودن آن بدیهی است.

(فلسفه دوازدهم، همان علی و معلولی، صفحه ۱۷)

۱۵۸- گزینه ۳»

(مفهم رضایی بقا)

اصل «وجوب‌بخشی علت به معلول»، جهان را تابع رابطه‌ای ضروری و حتمی نشان می‌دهد؛ به گونه‌ای که اگر علت با تمام حقیقت خود تحقق یافت، یقین پیدا می‌کنیم که تحقق معلول نیز ضروری و حتمی می‌شود و وجود آن، وجوب پیدا می‌کند.

(فلسفه دوازدهم، همان علی و معلولی، صفحه ۲۰)

۱۵۹- گزینه ۴»

(مفهم رضایی بقا)

دیوید هیوم، فیلسوف تجربه‌گرای اروپایی، تداعی علت را یک حالت روانی ناشی از توالی و پشت سر هم آمدن پدیده‌ها می‌داند. دکارت معتقد بود که اصل علیت بدون دخالت تجربه به دست می‌آید و جزء اصول اولیه‌ای است که انسان آن را به‌طور فطری درک می‌کند.

(فلسفه دوازدهم، همان علی و معلولی، صفحه‌های ۱۶، ۱۷ و ۲۱)

۱۶۰- گزینه ۴»

(مفهم رضایی بقا)

نتیجه و لازمه اصل سنخیت میان علت و معلول، نظم و قانونمندی‌های معین میان دسته‌های مختلف پدیده‌هاست.

وجه اختصاصی موجودات، ماهیت و چیستی آن‌هاست.

(فلسفه دوازدهم، هستی و پیستی و همان علی و معلولی، صفحه‌های ۳ و ۲۰)